

WWF®

GHID

RO

2013

Ghid practic pentru identificarea și managementul pădurilor cu valoare ridicată de conservare

Coordonatori: Radu Grigore Vlad, Costel Bucur, Marius Turtică

Grupul de experți care a contribuit la elaborarea prezentului ghid: Irina Goia, Adrian Oprea, Dan Gurean, Adrian Indreica, Marius Danciu pentru Anexa nr.1; Istvan Komaromi, Ana Maria Benedek, Vasile Timur Chiș, Leonard Beretzchi, Silviu Chiriac, Mihai Pop pentru Anexa nr. 2; Nicolae Doniță și Adrian Oprea pentru Anexa nr. 4 și 5.

Mulțumiri: George Dinicu, Erika Stanciu, Maria Mihul, Oliviu Iorgu, Liviu Năstasă, Constantin Moisa, Doru Bănăduc, Csaba Domokos, Monica Vasile, Liviu Măntescu, Tiberiu Chiricheș, Toader Robu, Bogdan Candrea, Mihai Dragoș, Virgil Scărlătescu, Marian Drăgoi, Tamas Papp.

Nilofer Ghaffar și Christopher Stewart (ProForest Oxford, Marea Britanie) pentru discuțiile legate de Principiul 9 și 6 și VRC 2, Anna Lawrence (Forestry Commission, Marea Britanie) pentru discuțiile legate de VRC 5 și 6.

Editare text: Editura Green Steps S.R.L.

Foto coperti: Radu Grigore Vlad

Design/DTP: Editura Green Steps S.R.L.

Grafician: Raluca D. Hoisan Pilbáth

Tipar: S.C. Paragon România S.R.L.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ghid practic pentru identificarea și managementul
pădurilor cu valoare ridicată de conservare/coord.:

Radu Grigore Vlad, Costel Bucur,

Marius Turtică. - Brașov : Green Steps, 2013

ISBN 978-606-8484-08-2

I. Vlad, Radu, silvicultură (coord.)

II. Bucur, Costel

III. Turtică, Marius

630*6 (498)

Publicat în februarie 2013 de WWF-România. Tipărit în cadrul proiectului WWF/IKEA: „Management forestier responsabil pentru dezvoltare durabilă în ecoregiunea Dunăre – Carpați”.

Reproducerea parțială sau totală se poate face cu precizarea sursei.

Prezentul ghid reprezintă o ediție revizuită a versiunii elaborate în anul 2005 (grupul de elaborare: Erika Stanciu, Maria Mihul, George Dinicu, Oliviu Iorgu, Ioan Abrudan, Iovu Biriș, Marian Drăgoi, Mihai Dragoș, Nicolae Doniță, Liviu Filip, Ferko Jenó, Tamas Papp, Mihaela Păucă Comănescu, Attila Sandor, Luminița Tănăsie, Victoria Tatole), pe baza ghidului generic elaborat de Proforest UK Ltd. în 2003 (Jennings *et al.* 2003). Actuala publicație ia în considerare modificările Standardului de Certificare (Principiul 9), „Liniile directoare FSC® pentru Valorile Ridicate de Conservare și Principiul 9” (Timothy Synnott *et al.*, 2011. FSC® Guidelines for High Conservation Values and Principle 9) și experiența implementării ediției anterioare.

WWF-România

Str. Ioan Vodă Caragea nr. 26 A, 010537, sector 1, București

Tel: 021 317 49 96, Fax: 021 317 49 97

office@wwfdp.ro, www.wwf.ro

CUPRINS

CAPITOLUL 1. **NOȚIUNI INTRODUCTIVE** **5**

1.1. Conceptul de Păduri cu Valoare Ridicăță de Conservare
și Certificarea Managementului Forestier **5**

1.2. Scopul și utilitatea prezentului ghid **7**

1.3. Valori Ridicate de Conservare
și Păduri cu Valoare
Ridicăță de Conservare **7**

1.4. Procesul de definire a Valorilor Ridicate
de Conservare **9**

1.5. Metodologia de identificare a VRC
și desemnare PVRC **11**

CAPITOLUL 2. DEFINIREA ȘI IDENTIFICAREA VRC, CONSTITUIREA ȘI MANAGEMENTUL PVRC ÎN ROMÂNIA **14**

2.1. Introducere **14**

2.2. PVRC 1. Păduri care conțin concentrații de biodiversitate (specii endemice, rare, amenințate sau periclitate) semnificative la nivel global, regional sau național.	15
2.2.1. PVRC 1.1. – Suprafețe forestiere din arii protejate	17
2.2.2. PVRC1.2 – Păduri care adăpostesc specii rare, amenințate, periclitate sau endemice	21
2.2.3. PVRC1.3 – Păduri cu utilizare sezonală critică	26
2.3. PVRC 2. Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității.	30
2.4. PVRC 3. Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitate	35
2.5. PVRC4. Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice	41
PVRC4.1 Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă	42
PVRC4.2 Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune	45
PVRC4.3 Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului	47

2.6.PVRC 5. Păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de baza ale comunităților locale	49
2.7. PVRC 6. Păduri esențiale pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone	53

CAPITOLUL 3. GESTIONAREA ȘI MONITORIZAREA PĂDURILOR CU VALOARE RIDICATĂ DE CONSERVARE

56

ANEXE

60

Anexa 1. VRC 1.2. Specii de plante rare amenințate periclitare și endemice	60
Anexa 2. VRC 1.3. Utilizare sezonală critică/concentrații critice temporare.	77
Anexa 3. Criterii și indicatori de selectare a ecosistemelor forestiere cu caracter primar din România	85
Anexa 4. VRC 3 Ecosisteme rare amenințate sau periclitare	87
Anexa 5. Ecosisteme importante pentru conservarea diversității biologice	93

Anexa 6. Încadrarea vegetației forestiere în grupe, subgrupe și categorii funcționale (preluată după Ministerul Silviculturii – 1986 cu comentarii și note din Stăncioiu *et al.* 2008) 97

Anexa 7. Tipuri funcționale (preluate după Normele tehnice silvice, vol.5, Ministerul Silviculturii, 1986) 103

BIBLIOGRAFIE

104

CAPITOLUL 1.

NOȚIUNI INTRODUCTIVE

1.1 Conceptul de păduri cu Valoare Ridicată de Conservare și Certificarea Managementului Forestier

În efortul de a stopa exploatarea nerațională a resurselor forestiere la nivel mondial, au apărut sistemele de **certificare** în domeniul managementului pădurilor. Prin intermediul acestor sisteme, care impun respectarea anumitor principii în ceea ce privește gestionarea resurselor forestiere, se poate verifica /controla **originea** materiei prime folosite în industria lemnului.

De fapt, este vorba de a „**certifica**” faptul că materia primă provine dintr-o pădure în care se aplică un **management responsabil** (i.e. **gospodărirea** acelei păduri este una **durabilă**¹). Ca urmare, politicile internaționale², procesatorii (prin achiziția de materie primă), dar mai ales cumpărătorii (prin achiziția de produse) pot stimula un management durabil, prin favorizarea **surselor certificate** (i.e. a materiei prime provenite din păduri gestionate durabil și a produselor obținute din astfel de materie primă).

Conceptul de „**Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare (PVRC)**”, la care se referă acest ghid, se regăsește în cadrul **Principiului 9** din sistemul de certificare al Forest Stewardship Council³ (FSC) și a fost publicat pentru prima dată în anul 1999 (Jennings et al. 2003). Așa cum reiese din titlatură, acest principiu se referă strict la anumite păduri care, după cum se poate vedea din textul acestei lucrări, îndeplinesc funcții importante din mai multe puncte de vedere: ecologic, social, cultural și nu doar din punct de vedere al biodiversității. **În cadrul procesului de certificare**, identificarea și gospodărirea adecvată a **Pădurilor cu Valoare Ridicată de Conservare** reprezintă o **cerință de bază**. Un management necorespunzător al acestor păduri poate duce la emiterea unei **condiții majore**⁴ sau chiar la suspendarea certificatului deja emis.

¹Gospodărirea durabilă a pădurilor reprezintă gospodărirea terenurilor forestiere într-un mod și într-un ritm care menține biodiversitatea, productivitatea, capacitatea de regenerare, vitalitatea lor, precum și potențialul acestora de a îndeplini, acum și în viitor, funcțiile ecologice, economice și sociale la nivel local, național și global. În plus, acest mod de gospodărire nu trebuie să conducă la deteriorarea altor ecosisteme. (MCPFE 1993. Resolution H1 of the Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe. Helsinki, Finland)

²Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010, de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn, regulament care urmărește intensificarea eforturilor în vederea prevenirii și combaterii comerțului cu lemn recoltat în mod ilegal și continuarea participării active a Uniunii Europene și a statelor membre la punerea în aplicare a rezoluțiilor și acordurilor globale și regionale referitoare la chestiuni ce vizează pădurile (EUTR 995 /2010)

³Organizație internațională independentă, non profit, constituită în anul 1993 cu scopul de a promova o gospodărire responsabilă a pădurilor (www.fsc.org).

⁴Condiția majoră rezultă dintr-o neconformitate considerată majoră care apare dacă, singură sau în combinație cu alte neconformități ale unor indicatori (1), rezultă sau este probabil să rezulte în neîndeplinirea obiectivelor fundamentale ale unui criteriu FSC de către unitatea forestieră sau (2) continuă o perioadă lungă de timp sau (3) se repetă sistematic sau (4) afectează o suprafață mare sau (5) nu este rezolvată în mod corect sau adecvat de către managerul forestier, după ce a fost identificată.

Chiar dacă deținerea unui certificat reprezintă garanția unei silviculturi responsabile, **nu trebuie înțeles** că toate pădurile care nu sunt certificate sunt exploatare ilegal sau într-un mod necorespunzător. Cel puțin în prezent, sursele certificate nu pot oferi suficient material lemnos pentru a satisface nevoile industriei de prelucrare a lemnului. Drept urmare, chiar companiile care procesează lemn provenit din păduri certificate sunt nevoite să achiziționeze și lemn din alte surse (i.e. păduri care nu sunt certificate). În astfel de situații, pentru evitarea stimulării unei gospodării neraționale (i.e. evitarea cumpărării de lemn care provine din tăieri ilegale sau neconforme cu principiul durabilității), aceste companii solicită îndeplinirea unor condiții minime privind managementul pădurilor din care provine materialul lemnos pe care îl achiziționează. Materialul lemnos rezultat din astfel de păduri se numește **lemn controlat**⁵.

Una dintre condițiile cerute se referă la identificarea și gospodărirea responsabilă a pădurilor care au o **valoare ridicată de conservare** (i.e. materialul lemnos rezultat să provină în urma unei exploatare raționale care duce la păstrarea și chiar îmbunătățirea acelor valori). De aceea, conceptul de Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare poate fi și este **utilizat** și independent de certificare, în elaborarea politicilor de achiziții în cadrul companiilor care prelucrează și valorifică produse forestiere și chiar și în alte domenii, cum sunt conservarea și gestionarea resurselor naturale (Djurberg et al. 2004) sau elaborarea politicilor agențiilor guvernamentale (e.g. EUTR 995 /2010).

IMPORTANT!

Nu trebuie înțeles însă că acest concept (i.e. PVRC) și, implicit, **Principiul 9 – Pădurile cu Valoare Ridicată de Conservare**, din sistemul de certificare FSC, acoperă toate aspectele legate de biodiversitate. În același sistem de certificare (i.e. FSC), **Principiul 6 – Impactul asupra mediului**, se referă la conservarea biodiversității (i.e. “Managementul forestier trebuie să conserve diversitatea biologică și valorile asociate acesteia – de exemplu, resursele de apă, sol și ecosistemele/peisajele sensibile – astfel încât să mențină funcțiile ecologice și integritatea pădurii”) și chiar în mod explicit (criteriul 6.2) are în vedere speciile rare, amenințate, periclitare și habitatele acestora (în special locurile de hrănire, reproducere, refugiu etc.). **Așadar, diferența dintre cele două principii constă în faptul că principiul 6 se referă la aspecte legate de biodiversitate, în general, și oriunde apar, pe când principiul 9 se referă la acele suprafețe forestiere unde valorile au o importanță critică (i.e semnificativă la nivel global, regional, național), conducând astfel la soluții de gestionare suplimentare, inclusiv consultări specifice, strategii de acțiune și monitorizare.** Drept urmare, aceste două principii (6 și 9) se completează reciproc și ambele trebuie luate în considerare pentru certificare. Lucrarea de față se referă **exclusiv** la **Principiul 9 – Pădurile cu Valoare Ridicată de Conservare**.

⁵Standardul pentru Companii pentru Evaluarea FSC pe Lemn Controlat FSC-STD-40-005; Standardul pentru Management forestier pentru evaluarea pe Lemn Controlat FSC-STD-30-010.

1.2 Scopul și utilitatea prezentului ghid

Scop. Scopul acestui ghid este acela de a oferi o metodologie practică pentru **definirea valorilor ridicate de conservare, identificarea pădurilor care pastrează astfel de valori** precum și **recomandarea unor măsuri generale de management pentru conservarea** valorilor identificate. Structura și o mare parte a informațiilor prezentate în acest ghid provin din varianta generică elaborată de Proforest UK (Jennings et al. 2003), în interpretarea „Liniilor directe FSC pentru Valorile Ridicate de Conservare și Principiul 9” (Timothy Synnott et al., 2011. FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9, 96p.), adaptată particularităților specifice gestionării pădurilor din țara noastră și pe baza experienței utilizării în practică a vechiului ghid (ediția 2005). S-a urmărit astfel trecerea de la definițiile generice ale valorilor de conservare, la definiții și elemente care să oglindească trăsăturile socio-economice și particularitățile ecologice specifice țării noastre.

După **definirea** diferitelor categorii de VRC și prezentarea **pragului** propus pentru fiecare dintre ele, ghidul oferă informații referitoare la modul în care se poate face **identificarea** acestora și **constituirea** ca PVRC (modalități și surse de informație). Ulterior, pentru fiecare categorie (și subcategorie dacă este cazul), sunt propuse **măsuri de gospodărire** cu un caracter general, necesare menținerii sau îmbunătățirii VRC.

UTILITATE. Deși se adresează în primul rând administratorilor și proprietarilor de păduri care vor să dovedească gestionarea responsabilă a resurselor forestiere, în mod independent sau în cadrul sistemului de certificare FSC, ghidul poate fi utilizat și de către inginerii amenajști, auditorii ai organismelor de certificare, companiile care achiziționează produse forestiere sau de către alți factori implicați în gospodărirea durabilă a pădurilor sau gestionarea ariilor protejate care includ suprafețe forestiere.

1.3. Valori Ridicate de Conservare și Păduri cu Valoare ridicată de Conservare

Toate pădurile sunt importante și toate adăpostesc valori cu valențe economice, sociale sau ecologice ce trebuie păstrate. Acolo însă unde anumite valori (i.e. atribute ale lor) sunt considerate a fi de o importanță excepțională sau critică, suprafața care trebuie să fie gospodărită în mod adecvat pentru păstrarea acestora poate fi definită drept o **Pădure cu Valoare Ridică de Conservare (PVRC)**. Aceasta presupune, în primul rând, identificarea valorilor, prezența acestora în teritoriu (dacă și unde apar), evaluarea teritoriilor și analiza factorilor de risc – oricare dintre activitățile care pot avea impact asupra acestor valori. În funcție de aceste elemente, organizația va decide, luând

În considerare informațiile existente și consultarea factorilor interesați, strategiile de acțiune necesare ce vor viza menținerea sau, după caz, îmbunătățirea acestor valori și a zonelor în care acestea se vor aplica.

Conform definiției Principiului 9 din standardul de certificare Forest Stewardship Council (FSC) și conform ghidului generic elaborat de Proforest UK Ltd. în 2003 (Jennings et al.2003), pentru identificarea **Pădurilor cu Valoare Ridică de Conservare**, atributele luate în considerare (i.e. valorile pădurii) sunt grupate în următoarele șase categorii:

Tabel 1.0. Categoriile de Valori Ridicate de Conservare (VRC)

VRC 1	Concentrații de biodiversitate (incluzând specii endemice, rare, amenințate sau periclitare) semnificative la nivel global, regional sau național.
VRC 2	Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile ale speciilor autohtone în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității.
VRC 3	Ecosisteme rare, amenințate sau periclitare.
VRC 4	Servicii de mediu esențiale în situații critice (inclusiv protecția surselor de apă, controlul eroziunii, combaterea poluării, etc.)
VRC 5	Nevoi de bază ale comunităților locale.
VRC 6	Păstrarea identității culturale/religioase a unei comunități sau a unei zone.

FUNDAMENTAL!

În cadrul acestui ghid, prin „Păduri⁶ cu Valoare Ridică de Conservare” (PVRC) se vor înțelege teritoriile pentru care se impun strategii de management specifice în vederea menținerii / îmbunătățirii Valorilor Ridicate de Conservare (VRC) identificate.

⁶Vor fi luate în considerare atât păduri în sensul de ecosistem (strict) forestier, cât și alte ecosisteme (stâncării, grohotișuri zone umede, tufărișuri, mărăcinișuri, etc) din fondul forestier și imediata vecinătate a acestuia care se încadrează într-una dintre categoriile VRC

Așadar, în funcție de rolul principal pe care îl îndeplinesc (conservarea biodiversității, rol socio-cultural și ecologic), rezultă 6 categorii de **Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare (PVRC)**:

- **PVRC 1** Păduri care conțin concentrații de biodiversitate (inclusiv specii endemice, rare, amenințate sau periclitate) semnificative la nivel global, regional sau național.
- **PVRC 2** Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile ale speciilor autohtone, în forma lor naturală din punctul de vedere al distribuției și al densității.
- **PVRC 3** Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitate.
- **PVRC 4** Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice.
- **PVRC 5** Păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale.
- **PVRC 6** Păduri esențiale pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone.

1.4. Procesul de definire a Valorilor Ridicate de Conservare

Pentru fiecare dintre cele șase tipuri de valori ridicate de conservare (VRC) menționate în tabelul 1.0, ghidul prezintă elementele care trebuie luate în considerare și oferă îndrumări pentru fiecare element în parte, în vederea identificării VRC pentru condițiile caracteristice țării noastre. Definirea fiecărei categorii de VRC s-a făcut printr-un proces participativ, în cadrul unor grupuri de lucru formate din specialiști în domeniu, care au elaborat listele de specii și habitate din anexe, au propus pragurile pentru fiecare categorie și recomandări privind măsurile adecvate de gospodărire. Informațiile culese au fost supuse dezbaterii, în cadrul unor întâlniri cu auditori în certificare forestieră, reprezentanți ai mai multor instituții (de administrare a pădurilor, de cercetare și învățământ superior, de control al aplicării regimului silvic), cât și din mediul non-guvernamental.

IMPORTANT!

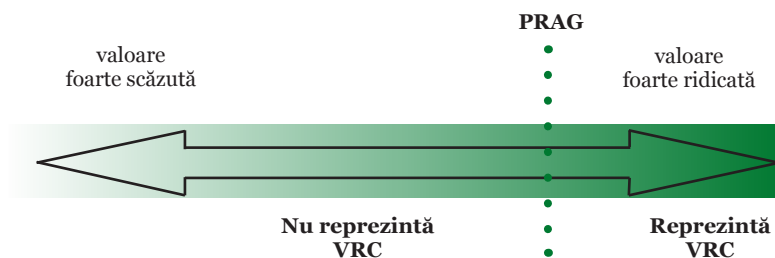
Subliniem încă o dată faptul că acest concept se referă **doar la pădurile care au o valoare excepțională/rol critic** (i.e. o *valoare ridicată de conservare*) **din punct de vedere ecologic, social și cultural**. În plus, având în vedere faptul că gospodărirea pădurii are efecte directe asupra altor ecosisteme cu care aceasta se învecinează, pentru a dovedi practicarea unui management forestier responsabil, evaluarea nu se poate rezuma strict doar la **pădure și la speciile care trăiesc numai în pădure**. Prin urmare, ghidul face referire și la alte tipuri de ecosisteme (și implicit la speciile pe care le adapostesc) incluse în **fondul forestier**⁷ sau limitrofe acestuia și care sunt direct influențate de managementul pădurii.

⁷ „Totalitatea pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producției sau administrației silvice, a iazurilor, a albiilor pâraielor, a altor terenuri cu destinație forestieră și neproductive, cuprinse în amenajamente silvice la data de 1 ianuarie 1990 sau incluse în acestea ulterior, în condițiile legii, constituie, indiferent de natura dreptului de proprietate, fondul forestier național” (Legea 46/2008 Codul Silvic).

Procesul de definire a VRC a fost realizat în două faze distincte:

- Au fost stabilite **valorile (i.e. atributele) relevante** ale pădurilor, cum ar fi tipurile de ecosisteme, speciile de interes deosebit, funcțiile pădurii etc.;
- Pentru fiecare atribut, s-au definit **pragurile limită**, respectiv nivelul dincolo de care respectivul atribut al pădurii poate fi considerat ca **valoare ridicată de conservare** (Figura 1).

Figura 1. Stabilirea nivelelor de prag pentru VRC.

Stabilirea pragurilor este un proces dificil și trebuie adaptat realităților din fiecare țară. Pragurile propuse reprezintă, de fapt, nivelurile limită peste care atributele unei anumite păduri sunt considerate **Valori Ridicate de Conservare**. Aceste praguri pot fi exprimate spre exemplu în:

- numere (e.g. înclinarea în grade a terenului),
- suprafețe minime (e.g. suprafața minimă pentru peisajele forestiere din categoria VRC 2) sau
- alte criterii (i.e.rolul de a asigura anumite servicii de mediu, dependența unei comunități de o anumită resursă, existența unor valori culturale și religioase certe).

Chiar dacă un prag nu poate fi justificat întotdeauna matematic sau prin formule și uneori nici nu poate fi exprimat cantitativ, ghidul actual încearcă definirea unor praguri cât mai clare și mai ales ușor măsurabile și comparabile în practică, astfel încât acestea să fie de un real folos pentru echipele de evaluare.

Impunerea unor **praguri prea ridicate** (i.e. un „filtru” prea dens) duce la identificarea unor suprafețe forestiere foarte restrânse ca fiind cu valoare ridicată de conservare sau chiar la considerarea întregii suprafețe ca fiind lipsită de valori ridicate de conservare.

Într-o astfel de situație, valorile totuși existente în aceste păduri (însă neconsiderate ca atare datorită utilizării unui prag prea ridicat) pot fi degradate printr-un management necorespunzător. Pe de altă parte, utilizarea unor **praguri prea scăzute** (un „filtru” foarte larg) va duce în general la includerea majorității (sau chiar tuturor) arboretelor dintr-o suprafață forestieră întinsă în categoria: Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare, ieșind astfel în afara definiției conceptului de „*critic*” sau „*semnificativ*” și subminând aplicarea conceptului⁸.

1.5. Metodologia de identificare a VRC și desemnare PVRC

În scopul identificării prezenței unei/unor Valori Ridicate de Conservare în cadrul unei păduri, se propune o abordare în trei etape (Figura 2):

- I. **Planificarea procesului.** Primul pas pentru administratorul sau proprietarul de pădure este de a forma echipa de evaluare pentru identificarea valorilor ridicate de conservare. Aceasta va include specialiști din structura proprie și alți specialiști, dacă este nevoie de expertiză auxiliară. O astfel de expertiză este necesară, în general, pentru identificarea corectă a valorilor de biodiversitate (e.g. speciile de plante în cazul VRC 1.2; speciile de animale VRC 1.3; habitatele forestiere rare, amenițate sau periclitate în cazul VRC 3) sau a celor sociale și culturale. În cele mai multe cazuri, o evaluare completă (i.e. ultima fază a evaluării) nu se poate face fără specialiști biologi (dacă au fost identificate păduri cu rol important pentru biodiversitate) sau fără implicarea unor etnografi (dacă au fost identificate păduri cu rol important pentru păstrarea identității culturale a comunităților locale).

În cadrul acestei etape se recomandă identificarea factorilor interesați din zona supusă evaluării și consultarea lor cu privire la prezența valorilor ridicate de conservare. Aceste consultări au, în primul rând, rolul de a asigura transparența procesului, dar și de a ajuta la identificarea unor valori de conservare (în special de biodiversitate), sporind eficiența și reducând, totodată, costurile de evaluare. Astfel, pe lista factorilor interesați vor fi incluși, obligatoriu, proprietarii și administratorii de terenuri și reprezentanți ai comunităților locale. De asemenea, este importantă implicarea instituțiilor de învățământ și cercetare, asociații sau ONG-uri care acționează în zonă, etc.

⁸Utilizarea în practică a vesiunii precedente (2005) a ghidului, prin acțiuni de identificare a Pădurilor cu Valoare Ridicată de Conservare în diferite regiuni ale țării, a demonstrat situații în care suprafețele potențiale PVRC au fost foarte întinse, în mod nejustificat (i.e. filtrul a fost prea larg). Astfel în anumite situații, fie s-au adaptat pragurile recomandate pentru definirea Valorilor Ridicate de Conservare fie pădurile identificate ca PVRC au ieșit în afara definiției conceptului de „*critic*” sau „*semnificativ*”.

CONSIDERAȚII CHEIE

Consultarea și implicarea adecvată a factorilor interesați pentru identificarea VRC, și ulterior, pentru constituirea și stabilirea măsurilor management PVRC, constituie o condiție fundamentală în cadrul procesului de certificare.

II. Evaluarea preliminară are rolul de a acționa ca un „filtru”, pentru a **exclue** rapid toate acele păduri care cu siguranță nu conțin VRC și pentru a **identifica** pădurile care conțin sau ar putea conține anumite VRC. În acest mod, eforturile ulterioare (mai detaliate) de confirmare sau infirmare a prezenței VRC se vor concentra doar pe o parte a suprafeței forestiere luate în studiu, reducând costurile procesului și durata acestuia.

Această fază preliminară se bazează pe evaluarea datelor din diversele surse existente, identificate de către echipa de specialiști (existența unor astfel de informații în format GIS crește calitatea procesului și reduce timpul necesar evaluării). În general, reprezintă o etapă „de birou” a procesului și implică, în primul rând, consultarea surselor menționate la punctul I, avizând identificarea factorilor interesați, și respectiv rezultatele consultărilor publice.

În urma evaluării preliminare, suprafețele forestiere parcurse se împart în trei categorii:

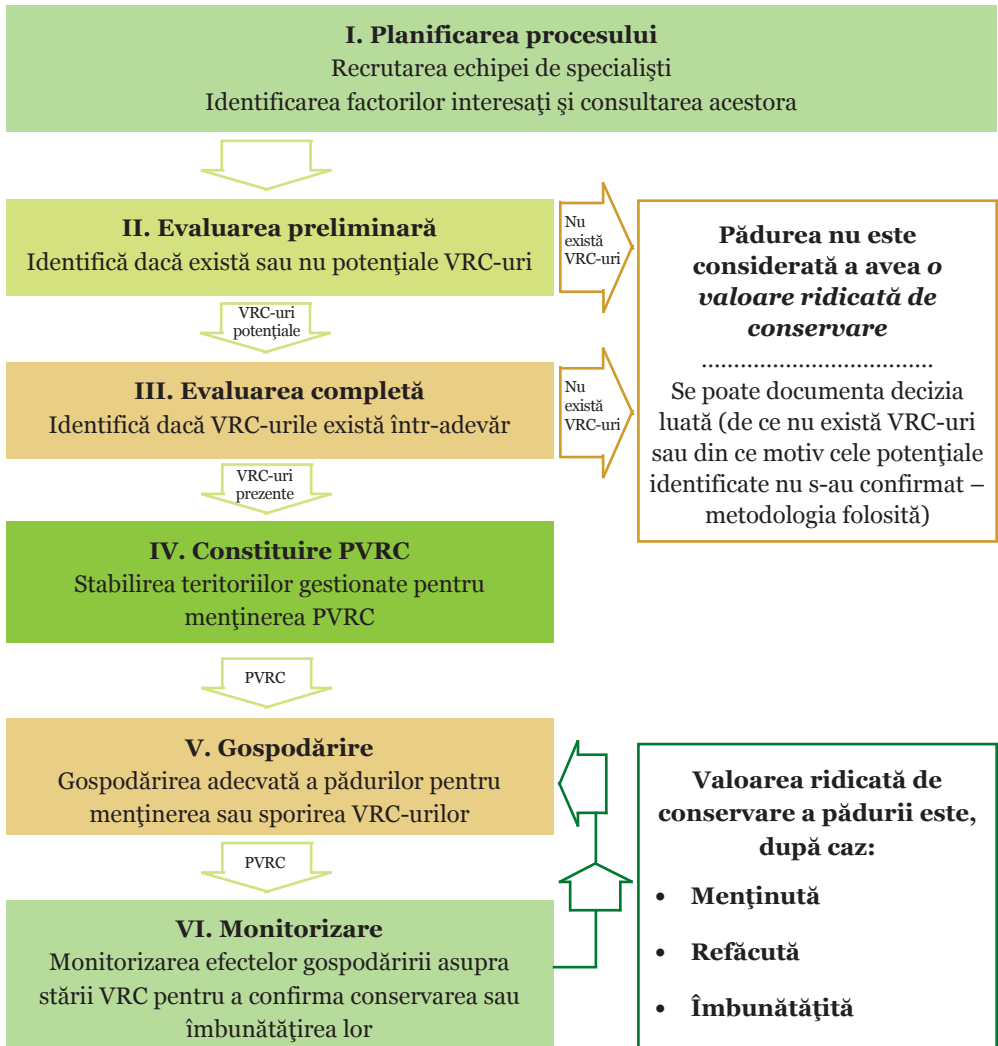
- fără Valoare Ridicată de Conservare;
- cu Valoare Ridicată de Conservare;
- potențial cu Valoare Ridicată de Conservare;

Ultima categorie (i.e. potențial VRC) necesită evaluarea în teren pentru confirmarea/ infirmarea prezenței Valorii Ridicate de Conservare și, prin urmare, în acest caz, mai este necesară încă o etapă: **evaluarea completă**.

III. Evaluarea completă. Acolo unde evaluarea preliminară indică doar faptul că este posibil ca o VRC să fie prezentă, managerul forestier trebuie să facă o *evaluare completă*, care să confirme sau să infirme prezența valorilor ridicate de conservare. Acest proces de evaluare completă necesită deplasări pe teren și, în anumite cazuri, implicarea unor specialiști din alte domenii (biologi, sociologi,

etnografi). De aceea, în anumite situații, durata procesului de identificare al VRC va fi mai lungă și vor fi necesare resurse financiare pentru evaluări privind biodiversitatea, evaluări de mediu sau sociologice.

Figura 2. Reprezentarea schematică a procesului de evaluare VRC, constituire, gospodărire și monitorizare a PVRC.

CAPITOLUL 2. DEFINIREA ȘI IDENTIFICAREA VRC, CONSTITUIREA ȘI MANAGEMENTUL PVRC ÎN ROMÂNIA

2.1. Introducere

Cele șase categorii de Valori Ridicate de Conservare prezentate în capitolul introductiv sunt definite în acest ghid conform Principiilor și Criteriilor FSC. Aceste definiții generale au fost transformate aici în definiții specifice la nivel național, prin detalierea și includerea de informații relevante, care să le facă ușor aplicabile în activitățile de identificare, evaluare, dar și gospodărire și monitorizare. Pentru fiecare categorie de Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare acest capitol prezintă:

- **O descriere generală** a categoriei care subliniază motivul/motivale pentru care a fost creată (i.e. constituie, practic, o **justificare** a necesității și a importanței desemnării ca **PVRC** a suprafețelor forestiere necesare a fi conduse pentru menținerea valorii respective);
- **Definiția** categoriei de **PVRC**;
- **Pragurile definite** pentru fiecare categorie **VRC** în parte și justificarea definirii acestora, inclusiv corelarea acestora cu legislația în vigoare;
- Modalități practice de **identificare a VRC** și **constituirea PVRC**;
- Recomandări generale de **management** pentru menținerea/îmbunătățirea **VRC**;
- Recomandări privind modul de **desfășurare** și **etapele evaluării VRC** (i.e. Evaluarea Preliminară și Evaluarea completă).

2.2. PVRC 1. Păduri care conțin concentrații de biodiversitate⁹ (specii endemice, rare, amenințate sau periclitate) semnificative¹⁰ la nivel global, regional sau național.

În cadrul categoriei VRC 1 sunt incluse suprafețe de pădure caracterizate de o diversitate biologică foarte ridicată (incluzând zone cu concentrații mari ale unor specii cu un statut special – specii amenințate, periclitate sau endemice) sau prin prezența unor ansambluri neobișnuite de grupuri ecologice sau taxonomice și a concentrațiilor sezonale excepționale.

Vor exista multe păduri care conțin specii rare sau endemice, dar care nu sunt PVRC1, deoarece nu există o **concentrare semnificativă la nivel global, regional sau național**.

Datorită faptului că există multe modalități prin care valorile de biodiversitate pot fi identificate în categoria VRC 1, aceasta a fost sub-divizată în trei sub-categorii:

- **VRC 1.1 Arii protejate:** Ariile protejate reprezintă modalitatea de conservare *in situ* a biodiversității. Sistemul de arii protejate creat la nivelul țării reprezintă componenta de bază prin care se implementează politicile de conservare a biodiversității existente la nivel național și internațional.
- **VRC 1.2 Specii rare, amenințate, periclitate și endemice:** Unul dintre aspectele cele mai importante referitoare la valorile de biodiversitate este prezența speciilor **rare, amenințate sau periclitate**. Pădurile care adăpostesc populații ale unor astfel de specii sunt, în mod categoric, foarte importante pentru menținerea biodiversității, deoarece aceste specii sunt foarte sensibile la schimbările mediului lor de viață (ex: modificarea habitatului, accesibilitatea anumitor resurse, modificarea raporturilor cu alte specii din biocenoză etc.), exploatare, boli etc. **Speciile endemice** sunt acelea a căror prezență se limitează numai la o anumită arie geografică. Atunci

⁹În scopul acestui ghid se va considera prin „**Concentrații de biodiversitate**”:

- număr semnificativ de specii clasificate ca rare, amenințate, periclitate sau endemice;
- populații importante sau abundența unei specii, semnificative în raport cu efectivele la nivel național, regional sau global;
- chiar și o populație mică (simpla prezență) dintr-o specie critic periclitate (Timothy Synnott et al., 2011. FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9, 96p.).

¹⁰„**Semnificativă**” se va interpreta ca:

- o desemnare, clasificare sau recunoaștere a statutului de conservare de către o instituție internațională (e.g. IUCN);
- o desemnare de către autorități naționale sau regionale sau de către o organizație responsabilă de conservare;
- o recunoaștere voluntară de către „organizație”, pe baza informațiilor disponibile și a consultărilor factorilor interesați despre prezența unei concentrații de biodiversitate semnificative, chiar dacă nu sunt (în prezent) declarate în mod oficial de autorități, luând în considerare implicațiile de gospodărire;
- o desemnare la nivel național sau regional aprobată prin Standardul FSC (Timothy Synnott et al., 2011. FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9, 96p.).

când această suprafață este restrânsă (așa cum este în majoritatea situațiilor), specia este deosebit de importantă pentru procesul de conservare, datorită faptului că un areal restrâns îi sporește vulnerabilitatea. Orice schimbare majoră datorată unei anumite perturbări poate duce la dispariția speciei, neavând certitudinea că ulterior, populația își va recupa arealul inițial sau își va mări efectivele pe baza exemplarelor existente în alte puncte ale arealului (i.e. așa-numite refugii).

- **VRC 1.3 Utilizarea sezonală critică:** Multe specii folosesc o varietate de habitate în diverse momente sau faze ale existenței lor. Acestea pot fi diferite din punct de vedere al amplasării geografice (cazul speciilor migratoare) sau pot fi din aceeași zonă, însă diferite ca structuri și compoziții (tipuri de ecosisteme diferite). Uneori, utilizarea unui anumit habitat poate fi doar sezonală sau habitatul poate fi folosit doar în anii cu condiții extreme. În aceste situații acesta **devine critic pentru supraviețuirea populației**. Ca urmare, această sub-categorie include suprafețe forestiere folosite doar **temporar** de anumite specii, suprafețe care însă sunt esențiale pentru supraviețuirea și perpetuarea acestor specii oferindu-le habitat în **momente critice ale existenței** lor (e.g. zone esențiale pentru reproducere, locul de iernare a unor păsări migratoare, locuri obligate de pasaj, coridoare ecologice, etc.).

În continuare, fiecare dintre aceste trei sub-categorii sunt prezentate pe larg, oferindu-se îndrumări asupra modului în care:

- se identifică ce valori de conservare există în context național sau regional;
- se definesc pragurile dincolo de care valoarea devine o valoare ridicată de conservare;
- se realizează evaluarea preliminară (i.e. prezența, absența sau posibilitatea prezenței unei valori ridicate de conservare);
- se realizează evaluarea completă, acolo unde este cazul (i.e. confirmarea/infirmarea prezenței unei valori ridicate de conservare în cazurile cu potențială VRC).

IMPORTANT!

Includerea în anexe a unor specii care nu sunt foarte rare în România ar determina desemnarea majorității habitatelor aflate în stare favorabilă de conservare și astfel, la includerea unor suprafețe foarte mari ca și PVRC₁, ceea ce ar duce la subminarea conceptului (i.e. care urmărește conservarea valorilor *ridicate* de conservare!) și implicit, la o aplicabilitate redusă a acestuia. Menționăm, de asemenea, că listele de specii anexate, precum și pragurile stabilite, pot fi revizuite și modificate periodic, inclusiv prin adăugarea sau reformularea unor criterii, pe măsură ce apar noi reglementări la nivel național și internațional sau pe baza experienței acumulate din aplicarea în practică a ghidului.

2.2.1. PVRC 1.1. – Suprafețe forestiere din arii protejate

În conformitate cu *Legea nr. 49 din 7 aprilie 2011 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*, **aria naturală protejată** este definită ca „o zonă terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale”.

Ariile protejate sunt o componentă esențială pentru conservarea biodiversității. Cel mai important efort la nivel global în această direcție a fost „Conferința asupra Mediului Înconjurător și a Dezvoltării” care a avut loc în anul 1992, la Rio de Janeiro – Brazilia. În cadrul acestei conferințe s-a semnat *Convenția privind diversitatea biologică*, convenție ratificată în prezent de peste 170 de națiuni, inclusiv de România, prin Legea 59 din anul 1994. Astfel, țara noastră are obligația ca, prin politicile sale de mediu, să îndeplinească obiectivele acestei convenții și să conserve biodiversitatea națională la cele 4 niveluri: genetic, specific, ecosistemic și etno-cultural.

ATENȚIE!

Cu toate că titlul se referă la „arii protejate” în general, conceptul de VRC 1.1 se referă doar la acele arii protejate care conțin, într-adevăr, concentrații de biodiversitate semnificative la nivel global, regional sau național. Ca urmare, vor fi identificate ca VRC 1.1. doar suprafețele forestiere din acele tipuri de **arii protejate** sau **porțiuni din acestea care adăpostesc astfel de concentrații ridicate de biodiversitate**. Nu vor fi incluse aici categoriile de arii protejate sau suprafețele din interiorul acestora care nu îndeplinesc această condiție!

Exemple de cazuri care **nu constituie VRC 1.1**: arii protejate cu rol principal peisagistic, hidrologic, pedologic, geologic, paleontologic, speologic, recreativ și turistic (i.e. **deci altul decât conservarea biodiversității**); suprafețe din arii protejate cu zonare internă care nu au rol prioritar de conservarea a unor concentrații ridicate de biodiversitate (e.g. parcurile naturale și cele naționale care, pe lângă zonele foarte importante pentru biodiversitate – i.e. monumente ale naturii, rezervații științifice, rezervații naturale, zone de protecție integrală sau zone de protecție strictă – mai conțin și alte zone în care biodiversitatea și menținerea ei au un rol secundar).

Capitolul 2. Definirea și identificarea VRC, constituirea și managementul PVRC în România

PVRC 1.1 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 1.1.)

Definiție

Păduri din rezervații științifice, rezervații naturale, suprafețe declarate monumente ale naturii și zone de protecție integrală sau zone de protecție strictă din ariile naturale protejate conform Legii 49 /2011 și O.U.G. 57/2007.

Prag

Prezența unor suprafețe forestiere în arii protejate din categoriile menționate mai sus, cu condiția ca obiectivul principal al acestora să fie conservarea biodiversității.

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- Lista ariilor protejate din România;
- Documentații cuprinzând propuneri¹¹ de constituire de rezervații la nivel local și județean – Consilii județene, Agenții de protecția mediului, alte instituții;
- Planurile de management ale ariilor protejate;
- Amenajamente silvice.

CONSTITUIRE:

Se constituie PVRC 1.1 toate unitățile amenajistice din fondul forestier supus evaluării incluse în categoriile menționate mai sus. O sursă utilă pentru evaluare o constituie amenajamentele silvice, prin analiza categoriilor funcționale: **1.5.a, 1.5.c, 1.5.d, 1.5.f**.

Acolo unde, în prealabil, nu există încă o încadrare funcțională, se va constitui PVRC 1.1 prin identificarea suprafețelor care fac obiectul ariei de protecție conform documentelor oficiale existente.

MĂSURI DE MANAGEMENT:

Măsurile de management pentru PVRC 1.1 vor fi cele stabilite prin planurile de management ale ariilor protejate.

Pentru suprafețele încadrate în categoriile funcționale 1.5.a, 1.5.d și 1.5.f, **nu vor fi permise intervenții antropice** (conform tipului funcțional T I¹² – „este interzisă orice fel de exploatare de lemn sau de alte produse, fără aprobarea organului competent prevăzut în lege” – Ministerul Silviculturii 1986). În cazul rezervațiilor naturale, pe baza unei analize a necesităților de conservare a speciilor și habitatelor pentru care au fost desemnate, se vor aplica măsuri de management **astfel încât concentrații semnificative de specii endemice și rare, amenințate, periclitare să fie menținute sau îmbunătățite**. În astfel de situații, cu toate că normele tehnice silvice recomandă același tip funcțional ca la celelalte categorii (i.e. T I), trebuie propuse măsuri de management adecvat (i.e. nu intră automat întreaga suprafață la protecție strictă).

¹¹Dacă există propuneri ce nu sunt soluționate (de o perioadă îndelungată), trebuie aplicat principiul precauției, fiind necesare evaluări suplimentare.

¹²O descriere detaliată a tipurilor funcționale conform Normelor tehnice silvice, vol 5 (Ministerul Silviculturii 1986), este prezentată în anexa 7.

IMPORTANT!

Datorită declarării siturilor Natura 2000 ca arii protejate, pădurile cuprinse în aceste situri vor trebui analizate ca potențiale PVRC 1. Eventualele suprafețe care pot fi incluse în această categorie vor putea fi identificate relativ simplu, după întocmirea planurilor de management care vor descrie detaliat obiectivele specifice de management și, astfel, se va identifica dacă există suprafețe care vor putea fi desemnate ca: PVRC 1.2, PVRC 1.3, PVRC 3 sau chiar PVRC 1.1 (în această ultimă situație doar dacă suprafețele în cauză sunt desemnate ca rezervații științifice, rezervații naturale, monumente ale naturii, zone de protecție integrală sau zone de protecție strictă).

Evaluarea preliminară

Managerul forestier trebuie să includă în evaluarea sa orice arie protejată care este situată în raza sa de activitate. Ca prim pas în evaluarea preliminară se verifică, în amenajamentele silvice, prezența categoriilor funcționale 1.5.a (i.e. zonele de protecție integrală sau zonele de protecție strictă din parcurile naționale sau naturale), 1.5.c (i.e. rezervații naturale), 1.5.d (i.e. rezervații științifice) și 1.5.f (i.e. monumente ale naturii). În plus, se verifică dacă există și alte suprafețe de pădure care sunt incluse într-o arie protejată existentă sau propusă, în baza actelor legislative și documentațiilor prezentate în tabelul 1.1 (*Identificare*). În acest sens, se vor compara hărțile ariilor protejate cu cele amenajistice, verificându-se dacă unitatea de management forestier cuprinde suprafețe incluse în arii protejate de tipul celor prezentate în tabel. O colaborare directă cu administratorul sau custodele ariei protejate este necesară și foarte utilă. De asemenea, se pot contacta agențiile de protecția mediului, care dețin informații referitoare la ariile protejate situate în zona lor de responsabilitate; colaborarea cu aceste agenții este obligatorie mai ales în cazul în care ariile protejate nu au încă un administrator sau custode. În acest mod, vor fi identificate suprafețele de pădure care sunt cuprinse în arii protejate din categoriile specificate în tabel. Toate pădurile din aceste zone se vor constitui ca PVRC (sub-categoria 1.1).

În cazul ariilor protejate care se află în stadiul de propunere, este necesar să se studieze motivele propunerii de acordare a statutului de arie protejată. Doar în

acest mod se poate vedea dacă suprafețele forestiere din aceste arii cuprind atribute care ar putea fi considerate VRC 1.1. (i.e. suprafețe ce pot fi declarate rezervații științifice, rezervații naturale sau monumente ale naturii). Dacă există astfel de suprafețe, pentru a se decide dacă într-adevăr este prezentă VRC 1.1, este necesară o evaluare completă.

Evaluarea completă

Evaluarea preliminară oferă detalii suficiente asupra tuturor ariilor protejate care sunt considerate VRC 1.1. O evaluare completă se impune doar în cazul ariilor protejate aflate în stadiu de ocrotire provizorie (i.e. acolo unde încă nu s-a confirmat existența și limitele unor zone de tipul celor prezentate în tabelul 1.1). În astfel de cazuri, datele culese deja cu ocazia întocmirii documentației științifice pentru aprobarea ariei protejate reprezintă un punct de pornire extrem de util. Astfel se pot evita de cele mai multe ori activitățile costisitoare de teren necesare pentru inventarierea biodiversității. Pentru această etapă (i.e. evaluarea completă), în cele mai multe cazuri, este necesară participarea unor specialiști în diverse domenii, altele decât silvicultura. Ca urmare, în majoritatea cazurilor, managerul forestier va trebui să contracteze specialiști biologi din afara organizației.

2.2.2. PVRC1.2 – Păduri care adăpostesc specii rare, amenințate, periclitate sau endemice

Pădurile care adăpostesc concentrații de astfel de specii (i.e. specii **rare**, **amenințate**, **periclitate** sau **endemice**) sunt categoric importante pentru conservarea acestora. Având în vedere faptul că aceste specii sunt foarte sensibile la modificările de habitat, exploatare, boli și dăunători, etc., managementul pădurilor trebuie să urmărească menținerea și perpetuarea lor și chiar îmbunătățirea condițiilor de viață, acolo unde starea de conservare a populațiilor este considerată nefavorabilă.

Criteriul 6.2¹³ din cadrul **Principiului 6** al sistemului de certificare FSC (*Principiul 6 FSC: Impactul asupra mediului*) se referă la speciile rare, amenințate sau periclitate, în general. Din acest motiv, acest ghid construit pe baza **Principiului 9** al sistemului de certificare FSC (*Principiul 9: Pădurile cu Valoare Ridicată de Conservare*) se referă doar la acele **suprafețe forestiere care adăpostesc specii rare, amenințate, periclitate sau endemice în concentrații semnificative¹⁴ la nivel global, regional sau național.**

Speciile **rare** sunt acele specii care fie sunt rare în mod natural, fie în urma activităților antropice, dar care încă nu au fost desemnate ca amenințate sau periclitate, fiind clasificate ca atare în mod oficial, într-un sistem recunoscut la nivel național sau regional. Speciile **amenințate** sau **periclitate** sunt cele care sunt supuse unui risc ridicat de dispariție din mediul natural (i.e. încetarea existenței lor în stare spontană), în primul rând din cauza unor activități antropice (exploatare nerațională, modificarea habitatului, introducerea unor specii exotice cu caracter invaziv, etc.) și mai rar din cauze naturale (patogeni, paraziți sau specii competitori), care au ca efect reducerea radicală a arealului, a suprafeței ocupate de populații sau a efectivelor acestora. Definirea acestor categorii de specii, precum și criteriile de încadrare a unei anumite specii într-una din aceste categorii sunt prezentate pe larg de către **International Union for Conservation of Nature and Natural Resources** (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii, IUCN) și pot fi consultate la adresa: <http://www.iucnredlist.org/technical-documents/categories-and-criteria>.

Speciile **endemice** sunt acele specii care sunt găsite numai într-o anumită zonă geografică. Cu cât suprafața pe care se găsește o astfel de specie este mai restrânsă, cu

¹³Standard FSC-01-STD-01-001 Criteriul 6.2: „Se vor aplica măsuri de protecție pentru speciile rare, periclitate și pentru habitatele acestora (ex.: locuri de împerechere și hrănire). Zonele de conservare și ariile protejate trebuie stabilite în funcție de volumul și intensitatea activităților forestiere și a unicității resurselor aflate în pericol. Vânătoarea, pescuitul, amplasarea de capcane și recoltarea produselor forestiere în mod neadecvat trebuie controlate”.

¹⁴vezi nota de subsol 9-10.

atât aceasta are o importanță mai mare pentru conservare. Pentru identificarea PVRC s-au considerat ca fiind semnificative speciile endemice pentru fondul forestier din România (i.e. ce se regăsesc numai în pădurile din țara noastră) și pe suprafețe restrânse. Trebuie menționat faptul că majoritatea endemitelor de la noi sunt specii de plante, iar majoritatea acestora sunt deja incluse în arii protejate și deci fac obiectul VRC 1.1.

În România nu există specii de importanță conservativă excepțională la nivel mondial (categoria IUCN *critic periclitată*) precum gorila, tigru siberian, balena albastră, etc. Astfel, se vor considera speciile rare, amenințate, periclitată la nivel național / regional (i.e. spațiul comunitar) a căror importanță (dată de concentrațiile semnificative la nivel național/regional) este recunoscută pe criterii științifice. În acest sens, s-a realizat o prioritizare, atât în ce privește speciile, cât și zonele recunoscute cu astfel de concentrații, luându-se în considerare legislația și studiile științifice recunoscute la nivel național și internațional.

S-a urmărit definirea valorilor critice, astfel încât să se acopere o gamă adecvată de grupe taxonomice. În practică, este imposibil să se ia în considerare toate grupurile taxonomice, fie din cauza lipsei de informații, fie din cauza dificultăților apărute la identificarea unora. Astfel, pentru România, grupul de lucru (din motive practice) a luat în considerare: plantele superioare, amfibienii, reptilele, păsările și mamiferele. Pentru cele cu capacitate de dispersie mare, atenția se va îndrepta cu prioritate spre siturile deja recunoscute ca adăpostind concentrații semnificative, iar în cadrul acestora, spre habitatele critice pentru menținerea acestor concentrații (zone de reproducere, refugiu, hrănire, adăpost, migrație/conectivitate).

În acest ghid, pentru o aplicabilitate practică sporită, la sub-categoria VRC 1.2 au fost incluse ca atribute (pe baza cărora o pădure să fie considerată ca având valoare ridicată de conservare) doar speciile de plante amenințate, periclitată sau endemice, care se întâlnesc în zone cu concentrații semnificative la nivel național/regional recunoscute pe criterii științifice. Speciile de faună (amfibieni, reptile, păsări, mamifere, etc.) determină încadrarea ca VRC doar dacă apar în concentrații critice sezonale și, ca atare, fac subiectul următoarei sub-categorii VRC 1.3. În restul situațiilor (i.e. pentru alte grupe taxonomice sau când nu există o utilizare sezonală critică), managerul forestier trebuie să asigure gospodărirea adecvată conform cerințelor acestor specii (Principiul 6. ***Impactul asupra mediului***).

Având în vedere diversitatea ridicată a speciilor de plante din țara noastră, dar și faptul că, dintre speciile de interes conservativ, unele sunt extrem de importante a fost creată ***o listă pentru speciile foarte rare, amenințate, periclitată (multe dintre ele emblematice), a căror simplă prezență (i.e. prezența unei populații viabile) justifică desemnarea pădurii respective ca VRC 1.2.***

NOTĂ:

Pădurile din jurul habitatelor marginale (e.g. zone umede, stâncării, terenuri saraturate etc) care adăpostesc specii de plante importante din punct de vedere conservativ sunt considerate cu valoare ridicată de conservare. Ca atare, managementul lor trebuie să nu afecteze negativ aceste specii de interes conservativ (i.e. să evite destabilizarea sau distrugerea ecosistemului cu care se învecinează pădurea și care adăpostește speciile respective).

PVRC 1.2 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 1.2)

Definiție

Păduri care constituie habitate pentru speciile de plante rare, amenințate, periclitate sau endemice.

Prag¹⁵

1. ***prezența unei populații viabile a uneia din speciile menționate în Anexa 1***
2. ***localizarea într-un sit desemnat pe criterii științifice și recunoscut ca adăpostind concentrații semnificative la nivel național sau regional: arii protejate de importanța comunitară, arii protejate de interes național sau alte studii¹⁶ relevante.***

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

Pentru identificarea pădurilor care adăpostesc concentrații critice ale speciilor de plante din Anexa 1 se vor utiliza următoarele surse:

- lista ariilor protejate din România
- baza de date Natura 2000
- planurile de management ale ariilor protejate
- documentații de desemnare ale ariilor protejate
- lucrări științifice în domeniu
- amenajamente silvice
- consultări cu instituții de cercetare, învățământ, muzee, specialiști locali, administratori de arii protejate, ONG-uri etc.

¹⁵Pragurile 1 și 2 trebuie considerate cumulativ.

¹⁶Printr-un **angajament voluntar al „organizației”**, în urma consultării factorilor interesați și în baza cercetărilor existente, administratorul poate decide considerarea valorilor ridicate de conservare și în afara ariilor protejate deja desemnate. Studiile utile în acest sens pot fi: documentații pentru înființarea sau extinderea de arii protejate, strategii de dezvoltare regională, planuri de management integrat, amenajamente silvice, diferite cercetări științifice etc.

Identificare, constituire și măsuri de management

CONSTITUIRE:

Scopul constituirii este menținerea/îmbunătățirea în extindere, calitate și viabilitatea acestor concentrații, prin activitățile de management forestier sau orice alte activități. Astfel, atât suprafețele necesare a fi gospodărite pentru menținerea acestor valori, cât și măsurile de management trebuie să fie fundamentate în baza cercetărilor și documentațiilor existente, inclusiv consultarea factorilor interesați. În cele ce urmează, sunt prezentate unele recomandări de principiu:

I. Pentru speciile de pădure:

Unitățile amenajistice în care sunt identificate speciile din anexa 1 (și sunt îndeplinite condițiile de prag menționate mai sus) vor fi desemnate ca PVRC 1.2.

II. Pentru speciile din ecosisteme limitrofe cu pădurea:

Unitățile amenajistice limitrofe ecosistemelor (altele decât pădurea) în care sunt identificate speciile din anexa 1 (și sunt îndeplinite condițiile de prag menționate mai sus) vor fi desemnate ca PVRC 1.2.

MĂSURI DE MANAGEMENT:

I. Pentru speciile de pădure:

Lucrările silvice aplicate vor corespunde cerințelor ecologice ale speciilor care se doresc a fi conservate (în special de umiditate și lumină) și vor fi stabilite în urma consultării cu specialiști biologi. În plus, acestea vor asigura continuitatea habitatului în locația respectivă, fie în același arboret sau în cele vecine, având în vedere faptul că pădurea ca ecosistem are o evoluție ciclică, stadiile tinere de dezvoltare fiind caracterizate în mod natural de lipsa covorului ierbos datorită umbririi accentuate - i.e. desimea exagerată a exemplarelor tinere de arbori produce o competiție excesivă pentru toate resursele – lumină, apă, nutrienți. Exploatarea masei lemnoase se va face în afara sezonului de vegetație al speciilor respective, pentru a asigura posibilitatea reproducerii și perpetuării acestora. Colectarea materialului lemnos se va face cu minime prejudicii pentru sol, pentru a evita distrugerea rădăcinilor și a organelor reproductive subterane (rizomi, bulbi).

II. Pentru speciile din ecosisteme limitrofe cu pădurea:

Nu se vor face lucrări de modificare radicală a habitatului speciilor respective (e.g. desecări, drenări, plantații, substituiți etc.). Exploatarea masei lemnoase din fondul forestier limitrof acestor ecosisteme se va face în afara sezonului de vegetație al speciilor respective, pentru a asigura posibilitatea reproducerii și perpetuării acestora. În special doborârea arborilor și colectarea materialului lemnos vor evita suprafețele (ecosistemele) pe care se află populațiile speciilor de protejat. Acolo unde acest lucru nu este posibil, aceste activități se vor realiza doar în sezonul de repaus vegetativ (de preferință când solul este înghețat și/sau acoperit cu zăpadă), pentru a evita distrugerea plantelor și pentru a reduce la minim prejudiciile asupra solului și, implicit, asupra rădăcinilor și a organelor reproductive subterane – e.g. rizomi, bulbi.

Evaluarea preliminară

Evaluarea preliminară începe cu verificarea listelor din Anexa 1, care indică speciile de plante considerate importante pentru VRC 1.2, respectiv distribuția ariilor naturale protejate sau existența altor documentații relevante existente. Pentru a verifica prezența unora dintre aceste specii, se pot consulta planurile de management ale ariilor protejate, lucrări de specialitate despre zonă, se pot solicita informații de la instituții de învățământ sau cercetare, muzee, grădini botanice, ONG-uri de specialitate din zonă etc. De asemenea, pe baza informațiilor înscrise în coloanele „Biotop/Etaje de vegetație” și „Ecologie” ale tabelelor din anexa 1, se pot identifica zonele unde au fost observate deja aceste specii. Dacă apar astfel de locuri potențiale PVRC1.2, pentru confirmare este necesară o evaluare pe teren (i.e. într-o etapă următoare – *evaluarea completă*).

NOTĂ:

Din rezultatele evaluărilor pe teren desfășurate în perioada 2004-2011 trebuie menționată importanța deosebită ce trebuie acordată în evaluarea preliminară a terenurilor din fond forestier care sunt neacoperite însă cu pădure și sunt înregistrate în amenajamentele silvice ca „terenuri pentru vânat (V)¹⁷” sau „terenuri neproductive¹⁸ (N)”. În anumite situații, aceste zone pot constitui habitat pentru specii de plante menționate ca potențiale VRC 1.2 în anexele la Ghid.

Evaluarea completă

Dacă o pădure este considerată ca potențială PVRC 1.2, atunci va fi necesară o evaluare completă pentru a confirma dacă speciile de plante din Anexa 1 apar, într-adevăr, în pădurile în cauză sau în ecosistemele (altele decât pădurea) limitrofe acestor păduri. Ca urmare, sunt necesare investigații pe teren pentru determinarea prezenței, evaluarea efectivelor și a stării de conservare pentru speciile respective. Un asemenea studiu biologic necesită, de regulă, sprijin de specialitate (administrația ariilor protejate, instituții de învățământ și /sau cercetare, muzee, grădini botanice, specialiști locali, etc.), fie pentru evaluări și cartări pe teren, fie pentru instruirea personalului de teren din cadrul organizației care va face ulterior aceste activități (în cazul în care speciile sunt relativ ușor de identificat). Concomitent cu pregătirea fazei de teren se stabilește și modul în care se va realiza, pe viitor, monitorizarea.

¹⁷Poieni cu iarbă sau uneori chiar culturi de plante furajere pentru vânat.

¹⁸Terenuri neproductive din punct de vedere al producerii de material lemnos. Exemple: stâncării, grohotișuri, mlaștini eutrofe sau oligotrofe, etc.

2.2.3. PVRC1.3 – Păduri cu utilizare sezonală critică

Această subcategorie a fost creată pentru a se asigura **menținerea de concentrații semnificative** ale unor specii, cel puțin ocazional, în anumite perioade sau în anumite etape din viața lor, folosesc pădurea ca ecosistem. În astfel de perioade, speciile respective se concentrează /utilizează sezonal anumite păduri care reprezintă, în acea perioadă, un habitat indispensabil pentru existența și perpetuarea lor. Termenul de „**utilizare sezonală critică**” este folosit aici tocmai pentru a sublinia importanța acestor locuri pentru existența speciilor și, implicit, menținerea concentrațiilor respective, dar mai ales importanța acestora în anumite perioade sau etape ale vieții. Se includ aici locurile critice pentru **reproducere**, locurile pentru **adăpost/iernat** și cele pentru **migrare/conectivitate/pasaj**.

Au fost luate în considerare doar speciile din România care, cel puțin în anumite **perioade ale existenței**, depind de ecosistemul de pădure. Este cazul unor specii care în cursul vieții au nevoie de habitate diverse (e.g. suprafețe de pădure, rariști, goluri, stâncării, turbării, cursuri și luciuri de apă, etc.), dar care se concentrează în păduri în anumite perioade critice pentru existența lor (i.e. deci există o **utilizare sezonală critică**).

Este cunoscut faptul ca una dintre cele mai mari amenințări la adresa speciilor este fragmentarea habitatelor și, implicit, lipsa conectivității populațiilor. În acest sens, majoritatea pădurilor pot juca un rol important și din acest motiv se va înțelege prin „coridoare ecologice critice” doar acele suprafețe forestiere care, în baza unor studii științifice, conform legislației naționale, fac parte din coridoare ecologice și/sau care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii¹⁹:

- asigură conectivitatea unor populații de specii protejate (e.r. canivore mari ca specii umbrelă) între zone recunoscute ca reprezentând concentrații semnificative la nivel național sau regional (i.e. arii protejate);
- rețeaua de arii protejate existentă nu acoperă suficient, ca suprafață sau obiective, respectivele coridoare ecologice;
- infrastructura existentă, (cum ar fi drumurile sau așezările), respectiv particularitățile structurale ale ecosistemelor forestiere fac ca aceste suprafețe să fie fundamentale/unice în vederea menținerii conectivității populațiilor vizate.

Pentru desemnarea PVRC 1.3 pe baza existenței culoarelor de migrație sau a coridoarelor ecologice critice este necesară implicarea autorităților în domeniu și/sau a institutelor naționale de cercetare, unităților de învățământ, administratorilor de păduri și fondurilor de vânătoare, a ONG-urilor etc. Se are în vedere faptul că prezența acestor coridoare foarte probabil nu se suprapune doar peste suprafața administrativă a unei singure unități de management, iar astfel de evaluări presupun cercetări/studii de specialitate complexe dezvoltate în timp.

¹⁹Adaptare după recomandările oferite de Jennings, et al. 2003. The HighConservationValueForest Toolkit

IMPORTANT!

Se justifică încadrarea în VRC 1.3 doar când pădurea respectivă adăpostește o **concentrație ridicată** a speciei/speciilor respective și într-o anumită **perioadă critică** pentru dezvoltarea ei/lor (i.e. deci există o **utilizare sezonală critică**). Așadar, pentru desemnarea drept PVRC 1.3, vorbim, de fapt, de identificarea zonelor unde apar astfel de concentrații.

PVRC 1.3 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 1.3)

Definiție

Păduri care asigură adăpost pentru specii ce se **găsesc în concentrații critice** în anumite momente esențiale ale existenței lor.

Prag²⁰

1. **Prezența exemplarelor unei specii conform Anexei 2 într-o concentrație ridicată în timpul unei perioade critice a existenței sale:**
 - locurile de cuibărit și odihnă pentru speciile migratoare și/sau coloniale;
 - locuri de „rotit” pentru cocoșul de munte și cocoșul de mestecăn;
 - zone de stâncărie, zone cu arbori bătrâni scorburoși, ce conțin colonii de hibernare și reproducere de lilieci;
 - colonii de castori;
 - refugii de iernare pentru capra neagră;
 - zone umede stabile de reproducere pentru amfibieni;
 - zone stabile, recunoscute cu barloage de urs;
 - coridoare ecologice de importanta critică;
2. **Localizarea²¹ într-un sit desemnat pe criterii științifice și recunoscut ca adăpostind concentrații semnificative la nivel național sau regional: arii protejate de importanță comunitară, arii protejate de interes național sau alte studii²² relevante.**

²⁰Pragurile 1 și 2 trebuie considerate cumulativ.

²¹Excepție pot face coridoarele ecologice de importanță critică.

²²Printr-un **angajament voluntar al „organizației”**, în urma consultării factorilor interesați și în baza cercetărilor existente, administratorul poate decide considerarea valorilor ridicate de conservare și în afara ariilor protejate deja desemnate. Studiile utile în acest sens pot fi: documentații pentru înființarea sau extinderea de arii protejate, strategii de dezvoltare regională, planuri de management integrat, amenajamente silvice, diferite cercetări științifice, etc.

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

Pentru identificarea pădurilor care adăpostesc concentrații critice ale speciilor din Anexa 2 se vor utiliza următoarele surse:

- lista ariilor protejate din România
- baza de date Natura 2000
- planurile de management ale ariilor protejate
- documentații de desemnare ale ariilor protejate
- lucrări științifice în domeniu
- amenajamente silvice (unitățile amenajistice încadrate în categoria funcțională 1.5.i)
- Bird Important Forest (SOR)
- consultări cu instituții de cercetare, învățământ, muzee, specialiști locali, administratori de arii protejate, ONG-uri, etc.

CONSTITUIRE:

Scopul constituirii este menținerea/îmbunătățirea în extindere, calitatea și viabilitatea acestor concentrații semnificative, prin asigurarea menținerii siturilor și resurselor de care acestea depind (i.e. zone critice de reproducere, refugiu, adapost/iernare și cele pentru migrare/conectivitate/pasaj). Prin urmare, atât suprafețele desemnate a fi gospodărite pentru menținerea acestor valori cât și măsurile de management trebuie să fie fundamentate în baza cercetărilor și documentațiilor existente inclusiv consultarea factorilor interesați. În cele ce urmează, sunt prezentate unele recomandări de principiu, minimale. Astfel, se vor constitui PVRC 1.3 în primul rând, toate unitățile amenajistice în care una dintre speciile din Anexa 2 se **găsește în concentrații critice** în anumite momente (i.e. *perioade critice*) ale existenței sale.

MĂSURI DE MANAGEMENT:

În principiu, managementul forestier trebuie să asigure liniștea în perioadele critice, în perimetrele în care s-au identificat concentrații deosebite ale speciilor menționate în anexă. De asemenea, prin măsurile de gospodărire propuse, se va urmări crearea unei succesiuni de vârste, care să asigure atât continuitatea vegetației forestiere cât și menținerea unor structuri în cuprinsul trupurilor de pădure care să permită îndeplinirea funcțiilor atribuite. Recomandări de management detaliate vor trebui implementate de la caz la caz, în funcție de nevoile ecologice specifice și în baza consultărilor publice cu participarea specialiștilor în domeniu.

În cazul zonelor care fac parte din arii protejate, conservarea speciilor se va face conform planului de management al acestor arii.

Evaluarea preliminară

Evaluarea preliminară include studierea hărților existente sau a altor surse de informații care ajută la delimitarea zonelor din țară care conțin sau pot conține concentrații sezonale semnificative ale speciilor din Anexa 2. Pe lângă acestea, deosebit de utile sunt consultările cu instituții de cercetare, învățământ, muzee, specialiști locali și ONG-uri în domeniul protecției naturii. În cazul în care sunt identificate astfel de zone potențiale, se recurge la o verificare pe teren pentru confirmare/infirmare a prezenței VRC 1.3 și mai ales pentru localizarea și delimitarea clară a PVRC 1.3 (i.e. etapa de *evaluare completă*).

Evaluarea completă

Se procedează la o evaluare completă în situația în care s-au identificat suprafețe forestiere care în mod potențial, conform datelor rezultate din evaluarea primară, ar conține concentrații sezonale critice ale speciilor din Anexa 2 (i.e. deci conțin locuri de odihnă în culoare de migrare, reprezintă coridoare ecologice critice sau zone de refugiu/reproducere ale acestor specii). În această etapă este util ajutorul specialiștilor biologi din cadrul instituțiilor de învățământ și cercetare, muzee sau ONG-uri de mediu.

2.3. PVRC 2. Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității

Această categorie de VRC are ca scop identificarea acelor păduri care: (1) conțin **populații viabile ale majorității** sau chiar ale tuturor **speciilor** care apar în forma lor naturală și (2) ale căror **processe ecologice** (ex. regimul perturbărilor naturale, succesiunea pădurilor, distribuția și abundența speciilor) sunt complet sau relativ **neafectate de activități antropice recente**. Ca urmare, aceste păduri trebuie să aibă suprafețe relativ mari (pentru a îndeplini prima condiție) și să fie cat mai puțin afectate de activități umane recente, având structuri remarcabile din acest punct de vedere, la nivel regional, național (pentru a îndeplini condiția de „semnificativ”). Astfel de ecosisteme forestiere sunt importante, fiind din ce în ce mai rar întâlnite și permanent amenințate la nivel global de activitățile antropice. În general, astfel de suprafețe forestiere întinse, cu caracteristici naturale (structuri și compoziții naturale, populații viguroase ale speciilor componente) sunt deja incluse în arii protejate mari (parcuri naționale, naturale, situri Natura 2000) constituind, de fapt, unul dintre motivele principale care au stat la baza desemnării acestora. Ca urmare, foarte probabil, în situația în care este îndeplinită și condiția de prag (vezi tabelul 2.0), suprafețele din categoria PVRC 2 se vor suprapune cel puțin parțial peste cele din categoria PVRC 1.1.

IMPORTANT!

În numeroase cazuri, ecosistemele forestiere formează, în mod natural, **un mozaic**, împreună cu alte tipuri de ecosisteme (e.g. zone umede, pajiști, rariști, stâncării etc.). În cazul multor specii, unele chiar de interes conservativ ridicat (e.g. lupul, ursul), acest mozaic este strict necesar existenței acestora, întrucât acestea folosesc diverse tipuri de ecosisteme. Ca atare, **valoarea ridicată de conservare** se referă la întregul **mozaic** de acest gen (i.e. **peisaj forestier**) și nu doar la suprafața acoperită efectiv de pădure. Nu trebuie însă omisă condiția menționată în paragraful anterior referitoare la **„naturaletă”** unui astfel de peisaj din punct de vedere al pădurilor din cuprinsul său! În lipsa acestei condiții, existența unor astfel de **peisaje** în România este un lucru obișnuit.

Scopul PVRC 2 este de a menține existența ultimelor păduri întinse relativ neafectate de factorul antropic alături de alte ecosisteme asociate cu ansamblurile lor de specii într-un peisaj mozaicat. Se pune astfel accentul pe menținerea dimensiunii, structurii și conectivității elementelor, precum și pe menținerea prezenței „populațiilor viabile” în „forma lor naturală”²³.

Prezența „**populațiilor viabile**” ale majorității dacă nu ale tuturor speciilor care apar în **forma lor naturală**” presupune: (i) o bună conectivitate între și în cadrul habitatelor ce formează peisajul forestier mozaicat, (ii) efectivele și habitatele necesare²⁴ să permită auto-menținerea populațiilor, (iii) iar densitatea și abundența acestora să fie comparabilă, pe cât posibil, cu modelele naturale pentru tipurile de habitate din regiune.

Pentru a îndeplini condiția de „semnificativ” sub raportul naturaleții, peisajul identificat trebuie să includă, în cea mai mare parte, **păduri remarcabile, cu structuri cât mai apropiate de cea naturală**. Astfel de păduri sunt în primul rând cele cu **caracter primar**, adică: „păduri cu compoziții și structuri naturale, fără sau cu un nivel scăzut al intervențiilor antropice, care nu au dus la modificarea esențială a structurii și proceselor ecosistemice” (WWF–DCP 2005). Pe lângă acestea și pădurile cu un **caracter secundar**, adică „păduri cu compoziție naturală (i.e. cu compoziția corespunzătoare pădurii primare indicată de tipul natural *fundamental de pădure*), dar în care s-au efectuat intervenții antropice care au modificat esențial structura.” (WWF–DCP 2005), păstrează numeroase caracteristici ale celor neafectate de intervenții antropice (i.e. se apropie de o structură naturală). Desigur, pădurile **antropizate** nu îndeplinesc condițiile de „naturalețe” necesare pentru desemnarea de PVRC 2 și, ca atare, pe cât posibil vor fi evitate sau excluse. În această categorie se vor include acele păduri care, **în urma intervențiilor antropice**, au specii de bază regenerare natural din sămânță pe mai puțin de 50 % din suprafață (restul putând proveni din regenerare artificială sau din lăstari/drajoni), sau pe mai puțin de 70 %, atunci când există și specii pioniere sau secundare (doar în cazul șleaurilor, proporția speciilor secundare poate ajunge uneori la 50 - 60 %).

Având în vedere condițiile care trebuie îndeplinite cumulativ, pentru identificarea unor astfel de peisaje sunt necesare date și informații la scară mică. Astfel de informații sunt în general deținute de autoritățile centrale ale statului, institutele naționale de cercetare și unitățile de învățământ și cercetare sau ONG-uri. De aceea, **evaluarea și desemnarea VRC 2 se recomandă să se realizeze la nivel național prin**

²³FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9. (Timothy Synnott et al., 2011. FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9, 96p.).

²⁴Se vor lua în considerare și influența managementului suprafețelor învecinate.

implicarea autorităților în domeniu și/sau organizațiilor de specialitate. În plus, fiind vorba de peisaje cu suprafețe considerabile, **categoria VRC 2** în general nu se limitează doar la o singură unitate administrativă (i.e. ocol silvic), ci **poate include două sau mai multe** astfel de **unități** (sau cel puțin terenuri care aparțin mai multor unități). Deci, suprafața forestieră administrată de o anumită unitate de management (i.e. ocol silvic) poate fi desemnată ca PVRC2 dacă este inclusă într-un astfel de peisaj forestier (i.e. deci chiar dacă reprezintă doar o parte din acel peisaj). Indiferent de structura proprietății sau a administrării, în cazul în care o astfel de VRC este identificată la nivel național sau regional, este foarte important ca managementul PVRC să urmărească menținerea sau chiar îmbunătățirea acestei valori **la nivelul întregului peisaj**.

Un administrator este responsabil de aplicarea unui management corespunzător menținerii sau îmbunătățirii VRC **doar pe suprafața pe care o are în administrare**. Desigur **există posibilitatea** ca, în ciuda faptului că a fost obținut un acord de principiu de la toți administratorii de terenuri dintr-un peisaj VRC 2, pe restul suprafeței peisajului în cauză (i.e. suprafață care este în administrarea altor unități de management), **valoarea ridicată de conservare să fie degradată** (i.e. și deci la nivel de peisaj nu mai sunt îndeplinite condițiile de prag). Pierderea VRC 2 în acest caz nu este considerată ca fiind responsabilitatea managerului respectiv.

IMPORTANT!

Scopul certificării pădurilor **nu este de a îndepărta omul din pădure** (i.e. de a crea sanctuare ale naturii fără prezența oamenilor, de a crea „**naturalețe**” fără componenta umană), ci doar de a asigura un **mod de gospodărire care menține „naturalețea” acestui ecosistem**. Deci scopul primordial nu este **starea intactă** a peisajului, ci **naturalețea** lui, aceasta din urmă asigurând atât păstrarea proceselor ecologice, cât și prezența și perpetuarea speciilor caracteristice.

PVRC 2 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 2.0)

Definiție

Peisaje forestiere întinse, semnificative la nivel global, regional sau național, care păstrează caracteristicile (i.e. structuri, compoziții, procese) ecosistemelor naturale inclusiv populații viabile ale speciilor autohtone în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității.

Prag²⁵

- Prezența unui peisaj forestier cu suprafețe mai mari de 50.000 ha, din care minim 35.000 ha sunt păduri. În plus din totalul suprafeței forestiere, minim 5.000 ha sunt ecosisteme forestiere cu caracter primar și maxim 10% păduri *antropizate*, așa cum sunt definite în text (restul suprafeței forestiere până la 100% reprezintă păduri *secundare*).
- Prezența tuturor /majorității speciilor care pot să existe în mod natural în acel tip de ecosistem și în care abundența, distribuția și capacitatea de reproducere este similară modelelor naturale.
- Bună conectivitate a speciilor și habitatelor.

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- lista ariilor protejate din România.
- planurile de management ale ariilor protejate.
- harta pădurilor virgine²⁶ (proiect PIN-MATRA/2001/018 – „*Inventory and strategy for sustainable management and protection of virgin forests in Romania*”).
- www.intactforests.org - „Peisajul Forestier Intact” declarat de Green Peace.
- documentele legale de constituire a rezervațiilor și monumentelor naturii.
- amenajamentele silvice.
- rezultate ale unor studii de specialitate.

CONSTITUIRE:

Toate unitățile amenajistice incluse în teritoriul care îndeplinește condițiile descrise în definiție, cât și cele de prag menționate mai sus, vor fi desemnate ca PVRC 2.

MĂSURI DE MANAGEMENT:

Scopul nu este acela de a crea modele naturale presupuse a fi existat înainte, cu sau fără intervenție umană. Gestionarea acestor peisaje nu presupune restricționarea totală a intervențiilor, ci impune măsuri de precauție suplimentare astfel încât să se păstreze caracteristicile pentru întreg peisajul forestier.

Astfel ca recomandări generale pot fi menționate:

- Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor (atât pentru păduri cât și pentru pășuni, zone umede, etc.) nu va fi admisă;
- Nu vor fi permise lucrări de infrastructură care să ducă la fragmentarea habitatelor;
- În pădurile **primare** intervențiile silviculturale vor fi restricționate (conform tipului funcțional T I).

²⁵Pragurile trebuie considerate cumulativ.

²⁶Este un studiu foarte util în faza de evaluare preliminară. În continuare va trebui verificată îndeplinirea criteriilor și indicatorilor conform Anexei 3.

Identificare, constituire și management

MANAGEMENT:

- În pădurile **secundare** se recomandă intervenții adecvate pentru menținerea caracteristicilor naturale ale pădurii care să asigure în principal (1) promovarea tipurilor naturale de pădure și (2) menținerea integrității populațiilor de specii edificatoare pentru păstrarea ecosistemelor într-o stare naturală; lucrările silvice vor fi conforme tipurilor funcționale TI, TII, TIII și TIV în funcție de situația dată. Extragerea de material lemnos (i.e. alăturarea parchetelor de exploatare) va urmări menținerea unui mozaic cât mai divers structural la nivelul peisajului.
- În pădurile **antropizate**, în timp se vor aplica lucrări de revenire la tipul natural fundamental de pădure. După aceasta, pădurile vor fi gospodărite ca păduri secundare (vezi mai sus).

Evaluarea preliminară

Identificarea și desemnarea VRC 2 se face la nivel național prin implicarea autorităților în domeniu și/sau organizațiilor de specialitate, astfel evaluarea preliminară urmărește doar confirmarea suprapunerii unor suprafețe din unitatea de management cu peisajul VRC 2 existent în zona de interes. În cazul în care este confirmată o astfel de suprapunere, suprafețele respective sunt desemnate ca PVRC 2 fără a mai fi necesară o evaluare completă.

În cazul în care nu este deja identificat un astfel de peisaj VRC 2 în zona de interes, în etapa de evaluare preliminară se vor analiza sursele de informații utile pentru identificarea prezenței unor astfel de peisaje forestiere în zonă. Dacă în urma acestei evaluări preliminare se evidențiază existența unui peisaj VRC 2 ce îndeplinește condițiile de prag (referitoare la suprafață și structură) menționate în tabelul 3, suprafețele forestiere din cadrul acestuia sunt considerate PVRC 2 fără a mai fi necesară o evaluare completă. În caz contrar (i.e. existența unui peisaj VRC 2 este incertă), este necesară o evaluare completă.

Evaluarea completă

Este necesară doar în cazul în care prezența unui peisaj VRC 2 nu este deja confirmată. În cazul în care suprafețele identificate nu sunt suficiente pentru îndeplinirea condiției de prag impusă pentru desemnarea VRC 2, însă există încă suprafețe potențiale pentru această categorie (fie în interiorul unității administrative luate în studiu, fie în afara ei – având în vedere că, datorită condiției de suprafață, VRC 2 deseori se suprapune peste mai multe unități administrative), este necesară o evaluare completă a acestora. Aceasta va urmări confirmarea îndeplinirii condițiilor de prag pentru această categorie (tab. 2.0). Dacă acestea sunt îndeplinite, suprafața este desemnată ca VRC2 și ca urmare suprafețele forestiere din cadrul unității silvice supuse analizei (i.e. ocolului silvic respectiv) care se suprapun cu acest peisaj sunt considerate PVRC 2.

Pentru confirmarea în teren prezența **ecosistemelor forestiere cu caracter primar** se recomandă folosirea criteriilor și indicatorilor (Anexa 3) adaptați după metoda de evaluare utilizată în proiectul PIN-MATRA/2001/018 – „*Inventory and strategy for sustainable management and protection of virgin forests in Romania*”.

2.4. PVRC 3. Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare

Introducere

Anumite ecosisteme sunt larg răspândite în timp ce altele sunt rare (fie datorită condițiilor naturale fie din cauza presiunii antropice). Pentru conservarea biodiversității este necesară perpetuarea tuturor ecosistemelor (i.e. atât a celor larg răspândite, cât și a celor rare) pe o suprafață suficient de mare. În cele mai multe cazuri, numai o parte din suprafață este inclusă în arii protejate existente care au ca scop conservarea biodiversității (i.e. unde perpetuarea acestor ecosisteme este asigurată). Așadar, pentru a acoperi suprafața necesară și mai ales întreg arealul lor de răspândire, se impune gospodărirea rațională a acestor ecosisteme și în afara rețelei de arii protejate. Bineînțeles, conservarea ecosistemelor rare (indiferent de motivul pentru care sunt rare) are o prioritate ridicată având în vedere fragilitatea lor și pericolul mare de dispariție.

Această categorie VRC include doar acele suprafețe forestiere care sunt localizate în / cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare. Așa cum s-a menționat deja, aceste păduri pot reprezenta ecosisteme care au fost larg răspândite în trecut însă au fost distruse în mare parte de diverse activități antropice sau ecosisteme care sunt rare în mod natural (din cauza condițiilor de mediu limitative). Tot aici se includ și ecosistemele care adăpostesc asociații rare ale unor specii care, luate separat, sunt în general larg răspândite. Ghidul generic (Jennings et al. 2003) recomandă ca ecosistemele forestiere naturale sau ansamblurile de specii care sunt caracteristice pentru o regiune, dar **nu sunt rare sau periclitare, nu fac subiectul acestei categorii de VRC.**

ATENȚIE!

Uneori ecosistemul VRC 3 acoperă doar o mică parte din suprafața unei unități de management (i.e. unitate amenajistică) alături de un alt tip de ecosistem. Este cazul în special al aninișurilor (care apar pe o bandă îngustă doar la baza versantului ocupat de fâgete sau molidișuri), dar și al tinoavelor cu vegetație forestieră (care apar încastrate în general în interiorul molidișurilor) și chiar a altor ecosisteme (e.g. ecosisteme forestiere de limită altitudinală superioară). Pentru o gospodărire corespunzătoare VRC3 se recomandă ori de câte ori este posibil ca ecosistemul să fie delimitat ca unitate amenajistică separată (i.e. pentru a face obiectul unor măsuri de management specifice și unitare pentru perpetuarea sa). În cazul în care suprafața este prea mică pentru a justifica această individualizare, managementul la nivelul unității amenajistice mari trebuie făcut diferențiat, orientat cu prioritate spre protejarea ecosistemului în cauză.

Pentru a ușura evaluarea suprafețelor forestiere din această categorie, Ghidul prezintă în Anexa 4 o listă a ecosistemelor din România care reprezintă VRC 3. Tot în Anexa 4, pentru fiecare tip de ecosistem este inclusă și corespondența cu tipurile naturale de pădure din România și cu habitatele Natura 2000. Această corespondență a fost preluată din lucrările *Habitatele din România- Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitate (92/43/EEC)* (Doniță și colab., 2006) și din *Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România* (Gafta și Mountford, 2008).

PVRC 3 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 3.0)

Definiție

Suprafețe forestiere care adăpostesc ecosisteme rare, amenințate sau periclitate (i.e. suprafețele forestiere respective fie sunt localizate în ecosisteme rare, amenințate sau periclitate, fie conțin ecosisteme rare, amenințate sau periclitate).

Categoriile și subcategoriile (detaliate în Anexa 4)

A. PĂDURI, RARIȘTI DE ARBORI, TUFĂRIȘURI ȘI COMPLEXE DE VEGETAȚIE LEMNOASĂ CU ALTE TIPURI DE VEGETAȚIE

- A.1. Complexe de păduri cuprinzând rariști de arbori, tufărișuri și mlaștini oligotrofe și eutrofe;
- A.2. Complexe de rariști de arbori și tufărișuri în etajul subalpin;
- A.3. Complexe de păduri și rariști de arbori și tufărișuri din silvostepă și stepă, cu compoziție naturală cel puțin a arboretului, inclusiv ochiurile cu vegetație stepică din cuprinsul lor;
- A.4. Complexe de păduri, rariști de arbori, tufărișuri și vegetație ierboasă psamofilă pe nisipurile marine sau continentale.

B. PĂDURI ȘI TUFĂRIȘURI RARE, RELICTARE, AMENINȚATE SAU PERICLITATE

- B.1. Păduri și tufărișuri rare (de regulă periclitate);
- B.2. Ecosisteme forestiere relictare (și rare și periclitate);
- B.3. Păduri și tufărișuri periclitare antropice.

C. ECOSISTEME FORESTIERE NATURALE CU O MARE COMPLEXITATE COMPOZIȚIONALĂ ȘI STRUCTURALĂ

D. ECOSISTEME FORESTIERE CU CARACTER PRIMAR

Prag

Categoriile A, B și C: Prezența unui ecosistem din aceste categorii aflat în stare favorabilă de conservare²⁷.

Categoria D: Prezența unui ecosistem din această categorie pe o suprafață compactă de pădure de minim 30 ha²⁸ (această condiție de suprafață poate fi îndeplinită fie de o singură unitate amenajistică, fie de mai multe astfel de unități grupate, care formează un trup de pădure compact).

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

Se face conform Anexei 4 și recomandărilor privind evaluarea preliminară și completă a acestei categorii.

Pentru **Categoria D** identificarea se va face corespunzător Anexei 3 .

- Amenajamentele silvice.
- Documentele legale de constituire a rezervațiilor și monumentelor naturii.
- Planurile de management ale ariilor protejate.
- Harta pădurilor virgine (proiect PIN-MATRA/2001/018 – „*Inventory and strategy for sustainable management and protection of virgin forests in Romania*”).
- Studii științifice asupra vegetației din zonă.

CONSTITUIRE:

În toate cazurile menționate mai sus, VRC 3 este chiar ecosistemul ca întreg. Ca atare, PVRC 3 poate acoperi fie întreaga pădure (i.e. toate unitățile amenajistice componente), fie doar părți din ea (i.e. doar anumite unități amenajistice din cuprinsul acesteia) astfel încât prin măsurile de management să poată fi menținută sau îmbunătățită starea de conservare a ecosistemelor în cauză, fără pierderi semnificative în ce privește extinderea și calitatea acestora (i.e. vor fi incluse astfel ca PVRC3 și posibilele zone tampon necesare).

MĂSURI DE MANAGEMENT:

Categoria A

Subcategoria A1

În mlaștini și tinoave nu se vor face intervenții (conform tipului funcțional I).

²⁷Pentru evaluarea stării favorabile de conservare foarte utilă poate fi metodologia propusă de Candrea B., Lazăr G., Tudoran G., Stăncioiu T., 2009 - Habitate forestiere de importanță comunitară incluse în proiectul LIFE05 NAT/RO/000176: „Habitate prioritare alpine, subalpine și forestiere din România. Monitorizarea stării de conservare”, Edit. Universității „Transilvania” din Brașov, Brașov;

²⁸Această limită este prevăzută în Ordinul nr. 3397 din 10 09 2012

Identificare, constituire și măsuri de management

MĂSURI DE MANAGEMENT:

În zonele limitrofe acestora, dacă terenul este înmlăștinat (i.e. cazul când terenurile din jurul ecosistemelor de mlaștină sau tinov sunt plane), intervențiile se vor limita la lucrări de conservare (conform tipului funcțional II), astfel încât să nu se distrugă echilibrul hidrologic și să se asigure perpetuarea ecosistemelor de mlaștină/tinov.

Subcategoria A2

Se vor evita orice intervenții (i.e. vor fi interzise tăierile de arbori și arbuști). Doar în cazuri speciale (catastrofe naturale sau de origine antropică) se va interveni cu lucrări de refacere a habitatelor (e.g. plantații în grupe de *Pinus cembra*, *Picea abies*, *Larix decidua* și *Pinus mugo*; se vor folosi puieti obținuți din material de reproducere local din zona subalpină și pe cât posibil crescuți în pepiniere amenajate în această zonă de vegetație).

Subcategoria A3

Se vor proteja ochiurile de stepă (i.e. nu se vor împăduri artificial, se va interveni pentru înlăturarea vegetației lemnoase instalată natural în aceste zone). Nu se vor face extrageri de arbori. Acolo unde arborii maturi se usucă și nu există regenerare se va interveni cu lucrări speciale pentru refacerea ecosistemului (plantare, semănături directe etc.).

Subcategoria A4

Nu se vor face intervenții (conform tipului funcțional I).

Categoria B

Subcategoriile B1 și B2

Măsuri similare subcategoriei A2.

Subcategoria B3

Pentru ecosistemele B3.1-B3.7 se recomandă doar Lucrări de conservare (conform tipului funcțional II) care să permită menținerea/refacerea stării favorabile de conservare a ecosistemelor.

Pentru ecosistemul B3.8 se interzic orice intervenții (cu excepția celor necesare pentru refacerea acestuia).

Categoria C

În cazul fiecărui tip de ecosistem se vor aplica măsurile de gospodărire propuse la categoria unde acesta apare (i.e. fiecare din ecosistemele incluse în această categorie apare într-una din celelalte categorii descrise) și se va acorda o atenție deosebită menținerii complexității compoziționale și structurale.

Categoria D

Nu vor fi permise intervenții (conform tipului funcțional TI).

NOTĂ:

Suprafețele ocupate de ecosistemele din tabelul de mai sus vor fi supuse măsurilor de management conservativ (i.e. conform tipului funcțional TII sau chiar TI, după caz) propuse aici pe întreaga lor suprafață din unitatea de gospodărire supusă certificării. Ca atare, conservarea acestora va fi asigurată. Incluziunea lor în suprafața desemnată ca „zonă exceptată de la tăieri comerciale” este opțională. În aceste zone (fără a fi însă declarate ca PVRC 3), se vor include o parte din suprafețele ocupate de ecosistemele care nu sunt periclitate sau foarte rare însă sunt extrem de valoroase sub raportul conservării diversității fiind specifice la nivel regional (Anexa 5). Incluziunea în aceste zone este dorită pentru a garanta conservarea ecosistemului și pentru a oferi managerului o imagine de referință în ceea ce privește modelul de structură al ecosistemului ce trebuie atins și menținut. În suprafețele incluse în categoria cu management restrictiv vor fi incluse cele mai reprezentative eșantioane pentru ecosistemul în cauză. Se recomandă ca acestea să fie pe cât posibil grupate în suprafețe compacte pentru o mai bună asigurare a autoreglării și perpetuării ecosistemului forestier în cauză. De asemenea, dacă este posibil, se vor alege de preferință arbori mature/bătrâne, cu compoziție și structură reprezentativă pentru aceste tipuri de ecosisteme. În caz de catastrofe naturale (e.g. doborâturi de vânt, incendii, inundații etc.) care distrug întreg arboretul, suprafețele afectate vor fi înlocuite cu alte suprafețe aflate în stare favorabilă de conservare.

Evaluarea preliminară

Această etapă urmărește semnalarea (sau chiar confirmarea acolo unde este posibil) prezenței ecosistemelor menționate în Anexa 4. În acest scop se vor utiliza în general sursele de informare prezentate în tab. 3.0 realizând verificarea:

- corespondenței tipurilor de pădure/habitate cu ecosistemele rare, amenințate sau periclitate prezentate în această anexă;
- prezența indicatorilor din Anexa 3 pentru ecosistemele din categoria D – Ecosisteme forestiere cu caracter primar;
- prezența unor astfel de ecosisteme în studii științifice sau hărți tematice referitoare la vegetația teritoriilor în cauză.

ATENȚIE!

În multe cazuri, așa cum se menționează și în anexa 4, tipurile de pădure sau tipurile de habitate Natura 2000 corespundente fiecărui ecosistem nu conduc obligatoriu la prezența acestuia pe teren (i.e. prezența tipului de pădure sau a tipului de habitat Natura 2000 nu garantează prezența unui ecosistem cu compoziția detaliată în titlatura lui) însă pot fi foarte utile în cadrul acestei etape de preevaluare.

Dacă după parcurgerea etapelor de mai sus (respectiv consultarea surselor menționate), sunt identificate (confirmate) suprafețe cu ecosisteme din Anexa 4 care îndeplinesc și condiția de prag, acestea sunt desemnate ca PVRC 3. În cazurile în care prezența unor astfel de ecosisteme este încă incertă, este necesară o evaluare completă în teren.

Evaluarea completă

Această etapă este necesară doar pentru cazurile în care prezența ecosistemelor din Anexa 4 nu a putut fi confirmată pe baza surselor consultate la birou și ca atare este necesară evaluarea lor în teren. În general aici se includ următoarele cazuri:

- cazul ecosistemelor din Anexa 4 care nu au nici corespondență cu tipurile de pădure din România și nici cu habitatele Natura 2000 și nu au putut fi identificate clar (i.e. confirmate) nici pe baza surselor consultate la birou (hărți, lucrări etc.) însă este probabilă prezența lor în suprafața supusă certificării.
- cazul în care s-au identificat ecosisteme potențiale VRC 3 pe baza corespondenței cu tipuri de pădure sau habitate Natura 2000 însă este încă necesară validarea în teren. Acest caz ar putea fi destul de des întâlnit, având în vedere că prezența tipului de pădure sau a tipului de habitat Natura 2000 nu garantează prezența unui ecosistem din Anexa 4 (i.e. care trebuie să aibe compoziția conform titlaturii din această anexă – e.g. pentru **A 3.1.** nu este suficientă prezența unor păduri de *Quercus pedunculiflora* ci a unor astfel de păduri în care este prezent și *Acer tataricum* cu ochiuri de stepă).
- cazul în care s-a identificat prezența unor ecosisteme VRC 3 pe baza surselor existente (studii de specialitate, hărți, planuri de management) însă este încă necesară localizarea și delimitarea lor exactă în teren.
- cazul în care sunt incertitudini cu privire la existența stării favorabile de conservare.

În situațiile în care, în urma vizitei în teren, încă nu se poate certifica prezența ecosistemului respectiv, este necesară implicarea specialiștilor botaniști și fitosociologi.

2.5. PVRC4. Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice

Introducere

Așa cum s-a subliniat în partea introductivă, toate pădurile sunt importante fie pentru produsele, fie pentru serviciile care le oferă societății. În anumite cazuri însă, serviciile de mediu pentru comunitățile umane din vecinătate sau pentru lucrările de investiții sunt critice²⁹. Așadar aceste servicii trebuie menținute în permanență printr-un management adecvat. Atributul respectiv (i.e. serviciul oferit) poate fi considerat ca o Valoare Ridicată de Conservare dacă pierderea acestuia are un impact grav sau ireversibil asupra mediului sau a bunăstării umane (e.g. daune grave produse comunităților locale, unor lucrări importante de infrastructură, resurselor de sol, etc.). De exemplu, padurile din cadrul unui bazin hidrografic torential sunt esențiale în protejarea zonelor din aval și pot fi considerate ca *păduri cu valoare ridicată de conservare*. Această categorie (i.e. PVRC4) urmărește să identifice exact aceste tipuri de situații și să prevină creșterea vulnerabilității sau riscul degradării serviciilor de mediu.

Datorită faptului că există o serie de servicii distincte asigurate de ecosisteme, această categorie a fost sub-divizată în următoarele trei subcategorii:

- PVRC 4.1. Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă.
- PVRC 4.2. Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune.
- PVRC 4.3. Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului.

În rândurile care urmează, fiecare dintre aceste subcategorii se prezintă detaliat din punct de vedere al definirii, pragurilor propuse, identificării și managementului.

²⁹Un serviciu de mediu este considerat fi „critic”, în cazul în care o discontinuitate a acestuia, este probabil să provoace, sau reprezintă în sine o amenințare, putând avea un impact negativ grav asupra bunăstării, sănătății sau supraviețuirii comunităților locale, asupra mediului, valorilor ridicate de conservare, sau cu privire la funcționarea infrastructurii importante (e.g. drumuri, baraje, clădiri etc). (FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9. Timothy Synnott et al., 2011. FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9, 96p.)

PVRC4.1 Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă.

Toate pădurile afectează într-o anumită măsură regimul hidrologic din bazinele hidrografice în care apar. Ele au un rol important în prevenirea inundațiilor, controlarea debitelor de scurgere și asigurarea calității apei. Aceasta nu înseamnă că toate pădurile dintr-un bazin hidrografic au o valoare ridicată de conservare ci doar cele care au o importanță critică în prevenirea unor evenimente extreme (viituri torențiale, inundații, degradarea surselor de apă pentru consum). Cu cât pericolul producerii unor astfel de evenimente este mai mare cu atât importanța pădurii respective crește și ca atare valoarea ei de conservare este ridicată.

În această subcategorie se includ păduri care:

- asigură protecția surselor de apă potabilă pentru comunitățile din zonă;
- previn producerea viiturilor în bazinele hidrografice torențiale sau cu transport excesiv de aluviuni;
- asigură protecția malurilor cursurilor de apă.

PVRC 4.1 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 4.1)

Definiție

Se constituie PVRC 4.1 următoarele păduri din fondul forestier național:

a. *pădurile situate în perimetrele de protecție a izvoarelor, zăcămintelor și surselor de apă minerală ce constituie surse de apă potabilă pentru comunitățile din zonă precum și pădurile situate pe versanții direcți ai lacurilor de acumulare și naturale ce constituie surse de apă potabilă pentru comunitățile din zonă.*

b. *păduri din bazinele hidrografice torențiale sau cu transport excesiv de aluviuni.*

c. *păduri ripariene cu rol de protecție a malurilor cursurilor de apă și reducerea efectelor inundațiilor;*

Prag

Categoria a – Păduri situate în zona limitrofă resurselor de apă, cu rol în protejarea surselor de apă potabilă pentru comunitățile din zonă în cazul în care nu există alternative fezabile sau disponibile imediat.

Categoria b – Prezența unor păduri, aferente bazinelor hidrografice torențiale sau cu transport excesiv de aluviuni din imediata vecinătate a unor așezări umane sau a unor lucrări de investiții esențiale pentru comunitate.

Categoria c – Păduri situate de-a lungul malului apelor curgătoare, în albia majoră a lor sau în zona dig-mal în perimetrele unde acestea au un rol esențial în prevenirea și combaterea efectelor inundațiilor.

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- Amenajamentele silvice și hărțile amenajistice;
- Hărți hidrografice și informații referitoare la eventuale particularități ale regimului hidrologic;
- Studii hidrotehnice, hidrologice, de amenajare a bazinelor hidrografice și captări de ape;
- Surse oficiale privind evidența calamităților produse de inundații (e.g. ITRSV, administrații locale etc.)

CONSTITUIRE:

Constituie PVRC4.1 toate unitățile amenajistice care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru aceasta categorie.

Foarte utile pentru evaluarea preliminară sunt suprafețele încadrate în:

- categoriile funcționale 1.1.a și 1.1.b (VRC 4.1.a);
- categoria funcțională 1.1.g (VRC 4.1.b);
- categoriile funcționale 1.1.e și 1.1.f (VRC 4.1.c).

MĂSURI DE MANAGEMENT:

PVRC 4.1.a: Pentru categoria funcțională 1.1.a se recomandă tipul funcțional T II – lucrări speciale de conservare; pentru categoria funcțională 1.1.b se recomandă tipul funcțional TIII – tratamente cu perioadă lungă de regenerare.

PVRC 4.1.b: Pentru categoria funcțională 1.1.g se recomandă tipul funcțional TIII – tratamente cu perioadă lungă de regenerare respectiv impunerea anumitor restricții privind alăturarea parchetelor.

PVRC 4.1.c: Pentru categoria funcțională 1.1.e se recomandă tipul funcțional TIII – tratamente cu perioadă lungă de regenerare; pentru categoria funcțională 1.1.f se recomandă tipul funcțional TIV – pe lângă tratamente cu perioadă lungă de regenerare pot fi aplicate și altele, însă cu restricții privind mărimea parchetelor și amplasarea (mai ales alăturarea) lor.

Evaluarea preliminară

Faza de evaluare preliminară constă în consultarea surselor de identificare rezentate în tab. 4.1. Majoritatea acestor suprafețe se pot identifica astfel în baza evaluării datelor existente în special în amenajamentele silvice. Prin verificarea categoriilor funcționale se pot localiza pe harta silvică arboretele care reprezintă PVRC 4.1. În situațiile în care aceste păduri nu sunt deja cartate sau există incertitudini (mai ales asupra perimetrelor a căror gestionare adecvată este esențială pentru menținerea serviciilor de mediu) se va recurge la o evaluare completă.

Evaluarea completă

Această etapă este necesară doar în cazurile în care prezența VRC 4.1a fost semnalată dar este încă incertă (i.e. îndeplinirea condițiilor de prag este pusă sub semnul îndoielii sau dacă suprafețele nu sunt localizate încă cu precizie pe hărți). În astfel de situații sunt necesare evaluări suplimentare (inclusiv pe teren) pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 4.1 și stabilirea exactă a suprafețelor în cauză).

PVRC4.2 Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune

Un alt serviciu de mediu important oferit de pădure ca ecosistem este stabilitatea terenurilor și protecția solului. Pădurea asigură această stabilitate prin combaterea și prevenirea eroziunii, a alunecării terenurilor și prin prevenirea producerii avalanșelor. În numeroase zonele există riscul producerii unor astfel de fenomene însă adesea acest risc este scăzut și efectele lor sunt minore. Acolo însă unde riscul este ridicat și mai ales impactul produs poate fi foarte mare, **rolul pădurii devine esențial** (i.e. critic).

PVRC 4.2 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 4.2)

Definiție

Se constituie PVRC 4.2 pădurile din fondul forestier supus evaluării, care sunt deosebit de vulnerabile la **eroziune, avalanșe, alunecări de teren sau sedimentare**, în cazul în care **pot fi afectate fundamental resursele de sol, sănătatea și modul de viață al comunităților locale, infrastructura importantă, sau alte VRC-uri**.

Prag³⁰

I. Condiții:

- a. păduri situate pe stâncării, grohotișuri, pe terenuri cu eroziune evidentă și pe terenuri cu pante mari ($\geq 35^\circ$ pe orice fel de substrat litologic, $\geq 30^\circ$ pe substraturi de fliș și $\geq 25^\circ$ pe substraturi de nisipuri și pietrișuri).
- b. vegetația forestieră din jurul culoarelor de formare a avalanșelor, precum și terenurile acoperite de jnepenișuri din preajma acestora.
- c. păduri situate pe nisipuri mobile sau pe terenuri alunecătoare.
- d. plantații forestiere instalate pe terenuri degradate.

II. Situații:

Există o amenințare cu efecte grave asupra: sănătății și bunăstării comunităților locale, asupra resurselor de sol, altor categorii de VRC sau cu privire la funcționarea infrastructurii importante (căi de comunicație, baraje, clădiri, etc).

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- Amenajamentele și hărțile silvice;
- Hărți și studii geologice sau pedologice cu informații referitoare la prezența unor nisipuri mobile, fenomene de eroziune, alunecări de teren, avalanșe.

³⁰Pragurile I și II trebuie considerate cumulativ.

Identificare, constituire și măsuri de management

CONSTITUIRE:

Constituie PVRC4.2 toate unitățile amenajistice care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru această categorie. Foarte utile pentru evaluarea preliminară sunt suprafețele încadrate în:

- categoria funcțională 1.2.a (VRC 4.2.a);
- categoria funcțională 1.2. f (VRC 4.2.b);
- categoriile funcționale 1.2. g și 1.2. h (VRC 4.2.c);
- categoria funcțională 1.2. e (VRC 4.2.d).

MĂSURI DE MANAGEMENT:

PVRC 4.2 a,b și d: Pentru categoriile funcționale 1.2.a, 1.2.e și 1.2.f se recomandă tipul funcțional T II – lucrări speciale de conservare.

PVRC 4.2 c: Pentru categoria funcțională 1.2.g se recomandă tipul funcțional T III – tratamente cu perioadă lungă de regenerare. Pentru categoria funcțională 1.2.h se recomandă tipul funcțional T II – lucrări speciale de conservare.

Evaluarea preliminară

Faza de evaluare preliminară constă în consultarea surselor de identificare rezentate în tab. 4.2. Majoritatea acestor suprafețe se pot identifica astfel în baza evaluării datelor existente în special în amenajamentele silvice. Prin verificarea categoriilor funcționale se pot localiza pe harta silvică arboretele care reprezintă PVRC 4.2. În situațiile în care aceste păduri nu sunt deja cartate sau există incertitudini (mai ales asupra perimetrelor a căror gestionare adecvată este esențială pentru menținerea serviciilor de mediu) se va recurge la o evaluare completă.

Evaluarea completă

Această etapă este necesară doar în cazurile în care prezența VRC 4.2 a fost semnalată, dar este încă incertă (i.e. dacă îndeplinirea condițiile de prag este pusă sub semnul îndoielii sau dacă suprafețele nu sunt localizate încă cu precizie pe hărțile). În astfel de situații sunt necesare evaluări suplimentare (inclusiv pe teren) pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 4.2 și stabilirea exactă a suprafețelor în cauză).

PVRC 4.3 Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului

Importanța zonelor împădurite în menținerea microclimatului este binecunoscută. Acolo unde suprafețele forestiere sunt situate în apropierea terenurilor agricole, aceste efecte **pot fi uneori critice** pentru menținerea producției agricole. Impactul pădurii asupra menținerii producției agricole variază în funcție de climat și topografie, configurația terenurilor agricole și forestiere, ca și de natura culturilor. Pe lângă menținerea microclimatului, pădurea are și un rol important asupra reducerii efectelor poluării prin purificarea aerului de praf, fum sau diferiți poluanți, sporirea cantității de oxigen și atenuarea extremelor climatice.

VRC4.3 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 4.3)

Definiție

Constituie PVRC 4.3 următoarele păduri din fondul forestier supus evaluării:

- a. benzi de pădure situate în jurul terenurilor agricole din zone cu fenomene care influențează negativ producția agricolă.
- b. păduri care asigură protecția împotriva poluării atmosferice sau a solului.

Prag

Categoria a – prezența unor păduri în zone cu fenomene care influențează negativ producția agricolă (vânturi puternice, secetă, nisipuri mobile).

Categoria b – prezența unor astfel de păduri în zone cu fenomene de poluare a atmosferei și/sau solului (e.g. centre industriale poluatoare, halde de steril, depozite de cenușă și alte reziduuri) **situate în apropierea localităților.**

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- Amenajamentele silvice și hărțile amenajistice;
- Hărți și studii climatice cu informații referitoare la prezența unor fenomene care influențează negativ producția agricolă a terenurilor din zonă (vânturi puternice, secetă, nisipuri mobile etc.);
- Hărți și studii referitoare la poluarea atmosferei și/sau a solului în zonă;
- Consultări cu comunitățile, acolo unde nu există alte informații scrise.

CONSTITUIRE:

Constituie PVRC 4.3 toate unitățile amenajistice care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru această categorie.

Identificare, constituire și măsuri de management

Foarte utile pentru evaluarea preliminară sunt suprafețele încadrate în :

- categoria funcțională 1.3.e (VRC 4.3.a);
- categoriile funcționale 1.3. h, 1.3.i și 1.3.j (VRC 4.3.b).

MĂSURI DE MANAGEMENT:

PVRC 4.3 a: Pentru categoria funcțională 1.2.g se recomandă tipul funcțional T II – lucrări speciale de conservare.

PVRC 4.3 b: Pentru categoriile funcționale 1.3 h și 1.3.j se recomandă tipul funcțional T II – lucrări speciale de conservare. Pentru categoria funcțională 1.3.i se recomandă tipul funcțional T III – tratamente cu perioada lungă de regenerare.

Evaluarea preliminară

Faza de evaluare preliminară constă în consultarea surselor de identificare prezentate în tab. 4.3. Majoritatea acestor suprafețe se pot identifica astfel în baza evaluării datelor existente în special în amenajamentele silvice. Prin verificarea categoriilor funcționale se pot localiza pe harta silvică arboretele care reprezintă PVRC 4.3. În situațiile în care aceste păduri nu sunt deja cartate sau există incertitudini (mai ales asupra perimetrelor a căror gestionare adecvată este esențială pentru menținerea serviciilor de mediu) se va recurge la o evaluare completă.

Evaluarea completă

Ca și în cazurile precedente (VRC 4.1 și VRC 4.2), această etapă este necesară doar în cazurile în care prezența VRC 4.3 a fost semnalată, dar este încă incertă (i.e. îndeplinirea condițiilor de prag este pusă sub semnul îndoielii sau dacă suprafețele nu sunt localizate încă cu precizie pe hărțile). În astfel de situații sunt necesare evaluări suplimentare (inclusiv pe teren) pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 4.3 și stabilirea exactă a suprafețelor în cauză).

2.6. PVRC 5. Păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale³¹

Introducere

Toate pădurile au un rol important în viața comunităților locale din preajma lor. Numai în anumite situații însă, o **pădure** este **esențială** pentru **satisfacerea unor necesități de bază ale acestor comunități**. Cazurile în care o pădure are valoare ridicată de conservare datorită serviciilor de mediu pe care le oferă comunităților limitrofe au fost deja discutate în cadrul categoriei VRC 4. În categoria 5 sunt încadrate pădurile care oferă **mijloace de subzistență / produse fundamentale**³² pentru membrii comunității. În România, în general aceste produse sunt reprezentate de lemnul de foc (necesar încălzirii locuințelor și pentru gătit) și lemnul pentru construcții diverse sau pentru obținerea unor produse meșteșugărești. Situațiile în care comunitatea depinde de alte resurse ale pădurii (fructe și ciuperci, furaje, produse medicinale) sunt mult mai rare. Pădurile devin esențiale atunci când comunitățile în cauză nu au alte alternative pentru a obține respectivele produse (e.g. comunitățile sunt izolate cel puțin în anumite perioade ale anului) sau alternativele existente nu sunt fezabile din punct de vedere economic (financiar). Doar în astfel de cazuri se justifică desemnarea acestora ca Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare conform categoriei 5.

IMPORTANT!

Pentru a fi desemnate ca PVRC 5 acestea trebuie să aibe un **rol fundamental** în satisfacerea unor **necesități de bază** ale unei anumite comunități. Ca atare, nu vor fi considerate PVRC 5 cele care asigură resurse ce pot fi obținute din altă parte sau care ar putea fi înlocuite în mod fezabil (ex: o pădure din care se extrage lemn de foc pentru o comunitate care însă beneficiază și de alte surse de încălzire). În acest caz, pădurile reprezintă doar o alternativă pentru satisfacerea unor **necesități de bază** și ca atare nu pot fi considerate ca având un rol critic (i.e. nu sunt o resursă indispensabilă) pentru comunitățile locale în cauză.

În plus, o pădure **nu** poate fi desemnată ca PVRC 5, dacă **exploatarea resurselor nu este una durabilă**, chiar în condițiile în care activitățile

³¹Comunitatea locală nu va fi înțeleasă strict în sensul administrativ (i.e. nu se identifică obligatoriu cu o unitate administrativă în întregime – sat, oraș, municipiu) ci ca o grupare de indivizi ce utilizează terenurile din zonă în mod tradițional și care au aceleași nevoi (i.e. deci poate fi reprezentată și doar de o parte a populației unei unități administrative însă atunci când ea este grupată spațial și izolată teritorial – e.g. cazul unor cătune sau cartiere izolate de restul unității administrative).

³²Dacă acesta este de neînlocuit (dacă nu există alternative fezabile) și dacă pierderea sau deteriorarea ar cauza pierderi grave asupra comunităților locale.

sunt tradiționale și comunitățile respective sunt dependente de aceste resurse³³. Exploatarea excesivă a resurselor naturale duce la degradarea VRC, și implicit, la pierderea calității de PVRC atribuită pădurii respective (sau la excluderea pădurii din această categorie în timpul procesului de identificare).

De asemenea, nu trebuie uitat că certificarea managementului forestier este o dovadă a gospodăririi durabile a pădurilor în cauză și deci orice activitate de exploatare a acestei resurse (i.e. pădurea) trebuie să se desfășoare în conformitate cu prevederile legale. Ca atare, orice activitate ilegală (practicată sau nu într-un mod excesiv) nu trebuie încurajată, chiar dacă ajută la **satisfacerea unor nevoi de bază ale unei comunități**.

În România cel mai des întâlnite cazuri sunt reprezentate de comunitățile dependente de sursa de lemn de foc, fie din cauza izolării lor (e.g. localități din zone montane sau comunități din Delta Dunării) fie din cauza lipsei pădurilor în zona respectivă (cazul județelor cu procent foarte redus de împădurire – e.g. din sud-estul țării) precum și cele care desfășoară activități tradiționale de prelucrare a lemnului (sau produselor accesorii ale pădurii) din care își asigură existența (e.g. munții Apuseni). Aceste comunități sunt bine cunoscute, cel puțin la nivel local, și ca atare, identificarea lor nu este un lucru dificil. În plus, **administratorii de păduri** (i.e. cei care asigură anual materialul lemnos acestor comunități) și **administrațiile locale** (i.e. care dețin date referitor la situația materială a localnicilor, la existența/sau nu a altor alternative) cunosc situația la nivel local și ca atare sunt actorii principali în identificarea pădurilor din categoria PVRC5. **Implicarea comunităților în cauză asigură transparență** și aduce un plus de calitate procesului.

Implicarea proprietarilor de pădure alături de administratorul fondului forestier este importantă și obligatorie mai ales în cazurile în care comunitatea respectivă (i.e. cea dependentă de resursa forestieră) nu este proprietarul pădurilor în cauză. Trebuie reținut faptul că **obiectivul principal** în acest caz este **satisfacerea unor nevoi de bază ale unei comunități dependente** de o anumită resursă (indiferent cine este proprietar). Așadar, în astfel de situații, proprietarul în cauză (comunitate, stat, persoană fizică, formă asociativă) trebuie să găsească soluții pentru atingerea acestui obiectiv în vederea îndeplinirii cerințelor de certificare.

³³Trebuie bine înțeles faptul că nu activitățile în sine sunt dăunătoare valorii ridicată de conservare, ci modul excesiv în care acestea sunt practicate în anumite zone.

PVRC 5 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 5.0)

Definiție

Pădurile ce satisfac necesitățile de bază ale comunităților locale:

- a.** energie pentru încălzirea locuințelor și gătit;
- b.** materiale de construcție a caselor și dependințelor;
- c.** materie primă pentru obținerea de produse ce asigură veniturile necesare subzistenței populației.

Prag

Se constituie PVRC 5 atunci când pentru situațiile menționate, nu este fezabilă procurarea resurselor din alte locații.

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- consultarea proprietarilor de păduri și a administratorului de pădure din zonă, inclusiv a documentelor deținute de acesta (amenajamentele silvice, hărți amenajistice, situații valorificare masă lemnoasă la populație, etc.);
- consultarea autorităților locale (primării);
- consultarea comunităților în cauză;
- studii sociologice și statistice pentru zona de interes.

CONSTITUIRE:

Trupul sau trupurile de pădure de care comunitatea locală respectivă este dependentă pentru asigurarea acelor nevoi de bază, constituie PVRC 5. Delimitarea suprafeței se va face și cu consultarea comunității locale.

MĂSURI DE MANAGEMENT:

Prin măsurile de management se va urmări menținerea/îmbunătățirea stării pădurilor în scopul de a putea oferi resursele care sunt fundamentale pentru satisfacerea necesităților de bază a comunităților locale. Măsuri de conservare specifice vor fi stabilite de la caz la caz, în funcție de resursele și nevoile de bază identificate prin angajament cu membrii comunității.

Ca măsuri de principiu se pot aminti: alocarea unei părți din posibilitatea de produse lemnoase (stabilită prin amenajament) pentru satisfacerea acelor nevoi de bază ale comunității locale. Acolo unde este posibil, întemeierea unor subunități de producție cu cicluri scurte și sortimente-țel adecvate nevoilor locale (lemn de foc, lemn pentru construcții rurale).

Evaluarea preliminară

Având în vedere cele menționate mai sus, majoritatea suprafețelor care constituie VRC 5 se pot identifica încă din faza de evaluare preliminară pe baza consultărilor cu cei mai importanți factori. Vor fi implicați în primul rând, administratorul fondului forestier și autoritățile locale. Pe baza discuțiilor, dar și a documentelor deținute de aceștia (i.e. amenajamentele silvice, hărți amenajistice, situații valorificarea masă lemnoasă la populație, etc. și respectiv situații privind existența unor surse alternative, privind situația materială, etc.) se pot identifica suprafețele forestiere care pot fi desemnate PVRC 5. Pentru transparență este necesară consultarea comunităților în cauză. Tot în această etapă sunt folosite orice studii sociologice sau statistice referitoare la zonă care pot furniza informații utile cu privire la gradul de dependență al comunității și evoluția acestuia în timp.

Evaluarea completă

Această etapă este necesară doar în cazurile în care:

- prezența VRC 5 a fost semnalată pe baza discuțiilor și surselor amintite, dar este încă incertă (i.e. nu s-a putut stabili dacă într-adevăr nu există alternative sau dacă într-adevăr alternativele existente nu sunt fezabile din punct de vedere economic).
- prezența este certă, însă în etapa de evaluare preliminară extinderea suprafeței PVRC 5 nu a putut fi stabilită (limitele nu s-au putut finaliza).

În ambele situații este necesară deplasarea în teren pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 5 și/sau delimitarea VRC 5). Implicarea comunității în cauză este, în aceste cazuri, obligatorie.

2.7. PVRC 6. Păduri esențiale pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone

Introducere

Pe lângă cazurile în care pădurile sunt esențiale pentru subzistența și supraviețuire (i.e. VRC 5), acestea pot fi de importanță critică pentru societate și comunități din punctul de vedere al **identității lor culturale**. Așadar, o pădure poate fi desemnată ca PVRC dacă aceasta conține sau asigură valori culturale semnificative la nivel național sau esențiale pentru comunitatea locală. Categoria VRC6 se referă la acest tip de păduri. Deci această valoare este desemnată pentru a proteja cultura și tradițiile comunităților locale (i.e. identitatea culturală a acesteia). Totuși în țara noastră există anumite cazuri în care o pădure este strâns legată de identitatea culturală sau religioasă a unei comunități sau a societății în ansamblu și sunt considerate ca făcând parte din categoria VRC6. Astfel de cazuri sunt pădurile simbol evocate în opere literare sau legende, pădurile în care se desfășoară sărbători și obiceiuri tradiționale sau cele care fie adăpostesc fie se învecinează cu monumente istorice, mănăstiri, schituri și locuri de pelerinaj.

PVRC 6 – Definiție, praguri, identificare, constituire și măsuri de management (Tabelul 6.o)

Definiție generală categorie

Păduri a căror valoare este esențială pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone. Astfel de păduri sunt:

- a.** păduri de care se leagă obiceiuri și sărbători locale ce se desfășoară tradițional în spațiul pădurii;
- b.** păduri simbol evocate în opere literare sau legende³⁴;
- c.** păduri din vecinătatea unor monumente istorice sau comunități religioase declarate monumente istorice și/sau culturale;
- d.** păduri ce fac parte din peisaje cu valori ecologice, spirituale recunoscute ca fiind semnificative la nivel regional sau național.

Prag

- a.** Există sărbători și obiceiuri cu importanță istorică care se desfășoară în spațiul pădurii supuse evaluării, evenimente esențiale pentru identitatea culturală locală.
- b.** Pădurea supusă evaluării (identificate prin acte legislative sau prin lucrări literare) are certă valoare culturală (locală sau națională), valoare ce a fost transmisă prin legende sau opere literare.

³⁴Ca exemplu, rezervațiile „Codrii de aramă” și „Pădurea de argint” din județul Neamț, pot fi considerate ca VRC 6 (i.e. legate de identitatea culturală a poporului român) aceste păduri fiind evocate în opera poetului Mihai Eminescu.

Prag

c. Există monumente istorice sau locașuri de cult și de pelerinaj în spațiul pădurii supuse evaluării sau în imediata vecinătate a acesteia.

d. Sunt constituite în rezervații naturale cu rol peisagistic.

Identificare, constituire și măsuri de management

IDENTIFICARE:

- consultarea comunităților locale;
- consultarea surselor existente: monografii etnografice, publicații ce cuprind legende, povești, mituri și credințe populare despre zona evaluată, lista ariilor protejate precum și documentații de desemnare a ariilor protejate din zonă;
- amenajamentele silvice și hărți amenajistice (categoriile funcționale 1.4.e, 1.5.e);
- informații deținute de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și subunitățile acestuia în teritoriu, etc;
- consultarea specialiștilor în domeniu (e.g. etnografi, sociologi, istorici).

CONSTITUIRE:

Teritoriul care necesită un complex de măsuri de gospodărire astfel încât să asigure conservarea valorilor esențiale pentru păstrarea identității culturale a comunităților locale.

MĂSURI DE MANAGEMENT:

Prin măsurile de management se va urmări menținerea/îmbunătățirea structurii pădurilor în scopul de a putea asigura conservarea valorilor esențiale pentru păstrarea identității culturale a comunităților. Măsuri de conservare specifice vor fi stabilite de la caz la caz, în funcție de structura actuală a pădurii și nevoile de conservare identificate prin angajament cu reprezentanți ai comunității sau autorități competente. Ca măsuri de principiu se pot aminti: menținerea sau subparcelarea distinctă a pădurilor identificate ca PVRC6, respectarea principiului precauției prin aplicarea de tratamente intensive, lucrări de conservare sau, după caz, restricționarea totală a tăierilor.

Evaluarea preliminară

Ca și în cazul VRC 5, majoritatea suprafețelor care constituie VRC 6 se pot identifica încă din faza de evaluare preliminară pe baza consultării surselor de informație

existente și a consultărilor cu cei mai importanți factori. Vor fi implicați în primul rând, administratorul fondului forestier și comunitățile locale (atât autorități cât și membri ai comunității). Pe baza discuțiilor dar și a documentelor disponibile (e.g. monografii etnografice; publicații ce cuprind legende, povești, mituri și credințe populare despre zona evaluată; lista ariilor protejate precum și documentații de desemnare a ariilor protejate din zonă; informații deținute de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și subunitățile acestuia în teritoriu; amenajamentele silvice și hărți amenajistice, etc.) se pot identifica suprafețele forestiere care pot fi desemnate PVRC 6. Pe lângă aceste consultări (în special pentru fundamentarea prezenței unor suprafețe PVRC 6) se poate apela la specialiști etnografi, sociologi, istorici, etc.

Procesul trebuie să fie unul participativ, iar membrii comunității trebuie să aibă posibilitatea de a-și exprima liber părerea asupra eventualelor locații din fondul forestier supus analizei unde pot exista obiective legate de identitatea lor culturală. Doar astfel se poate decide dacă managementul pădurilor în cauză este corespunzător țelului VRC 6.

În cazul în care, în urma acțiunilor de evaluare preliminară, prezența elementelor descrise mai sus (e.g. sărbători și obiceiuri care se desfășoară curent în spațiul pădurii; prezența în pădure sau în vecinătatea pădurii a unor monumente istorice sau comunități religioase, etc.) este validată, VRC 6 este confirmată. În toate celelalte cazuri este necesară o evaluare completă.

Evaluarea completă

Această etapă este necesară doar în cazurile în care în etapa de evaluare preliminară prezența VRC 6 a fost semnalată pe baza discuțiilor și surselor amintite, dar localizarea exactă în teren este încă incertă (i.e. nu s-au putut stabili locația și limitele suprafeței PVRC 6 în cauză, adică unitățile amenajistice componente). În astfel de cazuri este necesară deplasarea în teren pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea poziției în teren și a limitelor, deci a unităților amenajistice componente). Implicarea comunității în cauză (și a altor factori de răspundere în cazul pădurilor legate de identitatea culturală sau religioasă la nivel național) este în aceste cazuri obligatorie.

CAPITOLUL 3. GESTIONAREA ȘI MONITORIZAREA PĂDURILOR CU VALOARE RIDICATĂ DE CONSERVARE

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare este o operațiune importantă pentru toți utilizatorii, însă managerii forestieri sunt cei care trebuie să se concentreze în mod expres asupra aspectelor legate de gestionarea acestor păduri, pentru a fi siguri că oricare dintre valorile identificate în cadrul unităților de management sunt menținute sau îmbunătățite.

IMPORTANT!

Fiecare caz în parte (i.e. fiecare suprafață forestieră cu VRC) trebuie tratat în mod distinct, iar decizia finală privind strategiile de acțiune aparține managerului forestier dar se fundamentează în urma unui proces de angajament al factorilor interesați cu participarea inclusiv specialiștilor în domeniu. Măsurile asumate trebuie să se bazeze pe condițiile reale din teren (i.e. starea actuală), să corespundă tipului de VRC identificat luând în considerare riscurile la care sunt expuse³⁵. Strategiile de management trebuie să fie concepute și implementate respectând principiul precauției³⁶, pentru a avea certitudinea menținerii valorilor ridicate de conservare.

³⁵Timothy Synnott et al., 2011. FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle 9, 96p.

³⁶Principiul precauției impune ca, atunci când informațiile disponibile indică faptul că activitățile de management reprezintă o amenințare gravă sau ireversibilă asupra mediului sau la adresa bunăstării umane, organizația va lua măsuri explicite și eficiente pentru a preveni deteriorarea și pentru a evita riscurile, chiar și atunci când informațiile științifice sunt incomplete sau neconcludente și când vulnerabilitatea și sensibilitatea valorilor de mediu sunt incerte (Standard FSC-01-STD-01-001).

Pădurile cu Valoare Ridică de Conservare trebuie gestionate astfel încât valorile de conservare identificate să se păstreze și chiar să fie îmbunătățite în timp. De aceea, ele **nu reprezintă zone strict protejate** în care se interzice cu desăvârșire recoltarea de produse lemnoase și nelemnoase **decât în situații specifice** (i.e. atunci când extragerea de material lemnos contravine obiectivelor de conservare – e.g. în cazul rezervațiilor științifice, zonelor de protecție strictă din ariile protejate, pădurilor virgine). În cele mai multe cazuri, în PVRC-uri se impune un management activ, fiind posibilă extragerea materialului lemnos fără a pune în pericol existența și perpetuarea valorii de conservare identificate. În unele cazuri, **intervențiile silviculturale** sunt chiar **obligatorii** pentru păstrarea sau îmbunătățirea unui anumit atribut (i.e. valoarea pentru care pădurea a fost desemnată ca PVRC).

Procesul de gestionare a VRC pe care trebuie să-l parcurgă orice manager forestier în cadrul procesului de certificare forestieră³⁷ conține următoarele elemente esențiale:

a. Identificarea tuturor Valorilor Ridicate de Conservare, în baza consultărilor publice, ținând cont de importanța regională.

Rezultatele studiilor proprii ale organizației (e.g. ocol silvic) realizate cu implicarea specialiștilor în domeniu și consultarea/implicarea factorilor interesați, trebuie să fie bine documentate și înregistrate în mod corespunzător.

b. Dezvoltarea de **strategii de management specific**, eficiente în vederea menținerii și /sau sporirii valorilor ridicate de conservare identificate, prin angajarea factorilor interesați și după caz, a experților în domeniile relevante.

Se vor desemna astfel „Pădurile cu Valoare Ridică de Conservare” pentru care se stabilesc măsuri de management adecvate (plan de acțiuni) astfel încât să se reducă / prevină amenințările care ar putea să afecteze valorile identificate. În acest sens, de un real folos ar fi într-o primă fază întocmirea unor studii privind amenințările (interne și externe) ce ar putea afecta VRC-urile, respectiv măsurile de reducere a impactului acestora.

Ca o rezultată a acestor măsuri și (din nou) consultarea factorilor interesați se vor definitiva strategiile de acțiune și activitățile ce urmează a fi efectiv implementate. Un rezumat al acestor strategii (inclusiv identificarea PVRC - harti) trebuie să fie disponibile public.

³⁷Conform Principiilor și criteriilor FSC (Standard FSC-01-STD-01-001).

Atunci când, în urma evaluărilor, pe aceeași suprafață se identifică mai mult decât una dintre cele 6 categorii de valori ridicate de conservare definite în acest ghid, planul de acțiuni va urmări menținerea tuturor valorilor identificate, managementul adaptându-se cu prioritate regulilor celor mai restrictive impuse de o anumită valoare³⁸.

c. Implementarea efectivă a strategiilor asumate pentru a menține și /sau consolida VRC identificate. Aceste strategii și acțiuni trebuie să se bazeze întotdeauna pe principiul precauției, pentru a minimiza riscul producerii unor vătămări ireversibile ale valorilor critice;

d. Monitorizarea eficienței strategiei aplicate. Programul de monitorizare va urmări evoluția în timp a stării pădurii și impactul pe care îl au măsurile de management aplicate, corelate cu evoluția factorilor externi, asupra valorilor de conservare identificate. Managementul VRC trebuie să se încadreze într-un proces adaptabil de gestionare în ceea ce privește: planificarea, implementarea, monitorizarea efectelor și acolo unde este necesar re-planificarea pe baza analizei rezultatelor monitorizării (vezi fig. 2).

Monitorizarea reprezintă o componentă esențială a oricărui proces de management. În cazul pădurilor cu Valori Ridicate de Conservare, scopul principal al monitorizării este acela de a stabili dacă valorile ridicate de conservare identificate în cuprinsul pădurii sunt sau nu menținute sau îmbunătățite. Monitorizarea indică astfel dacă strategia de management adoptată funcționează corespunzător și oferă totodată informații pe baza cărora modul de gospodărire trebuie să suporte anumite modificări pentru a se obține rezultatele scontate. În principal, monitorizarea trebuie să permită observarea oricăror schimbări legate de VRC, identificându-se și cauzele acestei schimbări.

La elaborarea unui plan de monitorizare este necesar să se lua în calcul următoarele elemente:

- evidența PVRC (teritoriile desemnate & măsurile de management corespunzătoare);
- stabilirea indicatorilor de monitorizare specifici³⁹; aceștia trebuie să fie ușor măsurabili, să nu necesite resurse umane și materiale mari, să fie reprezentativi și să ofere informații asupra evoluției VRC.

³⁸Inclusiv din punct de vedere administrativ (i.e. raportari statistice), se recomandă încadrarea /raportarea conform categoriei celei mai restrictive.

³⁹Exemple de indicatori de monitorizare: VRC 3 Ecosisteme forestiere rare amenintate periclitare – elemente ce definesc starea favorabilă de conservare a unui anumit ecosistem forestier (suprafața, compoziție cenotică etc); VRC 4 Servicii de mediu în situații critice – elemente ce surprind evoluția fenomenelor (suprafața afectată de procese erozionale, intensitatea acestor fenomene, calitatea apei etc).

- elaborarea programului de monitorizare (perioada, frecvența, modul de culegere a informațiilor, responsabili); programul de monitorizare trebuie să fie dimensionat corespunzător în funcție de amploarea, intensitatea activităților de management și riscurile care pot afecta valorile;
- consultarea factorilor interesați relevanți (de cele mai multe ori extrem de util chiar pentru obținerea indicatorilor de monitorizare);
- interpretarea informațiilor rezultate prin monitorizare (raportare și analiză a datelor de monitorizare) astfel încât să permită stabilirea deciziilor de management adecvate ce urmează a fi implementate.

Pentru o gospodărire responsabilă a pădurilor și dezvoltarea durabilă a comunităților locale este important ca planurile de management în domeniul forestier (foarte util chiar și amenajamentele silvice – prin armonizarea cadrului legislativ) să includă măsuri specifice elaborate și implementate corespunzător pentru gestionarea Valorilor Ridicate de Conservare.

ANEXE

Anexa 1.

VRC 1.2. Specii de plante rare amenințate periclitare și endemice

Nr. crt.	Specia	Biotop	Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație				
1.	<i>Acanthus balcanicus</i> Heywood & I. Richardson	păd., mp., t., substr. pietros	xerofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Balc	R	EN
		z.st.-e.g.				
<p>Răspândire: AB: Alba Iulia, Micești; CS: v. Dunării (între Baziaș și Pojejena), rez. Cheile Nerei - Beușnița; MH: între Svinița și Tri-Kule, Orșova pe dl. Alion, v. Dunării la Porțile de Fier și Cazanele Mici, Hinova, Cerneți, dl. Iorgutovei, dl. Stârminei, între Schela Cladovei și Vârciorova, Vârciorova, Gura Văii, între Arginești și Butoiești, v. Oglănicului; DJ: Craiova, Teișani, Segarcea, Radovan, pd. Plenița; OT: pd. Cotmeana între Câmpeni și Spineni</p>						
2.	<i>Acer monspessulanum</i> L.	păd., ra., t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Med	R	-
		e.g.				
<p>Răspândire: CS: Pescari, Drencova; MH: în v. Dunării la Cazane, Plavișevița, Dubova, Cuina Turcului, v. Saraorschi, Ogradena; GL: cultivat în pd. Miloș - Cișmele și pd. Gârboavele - Tulucești</p>						
3.	<i>Achillea cartilaginea</i> Ledeb. ex Rchb.	t.	mezo-higrofil, micro-mezoterm, euriionic	Eua (Cont)	R	-
		z.svs.-e.g.				
<p>Răspândire: TM: Lugoj; IS: Iași la Socola; SV: Suceava la Ițcani spre Burdujeni</p>						
4.	<i>Bulbocodium versicolor</i> (Ker Gawl.) Spreng.	ra., st.				
		z.svs.				
<p>Răspândire: VS: Podul Oprii în pd. „Valea Babei”</p>						

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
5.	<i>Caragana frutex</i> (L.) K. Koch	t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Eua (Cont)	R	VU	
		z.s.-z.svs.					
<p>Răspândire: VS: Tătărăni-Dănești pe dl. Boțoaia-Budunoaia, Bălțați (com. Tătărăni) pe dl. Chicera, Șerbești-Ciorțești pe dl. Morei, Dobroslovești-Zăpodeni pe dl. Uncești, Tanacu în rez. „Coasta Rupturile” și pe pășunea „Horeta”, Draxeni, Ivești; dl. Bujoru, Mânjești la „Coasta Murgenilor” și pe v. Crasnei la cca. 120 m alt.; IS: Valea Lungă; CT: Adamclisi, Valea Rea, Cărpiniș, între Bărăganul și Valea Seacă pe v. Omurcea, Mircea Vodă pe v. Cara-Su, Cochirleni, Canaraua Fetii, rez.: Dumbrăveni și Esehioi, pd. „Ion Creangă”-Văleni; TL: Atmagea pe v. Ghiubelca, Agighiol, dl. Chervantu</p>							
6.	<i>Cardamine enneaphyllus</i> (L.) Crantz	păd., t.	mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Euc (Mont)	R	VU	
		e.f.					
<p>Răspândire: BV: Predeal pe v. Râșnoavei; CS; MH: v. Prăgușului Mare; GJ: Novaci-Rânca; SV: Argestru, Câmpulung, Cărlibaba; M-ții Căpățâni pe Mt. Buila</p>							
7.	<i>Cardamine quinquefolia</i> (M. Bieb.) Schmalh.	păd.	mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Pont (Cauc)	R	VU	
		z.svs.-e.g.					
<p>Răspândire: VN: Broșteni pe dl. Deleanu, Focșani în pd. Crâng; BC: Chetriș-Tamași, Pod. Bârladului, interfluviul Siret-Bârlad; NT: Poienari; VS: Drânceni, pd. Șișcani, Huși în pd. Dobrina în pct. „Scolul” la cca. 350 m alt., Bahnari în pd. Rediu-Buștei și Braniștea, Mircești-Tăcuta în pd. Tufești, Bereasa-Dănești în pd. Boușori și Dop, Lipovăț, Ciomag și Pașcani, Pușcași-Laza, Bogdana, Morăreni, Al. Vlahuță, Chetrosu, Gherghești, Ibănești, Mireni, Coroiești, Vișoara; IS: Dobrovăț în pd. Cobuza și Buda, pd. Bârnova, pd. Dobrovăț, Trifești în pd. Roșcani</p>							
8.	<i>Cephalorhynchus tuberosus</i> (Steven) Schchian	mp., t.	xeromez., subterm., calcifilă	Est submedit.	R	CR	
		z.st.-e.g.					
<p>Răspândire: MH: între Orșova și Gura Văii, Vârciorova, valea Dunării la Cazane</p>							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
9.	<i>Chartolepis glastifolia</i> (L.) Cass. (<i>Centaurea glastifolia</i> L.; <i>Centaurea chartolepis</i> Greuter)	pa. slab sărăturate, păd.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid neutrofil	Cont. (getic-pont.-anat.-cauc.-irano-turan.)	R	EN	
		z.svs.					
Răspândire: BZ: pd. Frasinu, pd. Spătaru, pd. Gomești la 86 m alt., între Lipia și Pietrosul, la cca. 1,5 Km de Lipia, în punctul “în baltă” (Crăcănata, com. Stâlpu)							
10.	<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W. P. C. Barton	păd., sol nisipos	xero-mezofil, euriterm, acid-neutrofil	Carp	R	VU	
		e.g.-e.b.					
Răspândire: HR: Merești, Tușnad-Băi pe Mt. Puciosul, Tușnad pe Cetățuia, Valea Albă, Băile Homorod; CV: Vâlcele, Reci; BV: Cristian, Zizin pe Comboș, Noa, Săcele; SB: Dumbrava Sibiu; SV: Călinești-Cupareno, Călinești-Enache, Benea pe dl. Glodului, Dumbrava-Grănicești; BT: Dorohoi la “Zvoriște”; M-ții Nemira; Bârsei (Mt. Postăvarul)							
11.	<i>Comandra elegans</i> (Rochel ex Rchb.) Rchb. fil.	ra., păd., t.	xero-mezofil, micro-mezoterm, acid-neutrofil	Balc	R	VU	
		z.s.-e.g.					
Răspândire: MM; CJ; CS; MH: Breznița de Ocol, Gura Slătinicului, v. Topolniței, Flămânda, Vârciorova; GJ: Bașcov; DJ: Craiova, Vârtop; OT; VL: Horezu în „Pădurea Boului”; TR: Blejești-Videle; GR: Comana, Ghimpați; IF: Vlad Țepeș; GL: lângă pd. Gârboavele, Pechea, Valea Mărului, Slobozia Conachi în pd. Bălțatu, Urlești; CT: rez. Canaraua Fetii, Esehioi, Ostrov; TL: Greci pe Piatra Îmbulzită, dl. Secara							
12.	<i>Corylus colurna</i> L.	păd., ra.	mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Eua (Med)	R	VU	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: CS: Parcul Cheile Nerei-Beușnița, v. Sirinei, pd. Berzasca, Mt. Domogled, v. Cernei, Băile Herculane, Ciorici; MH („Dealul lui Vodița”, v. Vodița, v. Dohomna, Bazinetul Dubovei, Piatra Cloșani pe Piatra Mică și Piatra Mare, v. Țesnei la Covei, v. Bahnei, Vârciorova, Strehaia în pd. Găvanele); GJ: Mân. Tismana, Cloșani pe v. Motrului, Steiul Roșu, dl. Calului, Călugăreni, rez. “Cotul cu Aluni”, Topești, Piatra Cloșanilor, Vf. Gorganu							

Nr. crt.	Specia	Biotop	Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație				
13.	<i>Corydalis pumila</i> (Host) Rchb.	păd.	mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Euc	R	VU
		z.svs. – e.b.				
Răspândire: DJ: Podari în Valea Rea; București (pd. Băneasa); GL: Barboși; TL: dl. Denis Tepe						
14.	<i>Crocus chrysanthus</i> (Herb.) Herb.	ra., păd., t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Balc-Anat	R	VU
		z.svs.-e.g.				
Răspândire: TL: Cataloi, Niculițel, Mân. Cocos, Isacea, Telița, Valea Teilor, Balabancea, Ceamurlia, Babadag, Meidanchioi, Trestenic, Beidaud, dl. Consul, dl. Beștepe, dl. Mândrești, alte local.; CT: rez. Hagieni, Dumbrăveni și Esehioi, Agigea, Carstul Cheia, Adamclisi în pd. Șipote						
15.	<i>Cypripedium calceolus</i> L.	păd., t.	mezofil, micro-mezoterm, acid-neutrofil	Eua	VU	VU
		e.g.-e.b.				
Răspândire: MM: Bistra; SJ; CJ; BN; MS; HR (incl. Odorheiul Secuiesc pe dl. Flirtuș, Brădești; CV; BV: Predeal, Mt. Tâmpa; SB; AB: v. Râmețului; BH; CS (incl. Băile Herculane); MH: Baia de Aramă; GJ: Novaci, Piatra Cloșani; AG: Câmpulung; BZ: v. Nișcovului; BC: Onești, Buhoci, Slănic; NT (incl. Mân. Durău, Pângărați); VS: Pogana; IS, incl. pd. Repedea, Tătăruși, între Cristești și Moțca; BT: Hilișeu-Horia, pd. Gorovei, Dorohoi pe „Plaiul Zvoriștea”, Baisa și Șendriceni; SV: Zamostea, Călinești-Cupareno, Broșteni, Câmpulung Moldovenesc; M-ții: Călimani; Rarău: “Codrul Secular Slătioara”; Bistriței: Crucea-Toance; Ceahlău; Hășmaș; Cheile Bicazului; Penteleu; Piatra Craiului; Retezat: Albe						
16.	<i>Daphne blagayana</i> Freyer	ra., st.	mezofil, micro-mezoterm, acid neutrofil	Alp-Carp-Balc	VU	VU
		e.f.-e.b.				
Răspândire: M-ții: Ciucaș (Vf. Ciucaș); Piatra Mare; Postăvarul; Piatra Craiului; Bucegi (Sinaia la Stâncile „Sf. Ana”, Mt. Padina Crucii, v. Ghimbășelului, Bucșoiul; Baiului, incl. pe v. Azugăi și v. Cazacului la cca. 950 m alt.); Iezer-Păpușa pe v. Dâmbovicioarei; Cozia: Mân. Stânișoara, Vf. Cozia, Gâldanul; Căpățâni: Buila, Piatra Târnovului; Parâng; Vâlcan (Dosul Măcrișului, „Locuri Rele” în Def. Jiului); Mehedinți (Piatra Cloșani pe Piatra Mică și Piatra Mare, Piatra Mare la curmătura dintre “Pietre”; Bihor-Vlădeasa: Vidra; BV: Brașov pe stâncă „Predigstuhl”; AB: Câmpeni; AG						

Nr. crt.	Specia	Biotop	Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație				
17.	<i>Daphne laureola</i> L.	ra., st.	xero-mezofil, micro-mezoterm, slab acid neutrofil	Alt-Med	VU	VU
		z.st				
Răspândire: CS: Moldova Nouă pe dl. „Milan”, Cozla pe v. Sirinei, rez. Valea Mare-Moldova Nouă; MH: Vârciorova la Porțile de Fier, între v. Mraconiei și Cazanele Mari, Def. Dunării, v. Siriniei						
18.	<i>Doronicum orientale</i> Hoffm.	păd.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Euc-Balc	R	VU
		z.st				
Răspândire: AB: Sebeș; GR: Comana în pd. „Valea Hoților”; TL: în pd. „Teke” la Cerna, pd. „Valea Fagilor” - Luncașița						
19.	<i>Dracocephalum thymiflorum</i> L.	păd., t.	mezofil, euriterm, slab acid-neutrofil	Eua	R	-
		e.b.				
Răspândire: SV: Pojorâta, Masivul Rarău						
20.	<i>Elymus panormitanus</i> (Parl.) Tzvellev (<i>Agropyron panormitanum</i> Parl.)	păd., loc umbr.	xerofil, termofil, slab acid-neutrofil	Pont-Med	R	VU
		e.g.-e.f.				
Răspândire: CS: rez. Domogled mai sus de „Ogașul Mutului”, Mt. Domogled, Drencova, Băile Herculane la Ciorici; MH: Svinița pe dl. Trescovăț, Plavișevița, Vârciorova la Porțile de Fier, Gura Văii, rez. Gura Văii-Vârciorova, dl. Duhovnei						

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
21.	<i>Epipactis microphylla</i> (Ehrh.) Sw.	păd., t.	mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Euc (Med)	R	-	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: CJ; BN; BV; AB: Vf. Pragul la S-V de iezerul Ighiel, Tibru; HD; BH: rez. „Def. Crișului Repede” pe dl. Măgurii, v. pr. Sighiștel, Călugări pe v. Preotesei, Dumbrăvița pe Vf. Bujorului și pe V. Pinilor; AR: Aciuța, Crocna, Dulcele și v. Zimbrului; TM; CS: Băile Herculane; MH: Ogașul Țiganului, Vârciorova; GJ: Mân. Tismana; AG; PH: Sinaia; IS: Iași; TL: Cerna; M-ții: Piatra Craiului; Bucegi; Făgăraș; Țarcu-Petreanu; Cernei; Mehedinți (v. r. Țesna); Codru-Moma; Plopiș pe dl. Iepure, dl. Linul, dl. Ponor și pr. Bistra							
22.	<i>Euphorbia carpatica</i> Wol.	păd., mal ape, mlașt.	mezofil, micro-mezoterm, euriionic	Carp	VU	VU	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: MM: Baia Mare pe dl. Rojali din Mt. Igniș, Săpânța la Apa Roșie, Sat-Șugatag, Baz. r. Mara, la Runcu, pe v. Ștedea, pe v. Mare, Chele Tătarului, pe v. Podului, Baz. v. Firiza (pe v. Neagră, v. Blidaru, sub Poiana Iezărele, Izv. Sturului, Poiana lui Dumitru, halta Runc, Hordauă, Trisepiți, „La Punți”, la confluența izv. Runcu cu izv. de la Colibi, Nireșul Săpânței, Jilerescu; SM: Certeze lângă ml. „Brebu” la cca. 650 m alt., Certeze lângă pr. Valea Albă							
23.	<i>Galanthus plicatus</i> M. Bieb.	păd.	mezofil, moderat termofil, acid-neutrofil	Pont	R	VU	
		z.st					
Răspândire: TL: Ciucurova, pd. Babadag, Mân. Cocoș, Niculițel „La Monument”, Mân. Celik, Cerna, Țiganca, Babadag, dl. Sarica, Carasan-Teke, Edirlen; CT: rez. Dumbrăveni, rez. Fântânița-Murfatlar							
24.	<i>Galanthus elwesii</i> Hook. fil.	păd., t.	mezofil, moderat termofil, acid-neutrofil	Balc	R	VU	
		z.svs.-z.st.					
Răspândire: CS; MH; DJ: Rast pe „Ostrovlul lui Vană”; VN: Focșani în pd. Crâng; GL: frecv în Baz. Chinejii, Munteni, Ghidigeni, Tănăsoaia, Iacomii, Hanul Conachi, pd. Balta-Munteni, pd. Torcești; VS: Vinderei, Vaslui, Huși, Movileni-Coroiești; BC: Podu-Turcului, Codrii Cucului, Seaca, Loturi, Fântânele-Lehancea, Plopu-Motoșeni, Glăvănești; CT (incl. rez. Hagieni, Dumbrăveni, Canaraua Fetii și Esechioi, pd. Seid-Orman, Adamclisi spre Ostrov, rez. „Gura Dobrogei”); TL (incl. M-ții Măcinului)							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
25.	<i>Geranium asphodeloides</i> Burm. fil.	pa., t.	xero- mezofil,	Med	R	EN	
		z.svs.-e.g.	micro- mezoterm, slab acid- neutrofil				
Răspândire: CT: Gr. Saele la cetatea Histria; TL: Măcin la baza Mt. Pricopanul							
26.	<i>Gymnospermium altaicum</i> (Pall.) Spach. ssp. <i>odessanum</i> (DC.) E. Mayer & Pulević	t., mp., ra.	xero- mezofil,	Pont	R	VU	
		z.s.-z.svs.	moderat termofil, eurionnic				
Răspândire: TL: între Cerna și Greci pe dl. Chervantu, Agighiol, Izvoarele pe dl. Consul, Luncavița, dl. Denis-Tepe, dl. Sarica, Carasan-Teke, com. Izvoarele, Greci pe dl. Moroianu, Cerna pe dl. Dălchi, Valea Teilor pe dl. Trestenic							
27.	<i>Himantoglossum sensu lato</i> (L.) Spreng.	păd., ra., t., pa.	xero- mezofil,	Atl-Med	R	-	
		z.svs.-e.f.	micro- mezoterm, slab acid- neutrofil				
Răspândire: MS; SB: Cașolț și Gușterița; AB; BH; AR: Ghioroc; TM; CS: Băile Herculane, Bozovici pe v. Lighidiei; MH, Svinița, Tisovița, Plavișevița, Vârciorova, Dudașul Schelei, lângă peștera Topolnița; GJ: Piatra Cloșani; DJ; OT: pd. Reșca; DB: între Mân. Dealul și Mân. Vîforâta pe „Valea Sasului”; PH: Scăieni-Ploiești; BZ: Baz. r. Râmnicu Sărat; GR: Comana, Ghimpați; IF: pd. Băneasa Nemțoaicei, pd. Cernica; IL; IS: Schitul Stavnic, Ciurea, Bârnova; CT (incl. rez.: Hagieni, Canaraua Fetii și Esehioi, Murfatlar); TL (incl. pd. Babadag, către Caugagia, Nifon, pd. Țiganca)							
28.	<i>Hypericum umbellatum</i> A. Kern.	st.	mezofil, micro- mezoterm,	Balc	R	VU	
		e.f.	slab acid- neutrofil				
Răspândire: AB: Vidra (pe Piatra Struțu și Poienile de sub Piatră) și Abrud pe Mt. Vulcan							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Goelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
29.	<i>Iris sintenisii</i> Janka	păd., pa., t.	xero- mezofil, moderat termofil, slab acid- neutrofil	Pont-Balc	R	-	
		z.svs.-z.st.					
Răspândire: BZ: rez. „Pâcelele”; GL: Tecuci; VS: Murgeni; IS: rez. „Valea lui David”, Deleni, Galata-Iași; BT: Călugăreni-Ungureni; TL: pd. Babadag în poiana Chiurum-Tarla, Niculițel, Ortachioi, Măcin spre Ghecet, Războieni, Neatârnaarea, Telița, Carasan-Teke, Uspenia; CT: rez. Canaraua Fetii, rez. Esehioi, rez. Hagieni							
30.	<i>Lathyrus laxiflorus</i> (Desf.) Kuntze	păd.	mezofil, moderat termofil, acid- neutrofil	Eur	Eur	-	
		e.g.					
Răspândire: MH: Govodarva, Malovăț							
31.	<i>Limodorum abortivum</i> (L.) Sw.	ra., mp.	xero- mezofil, moderat termofil, slab acid- neutrofil	Euc-Med	R	EN	
		z.svs.-e.g.					
Răspândire: MS; BV; AB: Pâclișa pe v. Săliștei, Alba Iulia în Mas. Mamut; BH; AR: v. Crișului Alb, Arăneag, Nadăș, Conop, Dumbrava, v. Milovița, Gurahonț, v. Uibărești, Râșca, dl. Baltele; CS: Băile Herculane; MH: dl. Glogovei-Comăneștilor, Gura Slătincului, Vârciorova pe Mt. Ciocanul, pe „Dl. Mare” și „Duhovna”, Svinița, v. Ieșelniței; GJ: Mân. Tismana, la „Vârtoapele Ieroni”; OT; VL, incl. Nisipi; AG; DB: Priseaca, Teiș, v. Tiei, Plaiul Mogoi; BZ: Hierăști, Homești, Baz. r. Râmnicu Sărat, rez. „Pâcelele”; GR: Comana; IF: Periș; VN: Pufești, Ploscuțeni; GL: pd. Adam, pd. Pogănești – Suceveni; VS: Barboși-Hoceni, Bogdana Voloseni, Fedești, Trestiana; IS: pd. Crăsnița-Ciorțești; CT (incl. rez. Canaraua Fetii și Esehioi, Șipote în pd. Ierbosu); TL (Delta D.: Letea, pd. Babadag-Codru); M-ții: Zarandului); Plopiș: dl. Boti, dl. Iepure, dl. Linul, dl. Ticleu							
32.	<i>Malus dasycphylla</i> Borkh.	ra., st.	mezofil, micro- mezoterm slab acid- neutrofil	Pan-Balc			
		z.svs.-z.st.					
Răspândire: BN: Rodna; BV: Brașov; CT: rez. „Gura Dobrogei”; TL: Babadag							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
33.	<i>Ophrys fuciflora</i> (F. W. Schmidt) Moench	pa., ra.	xero-mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Med	R	VU	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: SB: între Orlat și Gura Râului; DB: Teiș în pd. „Bordee” la cca. 280 m alt.; M-ții Aninei							
34.	<i>Ophrys apifera</i> Hudson	pa., ra., t.	xero-mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Atl-Med	R	VU	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: SB: Poplaca; HD: Geoagiu-Băi; MH: Svinița, între Svinița și Tri-Kule; DB: Târgoviște, Mân. Viforâta în „Valea Cocoșatului” și în „Valea lui Enache”, Lăculețe, Doicești, Ocnîța, Dealu Mare, Micloșanii Mici, Gorgota; PH: Filipeștii de Pădure, Breaza, Scăieni, Ploiești, Plopu, Hârșa							
35.	<i>Ophrys insectifera</i> L.	pa.,ra.	xero-mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Eur	R	VU	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: AB: Aiud, Alba Iulia; DB: Târgoviște, Lăculețe, Pucioasa, Gorgota, Ocnîța, Brănești, Teiș în pd. „Bordee” la cca. 280 m alt.; PH: Poiana Țapului, Cheile Doftanei; IS: Schitul Stavnic; SV: v. Siretului; M-ții Bucegi la Piatra Arsă							
36.	<i>Ophrys scolopax</i> Cav. ssp. <i>oestriifera</i> (M. Bieb.) Soó	pa.,ra.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Euc-Med	R	-	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: CS: Oravița, Parcul Semenic-Cheile Carașului, Cheile Nerei, rez. Cheile Gârliștei; MH: între Svinița și Tri-Kule; GJ: Tg. Jiu în pd. Ursăței; DB: Târgoviște la Teiș, Teiș în pd. „Bordee” la cca. 280 m alt., între Mân. Dealul și Mân. Viforâta pe „Valea Sasului”, Lăculețe, Doicești, Ocnîța; PH: Scăieni-Ploiești, Valea Călugărească, între gara c.f. Breaza și Nistorești, Hârșa, Plopu, între Petroșița și Urlați, Călinești pe v. “Nucului”, la “Secui”, “Snuil”, pe colinele “Gorgani”; BZ: Cislău, Pătârlagele pe valea Viei; BC: Pasul Oituz la Poiana Sărată pe dl. Măciucaș; M-ții Plopiș: dl. Potochi							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Goelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
37.	<i>Ophrys sphegodes</i> Mill.	pa.,ra.,t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Med	R	VU	
		e.g.					
Răspândire: MS: Reghin; BV: Brașov; AB: Alba Iulia, Abrud; HD: Deva, Dobra; BH: M-ții Plopiș (pe dl. Tonchi, com. Tinăud, dl. Potochi, dl. Cetea, dl. Borozel); TM: Luncani							
38.	<i>Opopanax bulgaricus</i> Velen.	t., locuri pietroase	xerofil, termofil, slab acid neutrofil	Balc	R	VU	
		z.s.					
Răspândire: CT: Albești (rez. Hagieni, pct. „Cazanul Mare”)							
39.	<i>Orchis pallens</i> L.	pa., ra.	mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Euc(Mont)	R	VU	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: CJ: Cluj-Napoca; HR: Harghita, Praid, Lueta; BV: Brașov „Printre Grădini”, Măgura Codlei, „Poiana Cetății”, „Dealul Morii”, Poiana Brașov; CS: Reșița, Oravița pe Mt. Simion, Bozovici în pd. „Poiana Opreștilor”, Moldova Nouă în „Valea Mare”, rez. Valea Mare-Moldova Nouă, Mt. Domogled în Poiana Domogled, Malu Mare, Secui; MH: Vârciorova pe v. Bahnei, spre Ilovița, v. Slătincului, gura „Cerovățului”, Orșova pe dl. Olimp; DJ: Malu Mare, Secui; ? TL: Ciucurova, Nicolae Bălcescu, Babadag; M-ții: Bârsei, incl. Postăvarul; Bucegi; Făgăraș (Vf. Galați); Plopiș: dl. Linul, dl. Ponor							
40.	<i>Orchis papilionacea</i> L.	păd.	mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Med	R	EN	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: BV: Brașov; CS: Anina, Băile Herculane pe Mt. Domogled, rez. Valea Ciclovei, Bozovici, alte local.; MH: Orșova pe dl. Alion, Plavișevița, între Ieșelnița și Ogradena, Vârciorova, Ilovița pe v. Cerovățului, Drobeta Turnu Severin pe dl. Iorgutovei, Baia de Aramă, dl. Marcopriciu, între Svinița și Tri-Kule, Tisovița, alte localități							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
41.	<i>Orchis simia</i> Lam.	pa., ra., mp.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Atl-Med	R	EN	
		z.svs.-e.g.					
<p>Răspândire: CS: Baziaș, M-ții Aninei, în apropierea izv. Beușniței; MH: Vârciorova pe Dealul Mare, Plavișevița, la Gura Slătinicului și pe „Cracul Ciolane”, Gura Văii pe dl. Cârlan, pd. Oglănic, Schela Cladovei, Dudașul Schelei, Ponoare; NT: Roman; CT: rez. Dumbrăveni, Canaraua Fetii și Esehioi, Șipote în pd. Ierbosu; TL: Ciucurova spre Nicolae Bălcescu, Babadag, Niculițel spre Taița</p>							
42.	<i>Ornithogalum fimbriatum</i> Willd.	ra., plantații de salcâm	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Pont-Balc	R	-	
		z.svs.-z.st.					
<p>Răspândire: GR: Comana, Puieni și Prundu, Greaca, pe Valea Gurbanului; IF: Mihai Bravu, Mironești, 30 Decembrie; CL: lângă l. Greaca, Căscioarele în pd. Tufele Grecului; IL: Slobozia la pd. Slobozeanca, Platonești, spre cazarmă la Slobozia; GL: Rogojeni în pd. „Râpa Chifului” și la „Valea Chetroasă”, Oancea la pct. „Bate Lupul”; TL: între Babadag și gara c.f. Codru, pd. Babadag, Tulcea, Nicolae Bălcescu, Bașchioi, Călugăru-Iancina, Enisala</p>							
43.	<i>Ornithogalum sphaerocarpon</i> A. Kern.	pa., t.	xerofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Euc-Med	R	-	
		z.st.-e.g.					
<p>Răspândire: TM: pd. „Casa Verde”; CS: Anina, v. Dunării între Moldova Veche și Pojejena pe dl. Golovârf, rez. Valea Ciclovei, ? Băile Herculane</p>							
44.	<i>Paeonia officinalis</i> L. ssp. <i>banatica</i> (Rochel) Soó	poieni, mp.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Pan	R	-	
		z.s.-z.st.					
<p>Răspândire: BH: Borz pe dl. Pacău, Dumbrăvița pe Vf. Bujorului la 689 m alt.; TM: Lugoș; CS: Baziaș; MH: Ribiš</p>							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
45.	<i>Paeonia daurica</i> Andrews	coaste îns.,ra.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Pont-Cauc	VU	VU	
		e.g.					
Răspândire: MH: Vârciorova pe Mt. Ciocanul, dl. Marcopriciu, Drumul Hoțesc; BZ: Salcia pe Plaiul Sărății la cca. 400 m alt. (1156), Mân. Ciolanu pe dl. „Poiana Rotundă”							
46.	<i>Paeonia mascula</i> (L.) Mill.	t., ra.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Med	VU	VU	
		e.g.					
Răspândire: CS: Baziaș, Valea Ciclovei sub Vf. Simion la 450 m alt., Sasca pe v. Beușniței, în apropierea izv. Beușniței, Baziaș-Pojejena; MH: Mt. Ciocanul, Vârciorova							
47.	<i>Periploca graeca</i> L.	păd., zăv.	mezofil, moderat termofil, euriionic	Med	R	-	
		z.s.-z.svs.					
Răspândire: GR: Giurgiu; IF; CL: Oltenița; IL: Hățiș și Fetești; BR: Insula Brăilei la Zatna în pd. Ciurea; CT: Topalu, Hârșova, Cernavodă, Rasova, Medgidia, Mangalia, Mamaia, Vadu Oii, Adamclisi, Oltina pe Ostrovul Strâmbu, v. Carasu, Hârșova; TL: Ostrov, Sulina, Delta D.-frecv.							
48.	<i>Piptatherum holciforme</i> (M. Bieb.) Roem. & Schult. (<i>Oryzopsis holciformis</i> (M. Bieb.) Hack.)	ra., t., st.	xerofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Pont-Balc	R	VU	
		z.st.-e.g.					
Răspândire: HD; CS; MH; OT; AG; DB; TR; IF; TL: Izvoarele pe dl. Consul; CT (incl. rez. Hagieni, Dumbrăveni și Canaraua Fetii, Murfatlar la Serpla-Cula)							

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
49.	<i>Psoralea bituminosa</i> L.	t., mp., pa., loc. ruderales	xerofil, termofil, slab acid-neutrofil	Med	R	VU	
		z.svs.-z.st.					
Răspândire: CT: Ostrov: dl. Arab Tabie și Baba Rada, Ostrov la Studina Vodă, rez.: Hagieni, Canaraua Fetei și Esehioi							
50.	<i>Pulmonaria filarszkyana</i> Jáv. (<i>P. rubra</i> ssp. <i>filarszkyana</i> (Jáv.) Domin)	păd.	mezofil, microterm, acid-neutrofil	Carp (End)	NT/R	-	
		e.b.-e.s.					
Răspândire: M-ții: Maramureșului, pe Mt. Farcău, Pietrosul Maramureșului, Măcărlău în valea r. Vaser; Rodnei, incl. Pietrosul Mare; Suhard; Obcinele Bucovinei (Mt. Iedu, Tătarca); Călimani pe Piatra Cușmei; Rarău: "Codrul Slătioara"							
51.	<i>Pyrola carpatica</i> Holub & Krisa	păd., t.	mezofil, microterm, slab acid-neutrofil	Carp (End)	R	DD	
		e.b.-e.s.					
Răspândire: M-ții: Rodnei și Bucegi							
52.	<i>Pyrus nivalis</i> Jacq.	ra., t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid neutrofil	Euc (Med)	R	DD	
		z.svs.-z.st.					
Răspândire: GR: Comana, Ghimpați; IF: pd. Băneasa							
53.	<i>Ranunculus flabellifolius</i> Heuff. & Rchb.	păd., t.	mezofil, moderat termofil, acid-neutrofil	End Dacic (Serbia, România)	R	EN	
		e.g.-e.f.					
Răspândire: CS: Carașova, Oravița, Plavișevița, Cheile Nerei-Beușnița, Prigor; IS: Iași pe dl. Repedea							

Nr. crt.	Specia	Biotop	Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație				
54.	<i>Rosa turcica</i> Rouy	pa.,t.,sol schel.	xerofil, micro- mezoterm, slab acid- neutrofil	Pont-Balc	R	VU
		z.s.-z.svs.				
Răspândire: BV: Brașov; BH: Briheni pe dl. Crucilor, Huta Bălăteasa spre poiana Runc; CT: Mangalia; TL: Babadag (dl. Ianâk-Bair), rez. „Vârful Secaru”-Atmagea						
55.	<i>Rosa coziae</i> Nyár.	păd.,ra.,mp.	xero- mezofil, euriterm, slab acid- neutrofil	Eur	R	VU
		e.g.-e.f.				
Răspândire: M-ții: Cozia , incl. pe Ciuha Mică; Căpățâni: Mt. Buila, Mt. Stoguşorul, între Gurguiata și Mt. Stoguşoru						
56.	<i>Saccharum strictum</i> (Host) Spreng. <i>(Erianthus appressus</i> Jáv)	păd.,t.	xero- mezofil, moderat termofil, euriionic	Balc	R	VU
		z.sp.-e.g.				
Răspândire: În lungul râurilor, în: CS, Baziaș; MH: Svinița, dl. Buliga; PH; GR: Comana, Brăești; IF; TL: în Delta Dunării (între Portița și Perișor, Letea, Sf. Gheorghe)						
57.	<i>Saxifraga cymbalaria</i> L.	st. umede	mezo- higrofil, microterm, slab acid- neutrofil	Med	R	EN
		e.f.				
Răspândire: BC: Băile Slănic (în pd. de pe dl. Surei, pe p. dr. a pr. Slănic la cca. 500 m alt.) și între v. Oituzului și Uzului, pe v. Dobrului, pe v. Pufului, pe v. Sălăriei , Dărmănești în molidișul „Crăcurele” de-a lungul pr. „Izvorul Negru” la cca. 1200 m alt.), Dărmănești la „Plaiul Ciungetului”						

Nr. crt.	Specia	Biotop	Ecologie	Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație				
58.	<i>Salix daphnoides</i> Vill.	prundiș	mezo-higrofil, microterm, slab acid neutrofil	Eua	R	VU
		z.st.-e.f.				
Răspândire: MS: Răstolița; SB: Pasul Turnu-Roșu; CS: v. Bistrei Mărului; DB: Târgoviște în ln. r. Ialomița; PH: Comarnic-Posada, între Sinaia și Bușteni în lungul r. Prahova; GR: Comana; VS: ln. pr. Țifești, Berezeni, Siliștea-Iana; BC: Hemeișuși la lacul Lilieci; M-ții: Ceahlău și Giupalău						
59.	<i>Scutellaria columnae</i> L.	păd., t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Med	R	EN
		e.g.				
Răspândire: CS: v. Dunării; MH: rez. Gura Văii-Vârciorova						
60.	<i>Scutellaria velenovskyi</i> Rech. fil.	mp., t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Daco-Balc.–Anat.	R	
		z.svs.-e.f.				
Răspândire: Jud.: Caraș-Severin; Mehedinți; Constanța; Tulcea						
61.	<i>Symphytum tauricum</i> Willd.	păd., t.	xero-mezofil, moderat termofil, slab acid-neutrofil	Pont-Balc	R	VU
		z.st.-e.g.				
Răspândire: CT: rez.: Canaraua Fetei și Esecioi; TL: Babadag pe v. Chioșcula și Cireșicula, Ciucurova, Cocoș, Niculițel, Beștepe, Cerna, Țiganca, pd. „Valea Fagilor” - Luncașița						
62.	<i>Syringa josikaea</i> J. Jacq. ex Rchb.	t.,st.	mezofil, microterm, slab acid-neutrofil	Carp (End)	VU	-
		e.f.				
Răspândire: CJ: Ciucea, Negreni; HD: pr. Obârșia de Criș; BH: Lorău, Săliște de Vașcău, Baz. Stâna de Vale; M-ții: Metaliferi (pe Mt. Vulcan); Gilău-Muntele Mare (v. Iadei-Râmeți, Dealul Mare la 957 m. alt., v. Arieșului și afluenți, v. Aleului și afluenți); BH-CJ: Ciucea, Negreni; Bihor-Vlădeasa: Săcuiu, v. Drăganului, v. Someșului Cald și afluenți, v. Galbena						

Nr. crt.	Specia	Biotop		Geoelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație	Ecologie			
63.	<i>Taxus baccata</i> L.	st., păd.	mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Atl.-medit-centr. eur.	VU	CR
		e.f.-e.b.				
<p>Răspândire: Carp. Orient. (M-ții: Maramureșului; Rodnei; Bârgăului; Călimani; Obcina Feredeului); Obcina Mare; Rarău, incl. Cheile „Moara Dracului”, „Codrul Secular Slătioara”; Giumalău; Stânișoarei); Bistriței; Ceahlău; Hășmaș; Cheile Bicazului; Goșman-Tarcău; Gurghiului; Giurgeului; Harghita; Ciucului; Nemira; Vrancei; Perșani: Cheile Vârghișului; Siriu; Penteleu; Ciucaș; Baiului; Postăvarul; Piatra Mare; BN; BC: Brusturoasa; Merid. (M-ții: Bucegi la Sinaia, Bușteni, Predeal pe Clăbucetul Taurului; Piatra Craiului; Leaota; Iezer-Păpușa; Făgăraș; Căpățâni, incl. catena Buila-Vânturarița, pe Mt. Piatra, Cheile pr. Cheia; Lotrului; Cindrel; Șureanu; Parâng (sub Vf. Mândra); Vâlcău; Țarcu-Petreatu; Godeanu; Cernei; Mehedinți) și Occid. (M-ții: Almăjului; Semenicului; Aninei; Poiana Ruscă; Metaliferi (pe Mt. Vulcan); Trascăului; Gilău-Muntele Mare, incl. Mt. Scărița-Belioara; Bihor-Vlădeasa; CJ: Borzești, rez. Cheile Turzii); HR: Tușnad-Băi; AB: v. Râmteșului); CS: Gura Golâmbului, Cheile Nerei-Beușnița, rez. Domogled, Berzasca, v. Siriniei, rez. Valea Ciclovei); MH: Porțile de Fier, Bazinetul Dubovei, Tisovița, Cazanele Mari, Dubova, Ogradena; VN: rez. „Cenaru”; BC: Baz. r. Cașin (Brănișteanu-Reaua Mare, Mân. Cașin, Palanca, Comănești, Dărmănești, Tg. Ocna; NT: rez. „Pângărați” pe v. Pârâului cu Brazi, P. F. Vânători, Mân. Neamț; BT: rez. Tudora; SV: Crucea-Toance); Criș. (incl. v. Crișului Alb, Vârfuri în pd. „Câmpul Malului”, Tălagiu în poiana „Gruiul Lupului”, O.S. Sudrigiu și Vașcău, Izbucul Galbenei, Piatra Galbenei, Piatra Ciungilor, Scărița-Padiș, Piatra Bulzului, Piatra Boghi, v. Sărtoarei, pd. Băița).</p>						
64.	<i>Verbascum glabratum</i> Friv. ssp. <i>brandzae</i> (Franch. ex Brandza) Murb.	mp., t., loc pietr.	xero-mezofil, micro-mezoterm, slab acid-neutrofil	Pont-Balc	R	-
		e.g.-e.b.				
<p>Răspândire: VL: pe v. Lotrului la Brezoi, Golotreni, Mân. Cozia, Mt. Foarfeca, Călimănești, Căciulata</p>						
65.	<i>Vicia biennis</i> L.	pa., t., zăv.	mezofil, micro-mezoterm slab acid-neutrofil	Pont-Pan		-
		z.s.-z.st.				
<p>Răspândire: IF; TL (incl. Delta D. pe Gr. Caraorman și Gr. Letea)</p>						

Nr. crt.	Specia	Biotop		Ecologie	Goelement	Statut de conservare (Oltean <i>et al.</i> , 1994)	Categorie conservare IUCN (Sârbu <i>et al.</i> , 2007)
		Etaje-zone de vegetație					
66.	<i>Vicia sparsiflora</i> Ten.	păd. (cer)	xero- mezofil, micro- mezoterm, slab acid- neutrofil	Balc-Pan	R	VU	
		z.st.					
<p>Răspândire: MH: Strehaia; GJ: Mierea Birnicii; DJ: Mihăița în pd. Leamna și Lupuleț, Obedin, între Polmețu și Coțofenii din Dos în pd. Băncii, Bucovăț în pd. Dos, lunca Craiovei; Def. r. Jiu</p>							

Prescurtări utilizate

Biotop

bur.=buruienșuri
mp.=margini de pădure
mlașt.=mlaștini
pa.=pajiște
păd.=pădure
ra.=rariște de pădure
st.=stâncării (umede, umbrite)
t.=tufărișuri subalpine sau de silvostepă
zăv.=zăvoaie

Etaj/zonă de vegetație

e.b.=etajul boreal
e.f.=subetajul fagului
e.g.=subetajul gorunului
e.s.=etajul subalpin
z.s.=zona stepei
z.st.=zona pădurilor de stejari
z.svs.=zona silvostepei

Goelement

Alp-CarpBalc=Alpino-Carpato-Balcanic
Atl-Med= Atlanto-mediteranean
Atl-Med-Euc=Atlanto-mediteranean-european central
Balc=Balcanic
Balc-Anat=Balcano-anatolic
Balc-Pan=Balcano-panonic
Carp=Carpatic
Carp (End) = Carpatic (endemit)
Carp Merid. (End)=Carpații Meridionali (endemit)

Carp-Pan=Carpato-Panonic
Circ=Circumpolar
Cont. (getic-pont.-anat.-cauc.-irano-turan.) = Continental (getic-pontic-anatolic-caucazian-irano-turanian)
Dac-Balc=Daco-Balcanic
Daco-Balc.-Anat. = Daco-Balcanic-Anatolic
End Carp= endemit carpatic
End Dacic= endemit dacic
Est submedit. = Est submediteranean
Eua=Eurasiatric
Eua (Cont) = Eurasiatric (Continental)
Eua (Med) = Eurasiatric (Mediterranean)
Euc=Central european
Euc(Mont) = Central european(Montan)
Euc-Alp= Central european - alpin
Euc-Balc= Central european - balcanic
Euc-Med= Central european - mediteranean
Euc-Sarm= Central european -sarmatic
Eur= European
Med= Mediteranean
Med-Eur= Mediteranean-european
Pan=Panonic

Pan-Balc=Panono-Balcanic
Pont=Pontic
Pont-Balc=Ponto-Balcanic
Pont-Balc-Pan=Ponto-Balcano-Panonic
Pont-Cauc=Ponto-Caucazian
Pont-Med= Ponto-Mediteranean
Pont-Pan=Ponto-Panonic

Categorie conservare IUCN în România

EN = specie periclitată
Sed = specie subendemică
R = specie rară
R relict= specie rară/specie relict
Spor= specie sporadică
CR=specie critică
DD=date insuficiente
EN=specii periclitare
NT=near threatened
R= specii rare
VU= specii vulnerabile

Statut conservare în România

A3= Anexa 3 din Legea 462/2001
A5= Anexa 5 din Legea 462/2001
P, A3= Specii legal ocrotite în România
PR, A5= Specii legal ocrotite în România, ca monumente ale naturii regionale sau în rezervații naturale

Anexa 2.

VRC 1.3. Utilizare sezonală critică/concentrații critice temporare.

Denumirea științifică	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Păsări			
<i>Ardea cinerea</i> (Stârc cenușiu)	LC		Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare sau parțial migratoare. Efectivul cuibăritor în țară e de 3.500-4.500 perechi (Birds in Europe 2004).</p> <p>Specie de stârc care este strâns legat de lucii de apă, râuri, lacuri. Răspândită în zonă de șes și de deal. Favorizează zonele unde pe malul sau în apropierea apelor predomină copaci. Cuibărește în colonii mixte cu alte specii de stârci.</p> <p>Depune 3-5 ouă în martie-aprilie. Ouăle eclozează după 25-26 zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de aprox. 50 zile.</p>		
<i>Ardeola ralloides</i> (Stârc galben)	LC	A3	Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare. Efectivul cuibăritor în țară e de 5.500-6.500 perechi (Birds in Europe 2004).</p> <p>Este o specie de șes, preferă regiunile cu mlaștini și bălți de apă dulce sau semi-sărată, habitatele din deltă și brațele lente a râurilor mari sau în canale. Favorizează vegetația acvatică densă, copaci sau tufe emergente din apă.</p> <p>Depune 4-6 (7) ouă, pe care le incubează timp de 22-24 zile. Ambii părinți au grijă de pui, care devin independenți la aproximativ două săptămâni după părăsirea cuibului (la vârsta de 45 de zile).</p>		
<i>Egretta garzetta</i> (Egreta mică)	LC	A3	Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare. Efectivul cuibăritor în țară e de 4.000-5.000 perechi (Birds in Europe 2004).</p> <p>Populează habitate acvatice de apă dulce sau semi-sărată cu adâncimea mică. Trăiește în mlaștini, bălți, lagune, în estuare sau parțial pe terenuri inundabile, terenuri agricole irigate (orez). De multe ori este prezent și în apropierea apelor încet curgătoare (râuri, canale). Favorizează vegetația pelagică, însă își construiește cuibul pe copaci cu frunze căzătoare sau conifere. Are nevoie de mai puțină vegetație densă pentru a se ascunde, decât celelalte specii de stârci. Cuibărește în colonii mici, pe copaci (salcie, arin), deseori asociat cu alte specii de stârci. Cuibul este construit de ambele sexe, distanța minimă între este de 1-2 m, pe un copac pot fi chiar și 10 cuiburi.</p> <p>Femela depune 3-5 (rareori 8) ouă în aprilie-mai, pe care le incubează timp de 22-25 zile. Ambii părinți au grijă de pui. Acestea devin independenți la vârsta de 45-50 zile.</p>		

Denumirea științifică	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Păsări			
<i>Falco vespertinus</i> (Vânturel de seară)	LC	A4B	Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare.</p> <p>Efectivul cuibăritor în țară e de 1300–1600 perechi (Birds in Europe 2004), fiind probabil ușor supraestimat.</p> <p>Răspândită de la zona de câmpie până la cea de stepă sau luncă. Ocupă cuiburi construite de alte specii de păsări, de cele mai multe ori <i>Corvidae</i> de cioară de semănătură. Hrana constă în mare parte din nevertebrate (libelule, cosași). Puii sunt hrăniți adevori cu diferite specii de amfibieni și reptile (<i>Pelobates fuscus</i>, <i>Lacerta viridis</i>) și rozătoare.</p> <p>Cuibărește în colonii, uneori solitar. Depune 3-4 ouă la sfârșitul lunii aprilie, începutul lunii mai. Ouăle eclozează după 22-23 zile. Puii rămân în cuib până la vârsta de 27-30 zile.</p>		
<i>Nycticorax nycticorax</i> (Stârc de noapte)	LC	A3	Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare. Efectivul cuibăritor în țară e de 6.500-8.000 perechi (Birds in Europe 2004).</p> <p>Preferă apele dulci stătătoare și lin curgătoare precum mlaștini, bălți, lacuri, lagune, râuri, pâraie, uneori pe pajiști umede sau arii inundate. Se adoptă și la habitatele antropice, precum lacuri de acumulare, canale, terenuri cultivate (de orez), lacuri mici ornamentale (în parcuri) etc. În general își construiește cuibul și se odihnește pe copaci, de multe ori departe de zonele umede de hrănire, uneori chiar în interiorul așezărilor umane. Cuibărește în colonii, pe copaci (salcie, arin, stejar, etc.), uneori cu alte specii de stârci și cu cormorani mici. Femela depune 3-5 (rareori 8) ouă, care se eclozează după 21-22 zile. Ambii părinți au grijă de pui, îi hrănesc prin regurgitarea conținutului stomacului. Juvenilii devin independenți la vârsta de 40-55 zile.</p>		

Denumirea științifică	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Păsări			
<i>Phalacrocorax carbo</i> (Cormoran mare)	LC		Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare sau parțial migratoare, unele populații locale hoinărind la distanțe variabile pe timpul iernii. Efectivul cuibăritor în țară e de 18.000-20.000 perechi (Birds in Europe 2004). Specie acvatică, este prezentă atât în ape dulci cât și în cele sărate. Cuibărește colonial în apropierea lăcuiilor de apă (mare, deltă, lacuri, mlaștini, fluvii), evitând adâncimile mari. Cuiburile și le face pe copaci (max. 10 m altitudine), în stufăriș sau pe stânci din malul mării.</p> <p>Depune 3-4 ouă în martie-aprilie. Ouăle eclozează după 28-31 zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de aprox. 50 zile.</p>		
<i>Platalea leucorodia</i> (Lopătar)	LC	A3	Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare. Efectivul cuibăritor în țară e de 1.100 – 1.500 perechi (Birds in Europe 2004). Preferă apele dulci sau semi-sărate, proaspete, lin curgătoare, zonele proaspăt inundate. Preferă apele dulci sau semi-sărate, proaspete, lin curgătoare, zonele proaspăt inundate.</p> <p>Pentru cuibărit necesită stufărișuri întinse, și plante emergente asemănătoare (tufe sau copaci, preferabil sălcie, plop etc.) pe care își construiește cuibul.</p> <p>Depunerea celor 3-4 (6) ouă se întâmplă la sfârșitul lunii aprilie, începutul lui mai, incubarea durează 24-25 zile.</p>		
<i>Plegadis falcinellus</i> (Țigănuș)	LC	A3	Colonii de cuibărire
	<p>Biotop/Ecologie: Specie migratoare. Efectivul cuibăritor în țară e de 2.500 – 2.800 perechi (Birds in Europe 2004).</p> <p>Preferă lagunele și lacurile întinse cu apă puțin adâncă, terenuri inundabile, delte, în zonele umede adiacente râurilor și estuarelor, uneori și în regiuni costale, terenuri agricole irigate, lanuri de orez. Evită apele adânci, rapid curgătoare, sau turbulente. De multe ori locul de cuibărit și aria de hrănire este la mare distanță, atunci zboară deseori în cete mai mari. Nu tolerează prezența umană, mai ales în timpul cuibăritului.</p> <p>Cuibărește în colonii, de multe ori în colonii dense, aproape întotdeauna cu alte specii (cu stârci sau cormorani mici). Cuibul este construit de ambele sexe, depunerea ouălor începe în mijlocul lunii mai, acestea eclozează după 21 zile. Ambii părinți hrănesc cele 4 (3-6) pui, și după părăsirea cuibului. În prima săptămână unul dintre părinți este întotdeauna cu puii.</p>		

Denumirea științifică	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Păsări			
<i>Tetrao urogalus</i> (Cocoș de munte)	LC	A3	Zonele de „rotit”
	<p>Biotop/Ecologie: Specie sedentară. Trăiește aproape exclusiv în păduri de conifere. Cocoșul de munte necesită o serie de resurse de habitat care îi favorizează prezența: tufe de afin și plante ierboase pentru hrană, insecte pentru pui, strat dens de puieti sau tufărișuri pentru adăpost, arbori bătrâni cu ramuri orizontale pentru odihnă și zone deschise pentru zbor. Aceste resurse le găsește în păduri de conifere bătrâne cu structură mozaică.</p> <p>Perioada de împerechere la cocoșul de munte începe în martie și durează până la începutul lunii iunie. În această perioadă are loc rotitul, care reprezintă comportamentul de curtare. Frecvent în zonele de rotit se adună mai mulți masculi.</p> <p>Femela depune în cuib timp de 10 zile 5 - 12 ouă. La începutul clocitului femelele sunt foarte sensibile la perturbări, astfel încât părăsesc cuibul foarte repede. Pe măsură ce incubația avansează, cuibul va fi părăsit doar dacă factorul perturbator este foarte aproape. Puii eclozionatează la 26 - 28 de zile. Timp de 14 zile ei sunt dependenți de femelă care îi hrănește și îi apără de frig.</p>		
<i>Tetrao tetrix</i> (Cocoș de mesteacăn)	LC	A3	Zonele de „rotit”
	<p>Biotop/Ecologie: Specie sedentară. Trăiește în păduri de conifere, tufărișuri subalpine, arborete și tufărișuri din zone mlăștinoase, cu vegetație ierboasă înaltă.</p> <p>Rotitul are loc în terenuri deschise: mlaștini, turbării, lacuri înghețate, luminișuri, unde se adună adesea 8-10 masculi, uneori chiar mai mulți.</p> <p>La sfârșitul lunii aprilie femela depune 6-11 ouă în interval de 36-48 ore, pe care le incubează 25-27 de zile. Puii se hrănesc singuri a doua zi după eclozare și devin independenți la trei luni.</p>		

Denumire specie	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Mamifere			
<i>Ursus arctos</i> (Ursul brun)	LC		Zone stabile cu densitate mare de bârloage de urs. Coridoare ecologice de importanță critică
	<p>Biotop/Ecologie: Habitatul ursului este reprezentat în principal de păduri și zone de tranziție cu arbuști. Frecvent, funcție de sezon și resursa trofică disponibilă ursul brun utilizează și pășuni sau fânețe, îndeosebi cele ce se constituie ca enclave în zonele cu păduri. Pe perioada somnului de iarnă, ursul brun în România utilizează exclusiv zone împădurite sau acoperite cu arbuști. În perioada somnului de iarnă, a fost observată o oarecare toleranță a exemplarelor de urs față de prezența conspecificilor, astfel încât în anumite zone pot fi identificate concentrări ale indivizilor în bârloage, pe suprafețe reduse (sub 100ha). Aglomerarea mai multor exemplare de urs în aceste zone este rezultatul mai multor factori de favorabilitate, precum liniștea, prezența în vecinătate a unor resurse trofice, prezența apei. În perioada de iarnă deranjul ursului conduce frecvent la schimbarea bârlogului acțiune ce presupune un consum suplimentar de energie, situație în care șansele de supraviețuire a acestuia scad semnificativ. În acest context deranjul zonelor în care sunt concentrate mai multe exemplare pentru somnul de iarnă, conduce la diminuarea șanselor de supraviețuire a acestora, inclusiv a femelelor cu pui, astfel pierderile în populația locală pot fi importante.</p> <p>În cadrul mișcărilor sezoniere sau diurne ample, ursul brun utilizează preferențial pădurile, trupuri izolate cu arbori (stepping stone), sau zone de tranziție cu arbuști, deoarece aceste zone oferă un adăpost optim pentru deplasare. Cu toate acestea pentru urs, anumite zone cu caractere de coridor ecologic pot fi zone capcana (sink areas), ce permit accesul facil al urșilor însă șansele de supraviețuire pe termen scurt sau mediu sunt minime, datorită factorilor ecologici sau antropici. Coridoarele ecologice constituite din habitate forestiere constituie un element important în ceea ce privește dispersia exemplarelor și menținerea unei variabilități genetice în populațiile locale sau regionale (ex. conexiuni între masive muntoase, sau între zonele de munte și deal) prin coridor putându-se înțelege acele zone utilizate pentru delasare de mai multe exemplare de urs pe perioada unui singur sezon.</p>		
<i>Rupicapra rupicapra</i> (Capra neagră)	LC		Zonele de refugiu pentru capra neagră pe timp de iarnă.
	<p>Biotop/Ecologie: Caprele negre utilizează o varietate de habitate: pajiștile alpine pe versanții abrupti, stâncării și grohotișuri, păduri de conifere și de amestec. Îndeosebi în iernile grele (strat gros de zăpadă pe o perioadă îndelungată) coboară la altitudini mai mici în căutare de hrană și adăpost.</p> <p>În acest context anumite păduri aflate în apropierea golurilor și stâncăriilor alpine din masivele muntoase (acolo unde există specia) sunt importante pentru menținerea unor populații viabile de capră neagră. Aceste zone sunt utilizate pentru adăpost pe perioade cu condiții meteo vitrege, ocazional pentru fătare și de asemenea se constituie ca rezerve de resurse trofice.</p> <p>Tot odată deplasarea în aceste păduri permite contactul cu prădători ce asigură o selecție naturală a exemplarelor de capră neagră, proces necesar pentru menținerea unei populații sănătoase.</p>		

Denumire specie	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Mamifere			
<i>Castor fiber</i> (Castor)	LC	A3, A 4A	Colonii familiale
	Biotop/Ecologie: Populează malurile râurilor mărginite de păduri sau zăvoaie extinse. Construiește un sistem complex de canale baraje din trunchiuri și ramuri, modificând regimul de curgere al râului, asigurând un nivel constant al apei, care îi oferă acces ariile de hrănire și îi facilitează retragerea în adăpost în caz de pericol. Cuibul se află în mijlocul râului sau în galerii săpate în mal, deasupra nivelului apei. Este dependent de cursul râului și de vegetația forestieră din apropiere. Protejarea sa implică conservarea zăvoaielor și a pădurilor din apropierea râurilor, dar și menținerea unei bune calități a apei.		
<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Liliacul mare de amurg)	NT	A 4A	Colonii de hibernare și reproducere
	Biotop/Ecologie: Păduri mixte, mai ales cu foioase. În timpul migrațiilor este frecvent în zăvoaiele de sălcii și plopi de-a lungul râurilor. Coloniile de naștere precum și cele de hibernare se găsesc în special în scorburile arborilor bătrâni de esență moale (ex. tei). Vânează la înălțimi mari deasupra terenurilor deschise sau deasupra coronamentului pădurilor. Specie migratoare.		
<i>Nyctalus leisleri</i> (Liliacul mic de amurg)	LC	A 4A	Colonii de hibernare și reproducere
	Biotop/Ecologie: Utilizează pădurea pe tot parcursul anului ca adăpost, în crăpăturile scoarței și scorburii. Vânează mai degrabă deasupra suprafețelor mari de apă, astfel încât locurile de hrănire pot fi la mai mult de 10 km de adăposturi. Unele populații sunt migratoare.		
<i>Myotis brandtii</i> (Liliacul lui Brandt)	LC	A 4A	Colonii de reproducere
	Biotop/Ecologie: Zone împădurite de la altitudini joase, bogate în ape, dar și zone populate. Coloniile de vară în scorburii, sub scoarță, în adăposturi artificiale și poduri ale clădirilor. Hibernează în peșteri. Vânează la 3-4 m înălțime de sol în păduri deschise, pășuni, parcuri, adesea la suprafața apei. Sedentară, dar efectuează unele deplasări între adăposturile de vară și cel de hibernare.		
<i>Myotis nattereri</i> (Liliacul lui Natterer)	LC	A 4A	Colonii de reproducere
	Biotop/Ecologie: Predominant silvicol, trăiește în păduri și parcuri, pe lângă cursuri de apă. Coloniile de maternitate în scorburile arborilor, clădiri, adăposturi artificiale, sub poduri. Hibernează în cavități subterane naturale sau artificiale. Vânează în general în păduri. Hrana este capturată în zbor sau din vegetația densă. Specie sedentară.		

Denumire specie	Statut IUCN Red list (2008)	Statut RO OUG 57/2007	Utilizare sezonală critică
Mamifere			
<i>Pipistellus nathusii</i> (Liliacul pitic a lui Nathusius, liliacul cu piele aspră)	LC	A 4A	Colonii de hibernare și reproducere
	Biotop/Ecologie: Predominant silvicol, populează păduri mixte de foioase, mai ales de-a lungul râurilor. Coloniile de vară se adăpostesc în scorburii și sub scoarța, în adăposturi artificiale și mai rar clădiri. Hibernează în grupuri mici în scorburii. Vânează la 4-15 m de sol, la lizeiere și în apropierea apelor. Este o specie migratoare, putând parcurge distanțe mari (până la 2.000 km).		
<i>Barbastella barbastellus</i> (Liliacul cârn; liliacul cu botul lat)	NT	A3, A 4A	Colonii de hibernare și reproducere
	Biotop/Ecologie: Specie strict silvicolă, cu colonii de naștere mici adăpostite în scorburii sau sub scoarța arborilor. Coloniile își schimbă adăpostul frecvent. Majoritatea adăposturilor de iarnă sunt subterane. Vânează la nivelul coronamentului. Utilizează drumurile forestiere ca rute spre locurile de hrănire. Uneori întreprinde deplasări scurte.		
<i>Plecotus auritus</i> (Liliacul urechiat brun)	LC	A 4A	Colonii de hibernare și reproducere
	Biotop/Ecologie: Zone împădurite de la câmpie până în cele montane. Adăposturi în arborii scorbușii, fisuri de stânci, construcții de lemn din sau din apropierea pădurilor. Hibernează în cavități subterane dar și în scorburii. Vânează în apropierea adăpostului, în general nu mai departe de 1 km, prada fiind adesea colectată din frunziș, la 2-7 m de sol. Nu migrează.		
OBSERVAȚII⁴⁰			
<p>În afară de speciile menționate de lilieci, caracteristice pentru habitatele de pădure, și care formează agregări sezoniere pentru reproducere sau hibernare, și alte specii aparținând subordinului Microchiroptera (toate speciile din România fiind incluse în Anexa 4A a OUG 57/2007) pot forma concentrații sezoniere în păduri, hibernând exclusiv sau preponderent în peșteri, multe dintre acestea fiind situate în zone montane împădurite.</p> <p>Atât în perioada de reproducere, cât și în cea de hibernare, coloniile de lilieci sunt foarte sensibile la impactul antropic. În cazul multor specii amenințarea principală este reprezentată de distrugerea adăposturilor sau perturbarea coloniilor în cele două perioade critice.</p>			

⁴⁰Din considerente de ordin practic trebuie să se pună accentul pe identificarea zonelor de concentrare critică și nu pe identificarea speciilor. Ca recomandare, aceeași abordare este valabilă și în cazul speciilor de amfibieni.

Denumire specie	Utilizare sezonală critică
Amfibieni	
<p><i>Salamandra salamandra</i> (Salamandă)</p> <p>Mesotriton (<i>Triturus</i>) <i>alpestris</i> (Triton de munte)</p> <p>Lissotriton (<i>Triturus</i>) <i>montandoni</i> (Triton carpatic)</p> <p><i>Triturus cristatus</i> (Triton cu creastă)</p> <p><i>Triturus dobrogicus</i> (Triton cu creastă dobrogean)</p> <p>Lissotriton (<i>Triturus</i>) <i>vulgaris</i> (Triton comun)</p> <p><i>Bombina bombina</i> (Buhai de baltă (Izvoaraș) cu burta roșie)</p> <p><i>Bombina variegata</i> (Buhai de baltă (Izvoaraș) cu burta galbenă)</p> <p><i>Pelobates fuscus</i> (Broască săpătoare brună)</p> <p><i>Bufo bufo</i> (Broască râioasă brună)</p> <p>Pseudepidalea (<i>Bufo</i>) <i>viridis</i> (Broască râioasă verde)</p> <p><i>Hyla arborea</i> (Brotăcel, Buratec)</p> <p><i>Rana arvalis</i> (Broască de mlaștină)</p> <p><i>Rana dalmatina</i> (Broasca roșie de pădure)</p> <p><i>Rana temporaria</i> (Broasca roșie de munte)</p>	<p>Zone umede pentru reproducere</p>
<p>Biotop/Ecologie: Unele specii de amfibieni duc o viață terestră, dar toate speciile din țară depind de mediul acvatic pentru reproducere și înmulțire (mlaștini, lacuri, bălți, iazuri, etc.).</p> <p>În perioada de reproducere, primăvara devreme, speciile de amfibieni migrează spre aceste zone umede, pentru reproducere. Ponta are loc în apă și aici își încep viața în stadiu de larvă, care poate dura de la câteva săptămâni până la un an, în funcție de specie și de factorii de mediu.</p> <p>În acest context toate zonele umede unde sunt identificate specii de amfibieni, aflate în păduri sau în zone limitrofe, sunt importante pentru reproducerea dar și pentru hrănirea, iernarea și dispersia speciilor.</p>	

Anexa 3.

Criteria și indicatori de selectare a ecosistemelor forestiere cu caracter primar din România⁴¹

P1	Criteriu	Naturaletă
Indicatori		Observații
P1.1	Speciile de plante care formează fitocenoză sunt stațional autohtone (conform tipului natural fundamental de pădure)	Compoziție și distribuție naturală (inclusiv ca areal) a speciilor.
P1.2	Lipsa intervențiilor silviculturale de conducere și de regenerare a arboretelor. Pot fi acceptate totuși intervenții cu influență antropică neglijabilă care nu au influențat semnificativ structura & dinamica ecosistemului.	Lipsa intervențiilor silviculturale (i.e. ce au avut caracter de tăieri principale de regenerare). Sunt considerate intervenții antropice cu influență neglijabilă următoarele: <ul style="list-style-type: none"> • extrageri absolut izolate ale arborilor (e.g. tăierilor de igienă, tăieri accidentale, tăieri de conservare, tăieri ilegale) ce reprezintă sub 5 % din volumul pe unitatea amenajistică (estimarea va avea în vedere evidențe din ultima perioadă de 30 de ani). • traversarea <i>întâmplătoare</i> a turmelor pe un traseu spre și dinspre pășuni; • colectarea sporadică de produse accesorii (ciuperci, fructe de pădure); • trasee tematice și poteci de vânatoare; • pichetarea limitelor amenajistice;
P1.3	Ecosisteme cu structuri complexe ce cuprind diferite faze de dezvoltare (unele faze fiind poate prezente doar pe suprafețe mici) într-o structură mozaicată în plan orizontal și stratificate în plan vertical	Structuri pluriene și relativ pluriene.
P1.4	Existența arborilor ajunși la vârsta fiziologică în condițiile date.	Cel mai adesea vor avea dimensiuni excepționale raportate la bonitatea stațională și vor prezenta semne de declin fiziologic.

⁴¹Prelucrat după Ordinul nr. 3397 din 10 09 2012 și „Virgin Forests in Romania” (I.A. Biriș și P. Veen, editori, 2005 – produs al proiectului PIN-MATRA/2001/018 – „Inventory and strategy for sustainable management and protection of virgin forests in Romania”.

P1	Criteriu	Naturaletăa
Indicatori		Observații
P1.5	Existenta lemnului mort pe picior și la sol în toate stadiile de descompunere și pe toata suprafața pădurii.	Cantitatea lemnului mort trebuie evaluată în raport cu structura ecosistemului și condițiile staționale.
P2	Criteriu	Suprafață & Delimitare
Indicatori		Observații
P2.1	Suprafața pădurilor primare cu influența antropică neglijabilă (fără fragmentele care nu corespund criteriilor de selecție) este mai mare de 30 ha și este dispusă în mod compact pentru asigurarea autoreglării și perpetuării ecosistemului forestier.	<i>Evaluările se vor realiza la nivel de trup de pădure putând fi considerate după caz și părți din unități amenajistice (cu propunerea de a fi subparcelate ulterior)</i>
P2.2	Pădurea este mărginită pe cât posibil de limite naturale (culmi, văi, pâraie, liziera pădurii) pentru a-i conferii un plus de stabilitate în fața factorilor abiotici externi. Pentru a asigura stabilitatea conferită de limitele naturale se pot include și eventuale suprafețe care nu corespund criteriilor de naturaletă A.1.	<p>Limitele naturale nu trebuie să se suprapună în mod obligatoriu cu limitele parcelare. Se vor accepta: culmi, văi, pâraie secundare.</p> <p>De asemenea pot fi acceptate și limite artificiale precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drumuri permanente; • culoare pentru linii de înaltă tensiune sau alte utilități; • linii parcelare deschise; • căi ferate etc. <p>Suprafețe care nu corespund criteriilor de naturaletă A.1. nu vor depăși 15 - 30 % din suprafața totală a trupului de pădure.</p>

Anexa 4.

VRC 3 Ecosisteme rare amenințate sau periclitate

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
A. PĂDURI, RARIȘTI DE ARBORI, TUFĂRIȘURI ȘI COMPLEXE DE VEGETAȚIE LEMNOASĂ CU ALTE TIPURI DE VEGETAȚIE			
A.1. Complexe de păduri cuprinzând rariști de arbori, tufărișuri și mlaștini oligotrofe și eutrofe			
A1.1. Complexe de păduri, rariști de <i>Pinus sylvestris</i> și tinoave - (C)	314	3141	91Do* și 7110*
A1.2. Complexe de păduri, rariști de <i>Picea abies</i> și tinoave (C)	117	1172, 1173	91Do* și 7110*
A1.3. Complexe de păduri, rariști de <i>Picea abies</i> , tufărișuri de <i>Betula pubescens</i> și/sau <i>B. nana</i> și tinoave (C)	-	-	91Do* și 7110*
A1.4. Complexe de păduri, rariști de arbori și ecosisteme de mlaștini eutrofe	-	-	-
A.2. Complexe de rariști de arbori și tufărișuri în etajul subalpin			
A2.1. Complexe de rariști de <i>Picea abies</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> și tufărișuri de <i>Pinus mugo</i>	161	1611	9420 și 4070*
A2.2. Complexe de rariști de <i>Larix decidua</i> ssp. <i>carpatica</i> (local <i>Picea abies</i>) și tufărișuri de <i>Pinus mugo</i>	-	-	9420 și 4070*
A2.3. Complexe de tufărișuri de <i>Pinus mugo</i> (și/sau <i>Rhododendron myrtifolium</i> , <i>Juniperus communis</i> ssp. <i>alpina</i>)	-	-	4070*

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
A. PĂDURI, RARIȘTI DE ARBORI, TUFĂRIȘURI ȘI COMPLEXE DE VEGETAȚIE LEMNOASĂ CU ALTE TIPURI DE VEGETAȚIE			
A.3. Complexe de păduri și rariști de arbori și tufărișuri din silvostepă și stepă, cu compoziție naturală cel puțin a arboretului, inclusiv ochiurile cu vegetație stepică din cuprinsul lor			
A3.1. Complexe de păduri și rariști de <i>Quercus pedunculiflora</i> <i>Acer tataricum</i> cu ochiuri de stepă (C)	811	8111, 8112, 8114, 8115, 8116	91I0*
A3.2. Complexe de păduri și rariști de <i>Quercus pubescens</i> (local <i>Q. pedunculiflora</i>) și ochiuri de stepă (C)	822	8221, 8223, 8224	91AA
A3.3. Complexe de păduri și rariști de <i>Quercus robur</i> cu <i>Prunus avium</i> și ochiuri de stepă (C)	616	6161	91I0*
A3.4. Complexe de rariști de <i>Quercus pubescens</i> cu ochiuri de stepă (cu <i>Stipa danubialis</i>) din Defileul Dunării (C)	821	8213	91AA
A3.5. Păduri de <i>Quercus pubescens</i> (și/sau <i>Q. petraea</i>) cu <i>Carpinus orientalis</i> , <i>Fraxinus Ornus</i> din Sudul Banatului	821	8211	91AA
A.4 Complexe de păduri, rariști de arbori, tufărișuri și vegetație ierboasă psamofilă pe nisipurile marine sau continentale			
A4.1. Complexe de păduri și rariști de <i>Quercus pedunculiflora</i> , <i>Q. robur</i> , <i>Fraxinus pallisae</i> , <i>F. angustifolia</i> , liana <i>Periploca graeca</i> și vegetație ierboasă psamofilă de pe grindurile Letea și Caraorman (C)	634	6341, 6342, 6343, 6344, 6345	91FO

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
A. PĂDURI, RARIȘTI DE ARBORI, TUFĂRIȘURI ȘI COMPLEXE DE VEGETAȚIE LEMNOASĂ CU ALTE TIPURI DE VEGETAȚIE			
A.4 Komplexe de păduri, rariști de arbori, tufărișuri și vegetație ierboasă psamofilă pe nisipurile marine sau continentale			
A4.2. Păduri și rariști de <i>Populus canescens</i> (și/sau <i>P. tremula</i>) și vegetație ierboasă psamofilă de pe grindurile Letea și Caraorman	-	-	-
A4.3. Complexe de tufărișuri de <i>Tamarix ramosissima</i> și vegetație ierboasă psamofilă din Delta Dunării	-	-	92Do
A4.4. Complexe de tufărișuri de <i>Hippophäe rhamnoides</i> și vegetație ierboasă psamofilă din Delta Dunării	-	-	2160
A4.5. Complexe de tufărișuri de <i>Salix rosmarinifolia</i> și vegetație ierboasă psamofilă din Delta Dunării	-	-	2190
A4.6. Complexe de păduri și rariști de <i>Betula pendula</i> și vegetație psamofilă pe nisipurile din Țara Bârsei	-	-	-
B. PĂDURI ȘI TUFĂRIȘURI RARE, RELICTARE, AMENINȚATE SAU PERICLITATE			
B.1. Păduri și tufărișuri rare (de regulă periclitare)			
B1.1. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> cu <i>Geranium macrorrhizum</i> din Banat	-	-	91Ko
B1.2. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> cu <i>Carpinus orientalis</i> și <i>Euonymuslatifolius</i> din Banat (C)	-	-	91Ko
B1.3. Tufărișuri de <i>Spiraea crenata</i>	-	-	40Co*

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
B. PĂDURI ȘI TUFĂRIȘURI RARE, RELICTARE, AMENINȚATE SAU PERICLITATE			
B.2. Ecosisteme forestiere relictare (și rare sau periclitare)			
B2.1. Păduri de <i>Larix decidua</i> ssp. <i>carpatica</i> . de mare altitudine, din masivele: Ceahlău, Ciucaș, Bucegi și Căpățâni	341, 342	3411, 3421	9420
B2.2. Păduri de <i>Larix decidua</i> subsp. <i>carpatica</i> de joasă altitudine pe grohotișuri calcaroase la Vidolm (Valea Arieșului)	-	-	-
B2.3. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> , <i>F. taurica</i> și <i>Doronicum orientale</i> din Nordul Dobrogei	421	4211	91Xo*
B2.4. Păduri și rariști de <i>Pinus nigra</i> subsp. <i>banatica</i> din Banat și Oltenia	321, 331	3211, 3212, 3311	9530*
B2.5. Păduri cu <i>Corylus colurna</i> din Banat și Oltenia	021	0212	40Ao*
B2.6. Păduri și rariști de <i>Quercus pubescens</i> cu <i>Paeonia peregrina</i> .	711	7112	91AA
B2.7. Păduri de <i>Quercus petraea</i> cu <i>Carex humilis</i> din Țara Bârsei	513	5132	9170
B2.8. Păduri și rariști de <i>Quercus pubescens</i> cu <i>Carex humilis</i> din Transilvania	821	8211	91Ho*
B2.9. Păduri și rariști de <i>Pinus sylvestris</i> cu <i>Vaccinium myrtillus</i> și/sau <i>Calluna vulgaris</i>	312	3121	
B2.10. Păduri de <i>Pinus sylvestris</i> și <i>Sesleria rigida</i> pe calcare	313	3133	91Qo
B2.11. Păduri de <i>Pinus sylvestris</i> cu <i>Daphne blagayana</i>	313	3131	91Qo

Categorii și subcategorii de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
B. PĂDURI ȘI TUFĂRIȘURI RARE, RELICTARE, AMENINȚATE SAU PERICLITATE			
B.2. Ecosisteme forestiere relictare (și rare sau periclitare)			
B2.12. Păduri de <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. frainetto</i> , <i>Q. pedunculiflora</i> și <i>Q. pubescens</i> din Dobrogea (C)	842	8423	91AA
B2.13. Șleauri cu <i>Quercus robur</i> (local <i>Q. petraea</i>), <i>Tilia tometosa</i> , <i>Carpinus betulus</i> , <i>Fraxinus angustifolia</i> și <i>Ruscus aculeatus</i> de la Comana (C)	622	6223	91ZO
B2.14. Păduri de <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. robur</i> , cu <i>Carpinus orientalis</i> din Nordul Moldovei.	516	5161	91I0*
B2.15. Păduri și rariști de <i>Juglans regia</i> din Oltenia și Banat	-	-	-
B2.16. Păduri de <i>Quercus frainetto</i> pe calcare din Nordul Dobrogei	722	7225	91AA
B2.17. Păduri de <i>Quercus frainetto</i> din Sudul Moldovei	722	7222	91Y0
B2.18. Tufărișuri de <i>Syringa josikaea</i> din Transilvania	-	-	40A0*
B2.19. Tufărișuri de <i>Syringa vulgaris</i> din Oltenia	-	-	40C0*
B.3. Păduri și tufărișuri periclitare antropice			
B3.1. Păduri de baltă de <i>Alnus glutinosa</i> cu rogozuri (inclusiv pădurile de hasmac din insulele Letea și Caraorman)	971	9713	91E0*
B3.2. Păduri galerii de <i>Alnus glutinosa</i> de pe malurile râurilor din regiunea de deal	972, 991	9721, 9722, 9911	91E0*
B3.3. Păduri de <i>Alnus incana</i> de pe râurile de munte	981, 982, 983	9811, 9821, 9831	91E0*

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
B. PĂDURI ȘI TUFĂRIȘURI RARE, RELICTARE, AMENINȚATE SAU PERICLITATE			
B.3. Păduri și tufărișuri periclitare antropice			
B3.4. Păduri de <i>Fraxinus angustifolia</i> și <i>F. pallisae</i> din luncile râurilor	043	0431,0432	91Fo
B3.5. Păduri galerii de <i>Populus nigra</i> de pe malurile râurilor din regiunea de dealuri	921	9211	92Ao
B3.6. Păduri de <i>Populus nigra</i> și <i>Ulmus effusa</i> pe insulele din lunca Dunării	921	9212, 9213, 9214	92Ao
B3.7. Păduri de <i>Salix alba</i> , <i>Salix fragilis</i> (uneori cu <i>Populus alba</i>) cu <i>Leucojum aestivum</i>	951, 961	9511, 9517, 9611, 9613	92Ao
B3.8. Păduri de <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Acer pseudoplatanus</i> și <i>Ulmus glabra</i> cu <i>Lunaria rediviva</i> din văi înguste, umede de munte (C)	031	0311	9180*
C. ECOSISTEME FORESTIERE NATURALE CU O MARE COMPLEXITATE COMPOZIȚIONALĂ ȘI STRUCTURALĂ.			
Aici se includ toate ecosistemele din categoriile anterioare notate cu „(C)”			
D. ECOSISTEME FORESTIERE CU CARACTER PRIMAR			
Ecosisteme forestiere, rariști de arbori și tufărișuri cu caracter primar (potrivit definițiilor din Anexa 3)	Nu este aplicabil	Nu este aplicabil	Nu este aplicabil

ATENȚIE! Tipurile de pădure sau tipurile de habitate Natura 2000 corespondente fiecărui ecosistem nu garantează prezența acestuia. Acestea ajută la o filtrare primară în vederea identificării VRC 3. În teren (sau prin utilizarea altor surse bibliografice pe lângă amenajamentele silvice) se va verifica dacă ecosistemul respectiv este într-adevăr reprezentativ (i.e. este conform descrierii din această anexă, adică are compoziția ca și în titlatură).

Anexa 5.

Ecosisteme importante pentru conservarea diversității biologice

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
Păduri formate din ecosisteme forestiere specifice la nivel regional			
E1.1. Păduri de șleau cu <i>Quercus robur</i> , <i>Tilia cordata</i> , <i>Carpinus betulus</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> din Nordul Moldovei (C)	621	6211, 6212, 6213, 6215	91Yo
E1.2. Păduri de șleau cu <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. robur</i> , <i>Tilia tomentosa</i> , <i>Carpinus betulus</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> (cu sau fără <i>Fagus sylvatica</i>) din Podișul Moldovei (C)	531, 532	5311, 5312, 5313, 5314, 5321, 5322, 5323, 5324	91Yo
E1.3. Păduri de șleau cu <i>Quercus petraea</i> , <i>Tilia tomentosa</i> , <i>Carpinus betulus</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> din Nordul Dobrogei (C)	532	5323, 5324	91Yo
E1.4. Păduri de <i>Quercus cerris</i> (și local <i>Q. petraea</i>), <i>Carpinus orientalis</i> , <i>Fraxinus ornus</i> (și local <i>Tilia tomentosa</i>) din Sudul Dobrogei.	753	7531	91Mo
E1.5. Păduri de șleau cu <i>Quercus petraea</i> , <i>Tilia tomentosa</i> , <i>Carpinus orientalis</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>F. coriariifolia</i> și <i>Nectaroscordumsiculum</i> subsp. <i>bulgaricum</i> din Nordul Dobrogei (C)	533	5331, 5332, 5333	91Yo
E1.6. Păduri de șleau cu <i>Quercus petraea</i> , <i>Tilia platyphyllos</i> , <i>Carpinus orientalis</i> și <i>Galanthus plicatus</i> din Nordul Dobrogei (C)	533	5333	91Yo
E1.7. Păduri de <i>Quercus petraea</i> , <i>Carpinus orientalis</i> , <i>Fraxinus ornus</i> (cu sau fără <i>Cotinus coggygria</i>) din Nordul Dobrogei	516	5161, 5162, 5163, 5165	91Yo

Categorii și subcategorii de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
Păduri formate din ecosisteme forestiere specifice la nivel regional			
E1.8. Păduri de <i>Quercus pubescens</i> , <i>Carpinus orientalis</i> , <i>Fraxinus ornus</i> (cu sau fără <i>Tilia tomentosa</i>) și <i>Paeonia peregrina</i> din Nordul Dobrogei	821	8213	91AA
E1.9. Păduri de șleau cu <i>Quercus robur</i> , <i>Tilia tomentosa</i> , <i>Carpinus betulus</i> , <i>Fraxinus angustifolia</i> din Muntenia (C)	622	6221, 6222, 6223, 6224	91Yo
E1.10. Păduri de <i>Quercus robur</i> și/sau <i>Q. petraea</i> și <i>Carex praecox</i> din Muntenia	614	6141, 6142, 6143	91Yo
E1.11. Păduri de <i>Quercus petraea</i> și <i>Helleborus odorus</i> din Oltenia și Banat	-	-	91Lo
E1.12. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> și <i>Helleborus odorus</i> din Oltenia și Banat	-	-	91Ko
E1.13. Păduri de șleau cu <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. cerris</i> , <i>Tilia tomentosa</i> , <i>Carpinus betulus</i> (cu sau fără <i>Quercus frainetto</i> și <i>Fagus sylvatica</i>) din Banat și Crișana (C)	751	7511	91Mo
E1.14. Păduri de <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. cerris</i> (cu sau fără <i>Quercus frainetto</i>) din Banat și Crișana (uneori în Oltenia)	741	7411	91Mo
E1.15. Păduri de <i>Quercus robur</i> și <i>Carex brizoides</i> din Crișana	615	6151, 6152, 6153, 6154	9160
E1.16. Făgete și făgeto-brădetete cu <i>Leucojum</i> sp. din Maramureș	411	4111, 4116	91Vo
E1.17. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> cu <i>Hepatica transsilvanica</i> din Transilvania	411	4111, 4114	91Vo
E1.18. Păduri de <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. robur</i> , <i>Acer tataricum</i> din Transilvania	541	5411, 5412	91Yo

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
Păduri formate din ecosisteme forestiere specifice la nivel regional			
E1.19. Complexe de păduri și rariști de <i>Quercus robur</i> și vegetație ierboasă psamofilă pe nisipurile din nord-vestul țării (C)	616	6163	9190/2340* pentru ochiurile de vegetație ierboasă
E1.20. Complexe de păduri și rariști de <i>Quercus pedunculiflora</i> și vegetație psamofilă pe nisipurile din sudul țării	811	8113	91I0
E1.21. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> cu <i>Vaccinium myrtillus</i> și/sau <i>Calluna vulgaris</i> din regiunea de dealuri	424	4242	9110
E1.22. Păduri de <i>Quercus petraea</i> cu <i>Vaccinium myrtillus</i> și/sau <i>Calluna vulgaris</i>	515	5153	91I0
E1.23. Păduri și rariști de <i>Quercus petraea</i> cu <i>Festucacineria</i>	-	-	91I0
E1.24. Păduri de <i>Quercus robur</i> cu <i>Narcissus poeticus</i> subsp. <i>radiiflorus</i>	614	6141, 6142, 6143	9160
E1.25. Păduri de <i>Quercus cerris</i> cu <i>Narcissus poeticus</i> subsp. <i>radiiflorus</i>	711	7112	-
E1.26. Păduri de <i>Castanea sativa</i> din Maramureș și Oltenia	-	-	9260
E1.27. Păduri de <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. robur</i> , <i>Q. cerris</i> și <i>Q. frainetto</i> din Banat și Crișana (C)	743	7431	91M0
E1.28. Păduri de <i>Fagus sylvatica</i> cu <i>Phyllitis scolopendrium</i> pe versanți abrupti umezi	-	-	91V0

Categoriile și subcategoriile de păduri și complexe	Grupuri de tipuri de pădure (denumire)	Tipuri de pădure	Coduri de habitate cf. EU 27
Păduri formate din ecosisteme forestiere specifice la nivel regional			
E1.29. Păduri de <i>Quercus robur</i> , <i>Fraxinus angustifolia</i> și <i>Ulmus</i> sp. de pe terasele înalte ale râurilor de câmpie (C)	632, 633	6321, 6322, 6323, 6324, 6325, 6331, 6332	91Fo
E1.30. Tufărișuri de <i>Tamarix ramosissima</i> în luncile din Sud-Estul Munteniei	-	-	92Do
Complexe de ecosisteme forestiere, rariști de arbori și stâncării și/sau grohotișuri și pe soluri rendzinice superficiale			
E2.1. Complexe de păduri, rariști de arbori, tufărișuri și ecosisteme ierboase de stâncării și/sau grohotișuri calcaroase	-	-	40A0,40Co
E2.2. Complexe de păduri, rariști de arbori, tufărișuri și ecosisteme ierboase de stâncării și/sau grohotișuri silicioase	-	-	40A0,40Co
E2.3. Complexe de păduri, rariști de arbori, tufărișuri și ecosisteme ierboase pe soluri rendzinice superficiale	-	-	-

Anexa 6.

Încadrarea vegetației forestiere în grupe, subgrupe și categorii funcționale (preluată după Ministerul Silviculturii – 1986 cu comentarii și note din Stăncioiu *et al.* 2008)

Grupa 1 – Păduri cu funcții speciale de protecție	
Subgrupa 1.1.	<i>Păduri cu funcții de protecție a apelor</i>
1.1. a	Păduri situate în perimetrele de protecție a izvoarelor, zăcămintelor și surselor de apă minerală, potabilă și industrială, aflate în exploatare sau aprobate, delimitate pe baza studiilor de specialitate. (tip funcțional II ⁴²)
1.1. b	Păduri de pe versanții direcți ai lacurilor de acumulare existente sau aprobate, și ai lacurilor naturale. (tip funcțional III)
1.1. c	Păduri de pe versanții râurilor și pâraielor din zonele montană și colinară, care alimentează lacurile de acumulare existente sau a căror amenajare a fost aprobată, situate la distanța de 15 km până la 30 km în amonte de limita acumulării în funcție de volumul lacului și suprafața sa, de transportul de aluviuni și de torențialitatea bazinului. (tip funcțional IV)
1.1. d	Păduri din Lunca și Delta Dunării (ostoave și maluri fără zona dig-mal) precum și benzile de pădure de-a lungul râurilor neîndiguite. (tip funcțional IV)
1.1. e	Păduri situate în albia majoră a râurilor și cele cu rol de protecție a malurilor cursurilor de apă, inclusiv a celor din zona de munte. (tip funcțional III)
1.1. f	Păduri situate în zona dig-mal din lunca Dunării și în luncile râurilor interioare. (tip funcțional IV)
1.1. g	Păduri din bazinele torențiale sau cu transport excesiv de aluviuni, determinate prin studii hidrologice, de amenajare a pădurilor sau de amenajare a bazinelor hidrografice. (tip funcțional III)
1.1. h	Păduri de protecție a izvoarelor care constituie surse de alimentare cu apă a păstrăvăriilor și pădurile situate pe versanții direcți ai păstrăvăriilor. (tip funcțional II)
1.1. i	Jnepenișurile din jurul golurilor alpine. (tip funcțional II)

⁴²Tipul funcțional este constituit prin gruparea categoriilor funcționale cu grad similar de intensitate a funcțiilor atribuite arboretelor componente (MAPPM 2000-5). O sinteză a acestora este prezentată în Anexa 2.

Grupa 1 – Păduri cu funcții speciale de protecție

Subgrupa 1.2.	<i>Păduri cu funcții de protecție a terenurilor și solurilor</i>
1.2. a	Păduri situate pe: stâncării, grohotișuri, terenuri cu eroziune în adâncime, terenuri cu înclinare mai mare de 40 grade, substrat de fliș cu înclinare mai mare de 35 grade sau nisipuri și pietrișuri cu înclinare mai mare de 30 grade, precum și pădurile de pe terenurile cu eroziune evidentă. (tip funcțional II) ⁴³
1.2. b	Păduri constituite din parcele întregi, limitrofe drumurilor publice și căilor ferate normale, în zone cu relief accidentat (i.e. situate pe terenuri cu înclinare mai mare de 25 grade și cu pericol de eroziune și alunecare). (tip funcțional II)
1.2. c	Păduri din jurul golurilor alpine, cu lățimi de 100 – 300 m, în funcție de înclinarea și natura terenului, precum și de starea pădurilor respective. (tip funcțional II)
1.2. d	Păduri din jurul construcțiilor hidrotehnice și industriale pe o rază minimă de 50 m și o rază maximă care se determină în funcție de pericolul de eroziune și alunecare a terenului. (tip funcțional II)
1.2. e	Plantații forestiere executate pe terenuri degradate. (tip funcțional II)
1.2. f	Păduri situate în zonele de formare a avalanșelor și pe culoarele acestora. (tip funcțional II)
1.2. g	Păduri situate pe nisipuri mobile. (tip funcțional III)
1.2. h	Păduri situate pe terenuri alunecătoare. (tip funcțional II)
1.2. i	Păduri situate pe terenuri înmlăștinate. (tip funcțional II)
1.2. j	Benzi de pădure din jurul minelor la suprafață și carierelor, pe o lățime de 100 – 300 m, în raport cu pericolul de eroziune. (tip funcțional II)
1.2. k	Păduri situate în zonele de carst. (tip funcțional IV)
1.2. l	Păduri situate pe substraturi litologice foarte vulnerabile la eroziuni și alunecări, cu înclinare cuprinsă până la limitele indicate la categoria 1.2.a. (tip funcțional IV)

⁴³Conform Normelor tehnice pentru alegerea și aplicarea tratamentelor (Ministerul Silviculturii, 1988), în această categorie sunt încadrate terenuri cu înclinare mai mare de 35 grade (30 grade pentru cele pe substrat de fliș, nisipuri și pietrișuri).

Grupa 1 – Păduri cu funcții speciale de protecție	
Subgrupa 1.3.	<i>Păduri cu funcții de protecție contra factorilor climatici și industriali dăunători</i>
1.3. a	Păduri de stepă, cele de la limita dintre stepă și silvostepă, cu excepția zăvoaielor și pădurilor de luncă. (tip funcțional III)
1.3. b	Păduri situate în vecinătatea Mării Negre și a lacurilor litorale, pe o distanță de 15 km. (tip funcțional II)
1.3. c	Păduri de stejari din zonele de câmpie, supuse regimului de conservare. (tip funcțional II)
1.3. d	Benzi de pădure (constituite dintr-un rând de parcele) situate în jurul bazinelor de retenție, a iazurilor și eleșteelor. (tip funcțional II)
1.3. e	Perdelele de protecție a terenurilor agricole, căilor de comunicație, obiectivelor industriale și a localităților. (tip funcțional II)
1.3. f	Păduri situate la mare altitudine în condiții foarte grele de regenerare (găuri de ger, stațiuni cu vânturi reci). (tip funcțional II)
1.3. g	Trupuri de pădure dispersate, cu suprafața sub 100 ha, situate în zona de câmpie. (tip funcțional III)
1.3. h	Păduri situate în zone cu atmosfera poluată, în raport cu distanța până la care se resimte efectul noxelor industriale determinate prin studii de specialitate cu referire la zonele puternic și mediu vătămăte. (tip funcțional II)
1.3. i	Păduri situate în zone cu atmosfera poluată, în raport cu distanța până la care se resimte efectul noxelor industriale determinate prin studii de specialitate cu referire la zona slab vătămată. (tip funcțional III)
1.3. j	Benzi de pădure din vecinătatea depozitelor de steril, cenușă și alte reziduuri, pe o rază de 2 km, în raport cu pericolul pe care aceste depozite îl prezintă pentru mediul înconjurător. (tip funcțional II)
1.3. k	Lizierele situate de-a lungul trupurilor de pădure din zonele de câmpie și coline joase, pe o lățime de până la 20 m. (tip funcțional II)

Grupa 1 – Păduri cu funcții speciale de protecție

Subgrupa 1.4.	<i>Păduri cu funcții de recreare</i>	
1.4. a	Păduri-parc și alte păduri de recreere, de intensitate funcțională foarte ridicată. (tip funcțional II)	
1.4. b	Păduri din jurul municipiului București, al celorlalte municipii, orașelor și comunelor, precum și pădurile situate în perimetrul construit al acestora, care se delimitează ținându-se seama de următoarele criterii (tip funcțional III):	
Categoriile de localități	Pădure de recreere la 1.000 locuitori, ha	Lățimea maximă ⁴⁴ a zonei circulare a pădurilor de agrement, km
• Municipiul București	30	50
• Celelalte municipii și orașe și comune:		
– cu peste 100 mii locuitori	20	40
– între 20 – 100 mii locuitori	17	25
– sub 10 mii locuitori	15	15
1.4. c	Păduri din jurul stațiunilor balneoclimaterice și climaterice și al sanatoriilor, stabilite prin studii de specialitate, de intensitate funcțională foarte ridicată. (tip funcțional II)	
1.4. d	Păduri din jurul stațiunilor balneoclimaterice și climaterice și al sanatoriilor, stabilite prin studii de specialitate, de intensitate medie și ridicată. (tip funcțional III)	
1.4. e	Păduri de interes peisagistic din jurul monumentelor de cultură – arheologice, de arhitectură, istorice și de artă plastică – stabilite potrivit legii, delimitate pe o rază de până la un kilometru, în raport cu importanța obiectivului de cultură. (tip funcțional II)	
1.4. f	Benzile de pădure din jurul hotelurilor, motelurilor, cabanelor turistice, campingurilor, pe o rază maximă de un kilometru și cu o suprafață de până la 50 ha, în raport cu importanța obiectivului. (tip funcțional II)	

⁴⁴Lățimea zonei circulare a pădurilor de recreere se stabilește de la limita perimetrului construit al localității. Dacă suprafața pădurilor situate în cadrul lățimii maxime este mai mare decât cea necesară, se stabilesc ca păduri de recreere cele mai corespunzătoare acestui scop. În calcul se ia în considerare și suprafața pădurilor-parc.

Grupa 1 – Păduri cu funcții speciale de protecție	
Subgrupa 1.4.	<i>Păduri cu funcții de recreare</i>
1.4. g	Păduri din jurul întreprinderilor agricole de stat și stațiunilor de mecanizarea agriculturii, situate pe o rază de un kilometru și în suprafață maximă de 50 ha, în situațiile în care îndeplinesc și funcții speciale de agrement ⁴⁵ . (tip funcțional II)
1.4. h	Păduri situate la o distanță de până la 2 km față de comunele din regiunea de câmpie și coline joase, în suprafață de până la 50 ha. (tip funcțional IV)
1.4. i	Benzile de pădure constituite din parcele întregi, situate de-a lungul căilor de comunicație de interes turistic deosebit, prevăzute în amenajamentele silvice, precum și cele care se vor stabili prin studii speciale ⁴⁶ . (tip funcțional II)
1.4. j	Păduri destinate conservării și dezvoltării intensive a vânatului și recreerii prin vânătoare. (tip funcțional IV)
1.4. k	Păduri care protejează obiective speciale. (tip funcțional II)
Subgrupa 1.5.	<i>Păduri de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului forestier</i>
1.5. a⁴⁷	Parcuri naționale care cuprind suprafețe de teren și de ape (din fondul forestier) ce păstrează nemodificat cadrul natural cu flora și fauna sa, destinate conservării ecofondului și genofondului forestier, cercetării științifice, recreerii și turismului, constituite potrivit Legii privind protecția mediului înconjurător. (tip funcțional I)
1.5. b⁴⁸	Parcuri naturale care cuprind suprafețe de teren din fondul forestier în care se urmărește menținerea peisajului natural existent și a folosințelor actuale cu posibilități de restrângere a acestor folosințe în viitor, constituite potrivit Legii privind protecția mediului înconjurător. (tip funcțional III)
1.5. c	Rezervații naturale ce cuprind suprafețe de teren și de ape (din fondul forestier), de întinderi variate, destinate conservării unor medii de viață, a genofondului și ecofondului forestier, constituite potrivit Legii privind protecția mediului înconjurător. (tip funcțional I)

⁴⁵În prezent această categorie nu mai este de actualitate.

⁴⁶Arboretele situate de-a lungul celorlalte căi de comunicație de interes turistic se vor menține în aceeași categorie funcțională, încadrându-se în tipul funcțional IV.

⁴⁷În această categorie se încadrează doar pădurile din zonele de protecție strictă și cele de protecție integrală din arii protejate.

⁴⁸În această categorie nu sunt incluse zonele de protecție strictă și cele de protecție integrală din parcurile naturale (tip funcțional I). Pădurile din astfel de zone pot fi incluse în alte categorii (e.g. 1.5.c, 1.5.e), în funcție de obiectivul urmărit.

Grupa 1 – Păduri cu funcții speciale de protecție	
Subgrupa 1.5.	<i>Păduri de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului forestier</i>
1.5. d	Rezervații științifice ce includ suprafețe de teren și de ape (din fondul forestier) de întinderi variate, destinate cercetărilor științifice de specialitate și conservării fondului genetic autohton constituite potrivit Legii privind protecția mediului înconjurător. (tip funcțional I)
1.5. e	Rezervații peisagistice în care sunt cuprinse asociații forestiere sau forme de relief de mare valoare estetică (din fondul forestier) prin a căror conservare se urmărește integritatea frumuseților naturii, constituite potrivit Legii privind protecția mediului înconjurător. (tip funcțional I)
1.5. f	Monumente ale naturii, reprezentând asociații sau specii de plante și animale pe cale de dispariție, arbori seculari, fenomene geologice unice, precum și locuri fosilifere din fondul forestier, constituite potrivit Legii privind protecția mediului înconjurător. (tip funcțional I)
1.5. g	Păduri în care sunt amplasate suprafețe experimentale pentru cercetări forestiere de durată (neconstituite în rezervații științifice). (tip funcțional II)
1.5. h⁴⁹	Păduri stabilite ca rezervații pentru producerea de semințe forestiere și conservarea genofondului forestier, neincluse în rezervații constituite (categoriile a – f). (tip funcțional II)
1.5. i	Păduri destinate ocrotirii unor specii rare din fauna indigenă (cocoși de munte, capră neagră, urși ș. a.) sau colonizată (mufloni, capră ibex etc.). (tip funcțional II)
1.5. j	Pădurile seculare de valoare deosebită, precum și porțiunile de pădure cu specii forestiere rare (tisă, zâmbbru, castan comestibil, alun turcesc, liliac ș.a.). (tip funcțional II)
1.5. k	Parcuri dendrologice și arboretum-uri. (tip funcțional II)
1.5. l	Pădurile constituite în zone de protecție (zone tampon) ale rezervațiilor din parcurile naționale precum și ale altor rezervații. (tip funcțional III)
Grupa a 2 a – Vegetația forestieră cu funcții de producție și protecție	
2.0. a	Păduri destinate să producă, în principal, arbori foarte groși și de calitate superioară, pentru obținerea de furnire estetice și tehnice, precum și lemn de rezonanță și claviatură. (tip funcțional V)
2.0. b	Păduri destinate să producă, în principal, arbori groși și foarte groși, de calitate superioară pentru cherestea. (tip funcțional VI)
2.0. c	Păduri destinate să producă, în principal, arbori mijlocii și subțiri, pentru celuloză, construcții și alte utilizări. (tip funcțional VI)

⁴⁹Această funcție se poate atribui și arboretelor încadrate deja în categoriile 1.5. a – 1.5.f.

Anexa 7.

Tipuri funcționale (preluate după Normele tehnice silvice, vol.5, Ministerul Silviculturii, 1986)

Tipul I (T I)	Păduri cu funcții speciale pentru ocrotirea naturii, pentru care prin lege este interzisă orice fel de exploatare de lemn sau de alte produse, fără aprobarea organului competent prevăzut în lege.
Tipul II (T II)	Păduri cu funcții speciale de protecție situate în stațiuni cu condiții grele sub raport ecologic, precum și arborete în care nu este posibilă sau admisă recoltarea de masă lemnoasă, impunându-se numai lucrări speciale de conservare.
Tipul III (T III)	Păduri cu funcții speciale de protecție pentru care nu se admit de regulă decât tratamente intensive – grădinărit, cvasigrădinărit.
Tipul IV (T IV)	Păduri cu funcții speciale de protecție pentru care sunt admise, pe lângă grădinărit și cvasigrădinărit și alte tratamente cu impunerea unor restricții speciale de aplicare
Tipul V (T V)	Păduri cu funcții de producție și protecție destinate producției de lemn de calitate superioară, în care sunt admise tratamente adecvate țelurilor urmărite: grădinărit, cvasigrădinărit, tăieri progresive.
Tipul VI (T VI)	Păduri cu funcții de producție și protecție în care se poate aplica întreaga gamă a tratamentelor prevăzute în prezentele norme potrivit condițiilor ecologice, social-economice și tehnico-organizatorice.

BIBLIOGRAFIE

- CANDREA B., LAYAR G., TUDORAN G., STANCIOIU T., 2009 - Habitate forestiere de importanță comunitară incluse în proiectul LIFE05 NAT/RO/000176: „Habitare prioritare alpine, subalpine și forestiere din România”. Monitorizarea stării de conservare, Edit. Universității „Transilvania” din Brașov, p. 76.
- CIOCARLAN. V., Edit. Ceres, București, 2000, 1138 p. “*Flora Ilustrată a României. Pteridophyta et Spermatophyta*”, Ed. a II-a revizuită și adăugită
- COLDEA Gh., SÂRBU I., CRISTEA V., SÂRBU ANCA, NEGREAN G., OPREA Ad., CRISTUREAN I. & POPESCU Gh. 2003. *Ghid pentru identificarea importantelor arii de protecție și conservare a plantelor din România*. Edit. Alo, 113 pp. (ISBN 973-86364-0-x).
- BIRIS I.A. și VEEN P., editori, 2005 - PIN-MATRA/2001/018 – „*Inventory and strategy for sustainable management and protection of virgin forests in Romania*)
- DANCIU M., D., D. GUREAN, A. INDREICA, 258 p. *Plante vasculare periclitare, vulnerabile și rare din pădurile României. 2007*. Edit. Tehnică Silvică, București,
- DIHORU GH., NEGREAN G.. 2009. „*Cartea roșie a plantelor vasculare din România*”, Academia Română – Institutul de Biologie București. Editura Academiei Române, București, 630 p.
- DJUMBERG H., STENMARK P., VOLLBRECHT G. 2004. „*IKEA’s contribution to sustainable forest management. Ecological Bulletins*” 51: 93-99.
- DONIȚĂ N. & GAFTA D. 1992. Nouvelle typologie forestiere ecosystemique pour les forests de Roumanie. *Docum. Phytosoc.*, N. S., **14**: 97-113.
- DONIȚĂ. Muzeul Brukenthal. *Stud. Comunic., Șt. Nat.*, **25**: 5-119.
- DONIȚĂ N., POPESCU A., PAUCĂ-COMĂNESCU M., MIHĂILESCU S. & BIRIȘ I. A. 2005. *Habitatele din România*. Edit. Tehnică Silvică, 500 pp. (ISBN 973-96001-4-X).

- DONIȚĂ N., POPESCU A., PAUCĂ-COMĂNESCU M., MIHĂILESCU S. & BIRIȘ I. A. 2006. *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitatare (92/43/EEC)*. Edit. Tehnică Silvică, 95 pp. (ISBN 973-96001-4-X).
- FORMAN R.T.T. 1995. „*Land mosaics*”. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom, 632 p.
- FSC-STD-01-001 „Principiile și Criteriile FSC”
- GAFTA D. & MOUNTFORD J. O. (coord.). 2008. *Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România*. Cluj-Napoca: Editura Risoprint, 101 pp. (ISBN 978-973-751-697-8).
- GIURGIU, V. 1988. „*Amenajarea pădurilor cu funcții multiple*”, Editura Ceres, București, 289 p.
- JENNINGS S., NUSSBAUM R., JUDD N., EVANS, T. 2003. „*The High Conservation Value Forest Toolkit*”, 1st edition, Part I: Introduction. ProForest, Oxford, UK. 21 p.
- KORPEL Š, 1995. „*Die Urwälder der Westkarpaten. Gustav Fischer Verlag*”. Stuttgart-Jena-New York
- LEAHU, I. 2001. „*Amenajarea Pădurilor*”. Editura Didactică și Pedagogică, București, 616 p.
- MINISTERUL APELOR, PADURILOR ȘI PROTECTIEI MEDIULUI, 2000 – 5. „*Norme tehnice pentru amenajarea pădurilor*”, 163 p.
- MINISTERUL SILVICULTURII, 1986 b. „*Norme tehnice pentru amenajarea pădurilor*”, București, 198 p.
- OLTEAN M., G. NEGREAN, A. POPESCU, Gh. DIHORU, V. SANDA, S. MIHAILESCU 1994 „*Lista roșie a plantelor superioare din România*” (Studii, Sinteze, Documentații de Ecologie, Academia Română – Institutul de Biologie, nr.1 / 1994.)
- OPREA A. 2005. „*Lista critică a plantelor vasculare din România*”. Iași: Edit. Univ. „Alexandru Ioan Cuza” (ISBN 973-703-112-1), Iași, 668 pp.
- PAȘCOVSCHI S. & LEANDRU V. 1958. „*Tipuri de pădure din Republica Populară Română*”. Edit. Agro-Silvică de Stat, 458 pp.

Bibliografie

- PAUCĂ-COMĂNESCU M., NEGREAN G., PASPALEVA M., TÂLPEANU M., DONIȚĂ N., BÂNDIU C. & ONETE M. 2000-2001, Pădurea Fântânele (Comana) - arie de conservare a biodiversității native a pădurilor și zonelor umede din Câmpia Română. *Ocr. nat. med. înconj.* **44-45**: 15-27.
- POPESCU A., SANDA V., 1998, „*Conspectul florei cormofitelor spontane din Romania*”. *Acta Bot. Horti Bucurest.*: 3-336.
- V. SANDA A. POPESCU M. I. DOLTU N. 1983. „*Caracterizarea ecologică și fitocenologică a speciilor spontane din flora României*”.
- SÂRBU A., SÂRBU I., OPREA Ad., NEGREAN G., CRISTEA V., COLDEA Gh., CRISTUREAN I., POPESCU Gh., OROIAN S., TĂNASE C., BARTÓK K., GAFTA D., ANASTASIU P., CRIȘAN Fl., COSTACHE I., GOIA I., MARUȘCA Th., OȚEL V., SĂMĂRGHIȚAN M., HENȚEA S., PASCALE G., RĂDUȚOIU D., BAZ Ad., BORUZ V., PUȘCAS M., HIRIȚIU M. & FRINK J. 2007. „*Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*”. București, Edit. Victor B. Victor, 396 pp. (ISBN 978-973-88181-0-1).
- STANCIOIU P. T., LAZAR G., TUDORAN GH. M., CANDREA B., BOZGA ȘT. B., PREDOIU GH., ȘOFLETEA N. 2008. „*Habitate forestiere de interes comunitar incluse în proiectul LIFE05NAT/RO/000176*”: „*Habitate prioritare alpine, subalpine și forestiere din România*” Măsurile de gospodărire. Editura Universității Transilvania din Brașov, p. 184
- TIMOTHY SYNNOT et al., 2011. „*FSC Guidelines for High Conservation Values and Principle*” 9, 96p.
- TUTIN T., „*Flora Europaea*” (vol. 1-5), 1964-1980, Cambridge University Press, Cambridge: United Kingdom
- *WWF–DCP 2005. „*Ghid practic pentru identificarea Pădurilor cu Valoare Ridicată de Conservare – cooperare între WWF și IKEA pentru proiecte în domeniul forestier*”. World Wide Fund for Nature, Danube – Carpathian Programme.

Pădurile virgine din România - parte a patrimoniului natural, național și European

Administrarea pădurilor

PROCES PARTICIPATIV

Implicarea factorilor interesați e o condiție fundamentală în procesul de identificare și gestionare a PVRC.

CERTIFICAREA PĂDURILOR

Conceptul PVRC e menționat pentru prima dată în standardul pentru management forestier FSC (Forest Stewardship Council).

GESTIONARE RESPONSABILĂ

Păstrarea Valorilor Ridicate de Conservare e unul din primii pași în gestionarea responsabilă a pădurilor.

PVRC

Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare

De ce existăm

Pentru a stopa degradarea mediului înconjurător și pentru a construi un viitor în care oamenii trăiesc în armonie cu natura.

www.wwf.ro
www.facebook.com/WWFRomania

WWF-România

Str. Ioan Vodă Caragea nr. 26 A, sector 1, București, România

Tel: 021 317 49 96

Fax: 021 317 49 97

email: office@wwfdcp.ro

© 1986 simbolul Panda WWF – World Wide Fund for Nature

© „WWF” este marcă înregistrată a WWF.

ISBN 978-606-8484-08-2